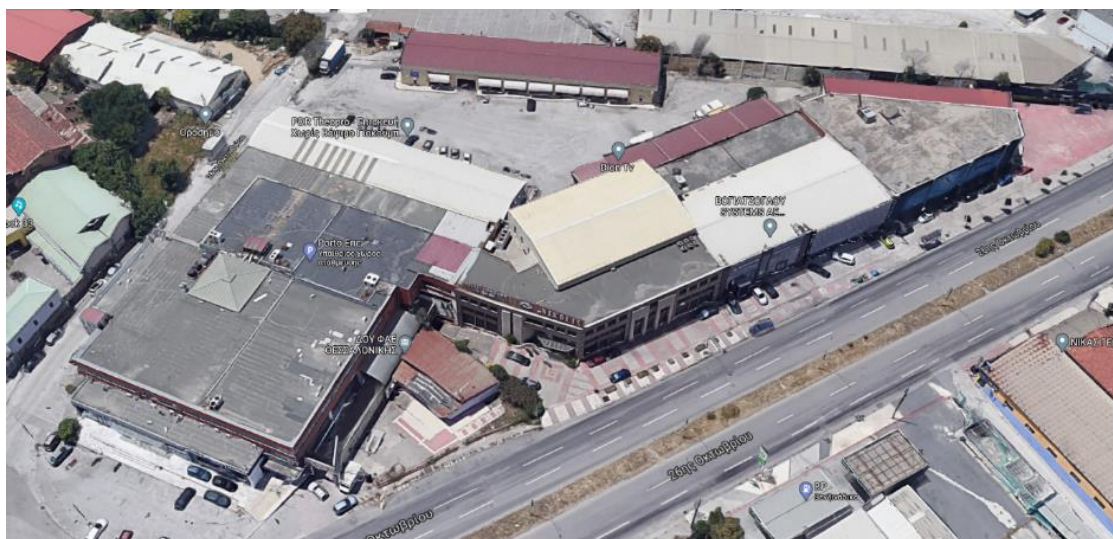

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**ΕΙΔΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ (Ε.Π.Σ.)
ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ «THESSIS»**

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ: Λ. Μωυσίδης - Ο. Εγγλέζος Α.Ε.

ΜΕΛΕΤΗ: **Project4**
cooperation development **I.K.E.**

Βούλγαρη 50 (4ος όροφος),
542 48, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Τ. 231600 7727, F. 231600 7726
Email: info@pr4.gr
www.project4.eu

Σεπτέμβριος 2021

Project4 I.K.E.
ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΜΗ: 133335206000
ΒΟΥΛΓΑΡΗ 50, Τ.Κ. 54 248 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΑΦΜ: 800635900 Δ.Ο.Υ. Ζ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Τηλ: 2316.007.727 - Fax: 2316.007.726 - Email: info@pr4.gr

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα πινάκων	3
Περιεχόμενα εικόνων	3
1. Μη Τεχνική Περίληψη	5
1.1 Σκοπιμότητα, περιγραφή και εναλλακτικές δυνατότητες σχεδίου	5
1.2 Υπάρχουσα κατάσταση και αξιολόγηση επιπτώσεων	7
1.2.1 Περιγραφή ευρύτερης περιοχής	7
1.2.2 Υφιστάμενες χρήσεις γης στο σύνολο της ζώνης άμεσης επιρροής	8
1.2.3 Θεσμοθετημένες χρήσεις γης στο σύνολο της ζώνης άμεσης επιρροής	9
1.2.4 Θεσμικό πλαίσιο δόμησης στο σύνολο της ζώνης άμεσης επιρροής	9
1.2.5 Δομημένο Περιβάλλον και Ανάλυση Κτιριακού Αποθέματος	10
2. Γενικά Στοιχεία	12
3. Σκοπιμότητα και στόχοι του σχεδίου ΕΠΣ	13
3.1 Διεθνείς, κοινοτικοί και εθνικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που αφορούν στο ΕΠΣ ...	14
3.1.1 Στρατηγικό Πλαίσιο	14
3.1.2 Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού	19
3.1.3 Θεσμικό Πλαίσιο	21
3.2 Σχέση με άλλα σχετικά σχέδια και προγράμματα	29
3.2.1 Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια Περιοχής Μελέτης	29
3.2.2 Στρατηγική Βιώσιμης Ανάπτυξης Θεσσαλονίκης 2016-2023 (ΟΧΕ-BAA)	29
3.2.3 Ειδικό Χωρικό Σχέδιο Παραλιακού Μετώπου Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης	31
3.2.4 Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ)	32
4. Περιγραφή Σχεδίου	34
4.1 Χωρικά επίπεδα αναφοράς	34
4.1.1 Περιοχή επέμβασης	35
4.1.2 Ζώνη άμεσης επιρροής	36
4.1.3 Ευρύτερη περιοχή μελέτης	37
4.2 Χωρικός Προορισμός περιοχής επέμβασης	39
4.2.1 Προγραμματικά μεγέθη	40
4. Εναλλακτικές Δυνατότητες	41
4.1. Περιγραφή Μηδενικής και Εναλλακτικής Λύσης	41
4.1.1. Μηδενική λύση	41
4.1.2. Εναλλακτικές Λύσεις	42

4.2. Περιβαλλοντικά τεκμηριωμένοι λόγοι επιλογής του προτεινόμενου σχεδίου έναντι των άλλων εναλλακτικών δυνατοτήτων.....	42
5. Περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης του περιβάλλοντος.....	43
5.1. Ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης	43
5.1.1. Οικοσυστήματα Βιοποικιλότητα - Χλωρίδα – Πανίδα	43
5.1.2. Δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά	47
5.1.3. Μεταφορικό σύστημα.....	49
5.1.4. Υδατικοί πόροι.....	51
5.1.5. Ύδρευση – Αποχέτευση- ΕΕΛ.....	57
5.1.6. Κλιματικοί παράγοντες και κίνδυνοι φυσικών καταστροφών	58
5.1.7. Περιοχές με κίνδυνο πλημμύρας και αντιπλημμυρική προστασία	60
5.1.8. Κίνδυνοι από την ανύψωση στάθμης της θάλασσας	62
5.1.9. Κίνδυνοι εδαφικής υποβάθμισης	65
5.1.10. Ενεργειακοί πόροι και υποδομές.....	66
5.1.11. Στερεά απόβλητα	66
5.1.12. Ποιότητα αέρα	68
5.1.13. Θόρυβος	71
5.1.14. Τεχνολογικοί Κίνδυνοι.....	72
5.1.15. Πολιτιστική Κληρονομιά - Τοπίο	74
5.2. Περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά που ενδέχεται να επηρεαστούν σημαντικά	76
6. Εκτίμηση, αξιολόγηση και αντιμετώπιση των επιπτώσεων στο περιβάλλον του ΕΠΣ Παράκτιου Μετώπου Μητροπολιτικής Περιοχής Θεσσαλονίκης.	77
6.1. Σχεδιασμός του συστήματος αξιολόγησης	77
6.2. Εξειδίκευση κριτηρίων περιβαλλοντικής Αξιολόγησης	81
6.3. Εκτίμηση και ανάλυση επιπτώσεων ανά περιβαλλοντικό κριτήριο	83
6.4. Σωρευτικά αποτελέσματα.....	94
6.5. Προτάσεις - κατευθύνσεις - μέτρα περιβαλλοντικής ένταξης των στρατηγικών κατευθύνσεων	95
6.6. Σύστημα παρακολούθησης.....	95
7. Στοιχεία κανονιστικής πράξης.....	96
7.1. Όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος που συνοδεύουν την έγκριση και υλοποίηση.	96
7.2. Σύστημα παρακολούθησης.....	97
8. Δυσκολίες που ανέκυψαν κατά την εκπόνηση της ΣΜΠΕ	98
9. Βασικές Μελέτες και Έρευνες	98

Ευρετήριο πινάκων

Πίνακας 1. Πλησιέστερες περιοχές NATURA στην περιοχή μελέτης	44
Πίνακας 2 Μόνιμος Πληθυσμός Δήμου Θεσσαλονίκης.....	47
Πίνακας 5. Συνοπτική παρουσίαση ΥΥΣ Περιοχής	55
Πίνακας 6 Παραγόμενες ποσότητες σύμμεικτων απορριμμάτων και ανακυκλώσιμων υλικών στο Δήμο Θεσσαλονίκης (2011 – 2015)	67
Πίνακας 7: Πίνακας Συμβόλων Αξιολόγησης ΣΜΠΕ	81
Πίνακας 8. Κριτήρια αξιολόγησης ανά τομέα.....	82
Πίνακας 9. Πιθανές αρνητικές ή θετικές επιδράσεις των Προτάσεων του ΕΠΣ σε σχέση με τα περιβαλλοντικά κριτήρια αξιολόγησης που έχουν τεθεί	84

Ευρετήριο εικόνων

Εικόνα 1. Ευρύτερη περιοχή μελέτης	5
Εικόνα 2. Διάγραμμα κάλυψης του Συγκροτήματος Κτιρίων «THESSIS»	11
Εικόνα 3. Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης	14
Εικόνα 3. Στόχοι Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας	15
Εικόνα 5 Χάρτης – Πύλες/ Πόλοι και Άξονες Ανάπτυξης	20
Εικόνα 6.Στρατηγική ολοκληρωμένης βιώσιμης αστικής ανάπτυξης ΟΧΕ- BAA Θεσσαλονίκης, Θύλακας κλιματικής αλλαγής, Πηγή: Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας / Μητροπολιτική Ενότητα Θεσσαλονίκης, Στρατηγική βιώσιμης αστικής ανάπτυξης Θεσσαλονίκης, Φεβρουάριος 2017	30
Εικόνα 7. Στρατηγική ολοκληρωμένης βιώσιμης αστικής ανάπτυξης ΟΧΕ- BAA Θεσσαλονίκης, Θύλακας επικέντρωσης, Πηγή: Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας / Μητροπολιτική Ενότητα Θεσσαλονίκης, Στρατηγική βιώσιμης αστικής ανάπτυξης Θεσσαλονίκης, Φεβρουάριος	31
Εικόνα 8. Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας Θεσσαλονίκης, Ιούνιος 2019	33
Εικόνα 9. Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας Θεσσαλονίκης, Ιούνιος 2019	34
Εικόνα 10. Το όριο της ζώνης άμεσης επιρροής	35
Εικόνα 11. Διάγραμμα κάλυψης του Συγκροτήματος Κτιρίων «THESSIS»	41
Εικόνα 12 Υδατικό Διαμέρισμα GR10 και λεκάνες απορροής (ΕΓΥ, 2017)	52
Εικόνα 13 Συνολική Κατάσταση των επιφανειακών ΥΣ στο ΥΔ Κεντρικής Μακεδονίας	53
Εικόνα 14: Υπόγεια Υδατικά Συστήματα της ευρύτερης περιοχής του Παραλιακού Μετώπου Θεσσαλονίκης.....	56
Εικόνα 15 Γεωτρήσεις στην εγγύς του Παραλιακού Μετώπου περιοχή	57
Εικόνα 16. Κλιματολογικά χαρακτηριστικά Θεσσαλονίκης (1959-2010).....	59

Εικόνα 17 Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας ΥΔ Κεντρικής Μακεδονίας (ΕΓΥ, 2012)	60
Εικόνα 18: Χάρτης κινδύνου θαλάσσια πλημμύρας για περίοδο επαναφοράς 100	63
Εικόνα 19. Εκτίμηση βύθισης εδαφών σε δύο σενάρια κλιματικής αλλαγής	64
Εικόνα 20. Χάρτης Πλημμυρικού Κινδύνου (πηγή ΕΓΥ, ΣΑΚΠ ΣΛΑΠ GR 10, 2018).	64
Εικόνα 21: Καύσωνες και ο αντίκτυπος τους στις πόλεις μακροπρόθεσμα (προβλέψεις μοντέλων 2070) πηγή: Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Περιβάλλοντος 2012	65
Εικόνα 22. Δίκτυο Παρακολούθησης Ποιότητας Ατμόσφαιρας Θεσσαλονίκης (1) Αγ. Σοφία, (2) ΑΠΘ, (4) Καλαμαριά, (5) Κορδελιό.	69
Εικόνα 23 Διαγράμματα χρονικών διακυμάνσεων τιμών συγκεντρώσεων των μετρούμενων ρύπων (ΥΠΕΝ 2019).....	70
Εικόνα 24. Χάρτης Θορύβου Θεσσαλονίκης - Νεάπολης	72
Εικόνα 25. Βιομηχανική Επικινδυνότητα στην ευρύτερη περιοχή της Δυτικής Θεσσαλονίκης	73
Εικόνα 26. Μοντέλο DPSIR για την αξιολόγηση των επιπτώσεων σε στρατηγικό επίπεδο.	78
Εικόνα 27: Σχηματική παρουσίαση των επιπτώσεων ανά κελί του πίνακα αξιολόγησης.....	81

1.1 Σκοπιμότητα, περιγραφή και εναλλακτικές δυνατότητες σχεδίου

Η περιοχή επέμβασης αφορά ενιαία έκταση εμβαδού 15.226,76 τ.μ., στην οποία οικοδομήθηκε το συγκρότημα κτιρίων «THESSIS». Το συγκεκριμένο συγκρότημα κτιρίων αποτελεί ένα σημαντικό κτιριακό απόθεμα που βρίσκεται στην περιοχή των Σφαγείων, επί της οδού 26ης Οκτωβρίου, η οποία υπήρξε για πολλά χρόνια η δυτική είσοδος της πόλης της Θεσσαλονίκης. Το συγκεκριμένο ακίνητο λειτούργησε για ως σταθμός υπεραστικών λεωφορείων αρκετών γραμμών ΚΤΕΛ, έως ότου κατασκευάστηκε ο κεντρικός σταθμός υπεραστικών λεωφορείων «Μακεδονία», στον οποίο μεταφέρθηκαν το σύνολο των σταθμών των ΚΤΕΛ της πόλης της Θεσσαλονίκης. Σήμερα στο συγκρότημα κτιρίων «THESSIS» στεγάζονται επί το πλείστον γραφεία διαφόρων επιχειρήσεων και εμπορικά καταστήματα.

Project4

Το ακίνητο της «Λ. Μωυσίδης Ο. Εγγλέζος Α.Ε.» επί της οδού 26ης Οκτωβρίου 35 διέπεται από το 17-6-1988 Π.Δ. και την ΥΑ 82944/673/7-11-1995, με τα οποία εγκρίνεται τοπικό ρυμοτομικό σχέδιο και καθορίζονται οι όροι και οι περιορισμοί δόμησης για χρήση σταθμού υπεραστικών λεωφορείων και συμβατές χρήσεις.

Η συγκεκριμένη χρήση μετά την αποχώρηση του Υπεραστικού Σταθμού των ΚΤΕΛ έχει δημιουργήσει ανυπέρβλητα εμπόδια στην ανάπτυξη, συντήρηση και εκμετάλλευση του συγκεκριμένου ακινήτου. Η λύση που προτείνεται για τον συνολικό σχεδιασμό του ακινήτου και την τροποποίηση των χρήσεων γης είναι η εκπόνηση Ειδικού Πολεοδομικού Σχεδίου με αλλαγή της χρήσης σε Κεντρικές Λειτουργίες Πόλης του άρθρου 4 του Π.Δ. 59/2018, όπως προβλέπει και το υπό έγκριση νέο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Δήμου Θεσσαλονίκης.

Η ζώνη άμεσης επιρροής αφορά την περιβάλλουσα περιοχή η οποία βρίσκεται σε άμεση συσχέτιση με την περιοχή επέμβασης, λόγω της αλληλεπίδρασης με αυτήν. Για την παρούσα μελέτη, η ζώνη άμεσης επιρροής βρίσκεται στην περιοχή των Σφαγείων και οριοθετείται στα βόρεια από τον οδικό άξονα του Π.Α.Θ.Ε. (Δυτική είσοδος) και την σιδηροδρομική γραμμή που καταλήγει στον Εμπορευματικό Σταθμό Θεσσαλονίκης, στα ανατολικά από την οδό Ιωάννου Κωλέττη, στα νότια από την χερσαία ζώνη του Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης και στα δυτικά από το γήπεδο ποδοσφαίρου του Θερμαϊκού Θεσσαλονίκης.

Ως ευρύτερη περιοχή μελέτης καθορίζεται αρχικά η Δ.Ε. Θεσσαλονίκης για την οποία υπάρχει εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΦΕΚ 420 Δ/27-4-1993), καθώς σύμφωνα με τις ισχύουσες τεχνικές προδιαγραφές μελετών Ε.Π.Σ. όπου υπάρχει Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.) το όριο της ευρύτερης περιοχής θα ταυτίζεται με το όριο του Γ.Π.Σ. Λόγω του μεγέθους όμως (πάνω από 90%) και της σημασίας της Δ.Ε. Θεσσαλονίκης στον Δήμο Θεσσαλονίκης, σε σχέση με την πολύ μικρότερη Δ.Ε. Τριανδρίας, ορίζεται ως η ευρύτερη περιοχή χωρικής αναφοράς του παρόντος Ε.Π.Σ., ο Δήμος Θεσσαλονίκης, στην οποία εξετάζονται οι χωροταξικές, πολεοδομικές και εν γένει λειτουργικές εξαρτήσεις και αλληλεπιδράσεις με την περιοχή επέμβασης.

Ο Δήμος Θεσσαλονίκης ανήκει στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης, αποτελώντας έναν από τους 14 «Καλλικρατικούς» Δήμους της, ενώ αποτελείται από δύο Δημοτικές Ενότητες: τη Δ.Ε. Θεσσαλονίκης και τη Δ.Ε. Τριανδρίας. Η συνολική έκταση του Δήμου ανέρχεται σε 19,7 km² και ο μόνιμος πληθυσμός βάσει της Απογραφής 2011 είναι ίσος με 325.182 κατοίκους.

Σύμφωνα με το Ν. 1561/1985 περί «Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης (ΡΣΘ)» (ΦΕΚ 148 Β/6-9-1985), ο Δ. Θεσσαλονίκης ανήκει στο Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης (ΠΣΘ), μαζί με τους Δήμους Αμπελοκήπων-Μενεμένης, Καλαμαριάς, Κορδελιού-Ευόσμου, Νεάπολης-Συκεών, Παύλου Μελά και τις Δημοτικές Ενότητες (Δ.Ε.) Πανοράματος και Πυλαίας του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη.

Χωρικός προορισμός περιοχής παρέμβασης

Λαμβάνοντας υπόψη τον υπερκείμενο χωροταξικό σχεδιασμό, και το υπό αναθεώρηση Γ.Π.Σ. του Δήμου Θεσσαλονίκης, η περιοχή επέμβασης προτείνεται να αποτελέσει υπερτοπικής κλίμακας συγκρότημα ανάπτυξης υπηρεσιών και δραστηριοτήτων του τριτογενούς τομέα με συνδυασμό χρήσεων (γραφεία, εμπορικά καταστήματα, μονάδα πρόνοιας, κλπ), με την επανάχρηση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος χωρίς επιπλέον δόμηση. Οι προτεινόμενες χρήσεις γης στην περιοχή επέμβασης είναι των Κεντρικών Λειτουργιών Πόλης-Πολεοδομικού Κέντρου, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Π.Δ. 59/2018, με την προσθήκη των Συνεργείων επισκευής αυτοκινήτων (19.1), για να καλύπτονται όλες οι υφιστάμενες και σχεδιαζόμενες χρήσεις. Η δυνατότητα προσθήκης μίας επιπλέον χρήσης στα Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια δόθηκε με τον Ν.4759/2020 και συγκεκριμένα την παράγραφο 1 του άρθρου 44.

1.2 Υπάρχουσα κατάσταση και αξιολόγηση επιπτώσεων

1.2.1 Περιγραφή ευρύτερης περιοχής

Η Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με το πρόσφατα αναθεωρημένο Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο της Κεντρικής Μακεδονίας, αποτελεί κυρίαρχο πόλο συγκέντρωσης δραστηριοτήτων, η οποία πέραν του ότι ελκύει δραστηριότητες, αναπαράγει τέτοιες λόγω της δυναμικής από οικονομίες κλίμακας και συγκέντρωσης και «οργανώνει» τις δραστηριότητες σε όλους σχεδόν τους τομείς δια των εισροών και εκροών της. Οι δύο όμορες της Π.Ε. Κιλκίς και Χαλκιδικής βασικά ασκούν ρόλο «επέκτασης» της ευρύτερης μητροπολιτικής περιοχής της Θεσσαλονίκης. Ιδιαίτερης αξίας είναι η διαπίστωση του αναθεωρημένου Πλαισίου, ότι ο παγίως από το 1989 επαναλαμβανόμενος στόχος για ενίσχυση του κομβικού ρόλου της Περιφέρειας και του διεθνούς μητροπολιτικού ρόλου της Θεσσαλονίκης δεν έχει επιτευχθεί. Αυτό οφείλεται στο ότι η επιχειρηματική επέκταση στο βαλκανικό και παρευξέινο χώρο ήταν περιορισμένων μεγεθών, επικεντρώθηκε σε κλάδους που δεν συνέβαλλαν σε ενίσχυση ανταγωνιστικότητας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (λιανικό εμπόριο, τουρισμός, συμβουλευτικές υπηρεσίες, τράπεζες), μέσω συγκυριακών συνεργασιών και με μερική αποχωροθέτηση της παραγωγής, χωρίς σταθερούς δεσμούς και μόνιμα δίκτυα συνεργασίας. Παράλληλα, τα μεγάλα έργα υποδομών που στόχευαν στο να «προσδέσουν» τον βαλκανικό χώρο με τους άξονες που διέρχονται από τη Β. Ελλάδα καθυστέρησαν τόσο όσο αρκούσε ώστε οι όμορες χώρες να δρομολογήσουν εναλλακτικά ανταγωνιστικά έργα. Ο κομβικός ρόλος εξαντλήθηκε κυρίως στα πεδία της αύξησης της καταναλωτικής και διαμετακομιστικής ζήτησης στη Θεσσαλονίκη και της τουριστικής ζήτησης στη ζώνη Πιερίας – Χαλκιδικής. Η απουσία προωθητικών κλάδων στη Θεσσαλονίκη είναι η αιτία που απέτρεψε από την άσκηση ενός δυναμικότερου ρόλου από όλη την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Η οικονομική δραστηριότητα της Μητροπολιτικής περιοχής στηρίχθηκε έως τη δεκαετία του '80 στην ανάπτυξη της μεταποίησης, και μετέπειτα στην ανάπτυξη των υπηρεσιών και του χονδρεμπορίου, όπως και στην οικοδομική δραστηριότητα λόγω της συνεχούς εδαφικής της επέκτασης. Από την αρχή της εκδήλωσης της οικονομικής κρίσης έως και σήμερα, δεν έχουν συγκεκριμενοποιηθεί, οι κύριοι τομείς δραστηριότητας που θα επέτρεπαν την οικονομική της αναζωογόνηση και τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και της ποιότητας της ζωής των κατοίκων της.

Οι εμπορικές δραστηριότητες που συγκρατούσαν και έδιναν το στίγμα του κέντρου της πόλης έχουν είτε μεταλλαχτεί σε ευκαιριακές επιχειρήσεις εστίασης είτε έχουν μεταφερθεί στα malls της ανατολικής αλλά και δυτικής περιμέτρου, και μόνον η αύξηση της τουριστικής κίνησης συγκρατεί την αγορά και τη δραστηριότητα στο κέντρο. Στροφή έχει επιτευχθεί κυρίως προς την κατεύθυνση του αστικού τουρισμού (πολιτιστικού και επιχειρηματικού) και μερικώς προς την αξιοποίηση μνημείων και τόπων οικολογικού ενδιαφέροντος και φυσικής ομορφιάς στην περίμετρο της μητρόπολης.

Οι στρατηγικοί αναπτυξιακοί στόχοι που τίθενται σήμερα για τη Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης είναι οι εξής:

- (α) η επανεκκίνηση της επιχειρηματικότητας και η ανάδυση ανταγωνιστικών τομέων και δικτύων καινοτομίας,
- (β) η επιλεκτική προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων για κλαδική και τεχνολογική αναβάθμιση,
- (γ) η προώθηση «πράσινων» επενδύσεων και παραγωγής φιλικών προς το περιβάλλον προϊόντων,
- (δ) η ένταξη συνοδευτικών υπηρεσιών και εμπορίου στο παραγωγικό σύστημα σε συνδυασμό με την ολοκλήρωση και τον εκσυγχρονισμό επιχειρηματικών υποδομών,

- (ε) η ενίσχυση του τουρισμού και η επικέντρωσή του στην υψηλής ποιότητας ζήτηση, στην ανάπτυξη του τουρισμού πόλης και στη σύνδεσή του με τον πολιτισμό και τους περιβαλλοντικούς πόρους,
- (στ) η ενίσχυση επιχειρηματικών δικτυώσεων και η σύνδεσή τους με διεθνή ολοκληρωμένα συστήματα,
- (ζ) η οργάνωση και ενίσχυση σύγχρονου και ολοκληρωμένου συστήματος παροχής υπηρεσιών συνδυασμένης μεταφοράς,
- (η) η προώθηση της διασυνοριακής συνεργασίας,
- (θ) η συνολική ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, η ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση και η δυναμική αντιμετώπιση της ανεργίας.

Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τη Στρατηγική Ολοκληρωμένης Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης της Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης, η σκοπιμότητα της Στρατηγικής Αστικής Ανάπτυξης, ως προς τις οικονομικές προκλήσεις έγκειται:

- στην επινόηση και δημιουργία μηχανισμών προώθησης της επιχειρηματικότητας αλλά και σύζευξης ζήτησης και προσφοράς εργασίας,
- στις χωρικές ρυθμίσεις, διευκολύνσεις και αναπλάσεις (ολοκλήρωση των υποδομών) που θα επιτρέψουν την οικονομική αναζωογόνηση των κεντρικών περιοχών,
- στην κατά προτεραιότητα υποστήριξη των «αστικών» επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (έρευνα και ανάπτυξη, τουρισμός πόλης, λιανικό εμπόριο) μέσω διευκόλυνσης των συνεργασιών και του clustering.

Συμπερασματικά, η Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης έχει χαρακτηριστικά μιας σύγχρονης και ανεπτυγμένης οικονομίας με δομή και διάρθρωση ενός μητροπολιτικού κέντρου. Ο τομέας αιχμής είτε λόγω μεγέθους, είτε λόγω δυναμισμού που εμφανίζει, είτε λόγω της υπερτοπικής του διάστασης, είναι ο τριτογενής. Ιδιαίτερα η πόλη της Θεσσαλονίκης συγκεντρώνει εξυπηρετήσεις σε τομείς όπως διοίκηση, περίθαλψη, εκπαίδευση κ.α. που καλύπτουν όχι μόνο τους κατοίκους του μητροπολιτικού συγκροτήματος, αλλά και ολόκληρη την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Ορισμένες δημόσιες κοινωνικές εξυπηρετήσεις αναφέρονται ακόμη και σε ολόκληρη την Ελλάδα στα πλαίσια του εθνικού σχεδιασμού (Τριτοβάθμια εκπαίδευση). Ιδιαίτερα σημαντική είναι και η μεταποιητική βάση της Π.Ε. Θεσσαλονίκης (μικρομεσαία και μεγάλη βιομηχανία).

1.2.2 Υφιστάμενες χρήσεις γης στο σύνολο της ζώνης άμεσης επιρροής

Η ζώνη άμεσης επιρροής διατρέχεται οριζόντια από την αρτηρία της 26ης Οκτωβρίου η οποία την χωρίζει σε δύο τμήματα, το βόρειο και το νότιο. Κάθε τμήμα με τη σειρά του χωρίζεται σε δύο περιοχές, την εντός εγκεκριμένου σχεδίου περιοχή και την εκτός σχεδίου περιοχή, χωρίζοντας έτσι στη ζώνη άμεσης επιρροής σε τέσσερις υποπεριοχές.

Στο βόρειο τμήμα της ζώνης άμεσης επιρροής και στο τμήμα του εγκεκριμένου σχεδίου καταγράφονται, αντιπροσωπεύει αυτοκινήτων, πρατήρια καυσίμων, καταστήματα χονδρικού και λιανικού εμπορίου, συνεργεία αυτοκινήτων, το εμπορικό κέντρο Porto Center, γραφεία ναυτιλιακών εταιριών, δημόσιες υπηρεσίες, χώροι στάθμευσης, εμπορικές αποθήκες ενώ απουσιάζει παντελώς η χρήση της κατοικίας. Στην περιοχή του εγκεκριμένου σχεδίου υπάρχει και ένα τμήμα που το σχέδιο δεν έχει εφαρμοστεί και παραμένει αδόμητο. Η εκτός σχεδίου περιοχή του βόρειου τμήματος της ζώνης άμεσης επιρροής είναι δομημένη επί το πλείστον πάνω στην 26ης Οκτωβρίου ενώ μεγάλο τμήμα της παραμένει αδόμητο. Στο τμήμα που παραμένει αδόμητο παλιότερα γινόταν καλλιέργεια λαχανικών και κηπευτικών και από αυτήν

τη χρήση προέκυψε το όνομα που μέχρι σήμερα φέρει η περιοχή. Σήμερα έχει μετατραπεί σε σκουπιδότοπο και όσα κτίσματα υπάρχουν είναι ερειπωμένα και εγκαταλελειμμένα. Στο δομημένο τμήμα της εκτός σχεδίου περιοχής καταγράφονται εμπορικά καταστήματα, αποθήκες και ένα πρατήριο καυσίμων.

Στο νότιο τμήμα της ζώνης άμεσης επιρροής σημαντική έκταση καταλαμβάνει κομμάτι της χερσαία ζώνη του Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης (ΟΛΘ). Όριο της ζώνης είναι η επαρχιακή οδός Καλοχωρίου – Θεσσαλονίκης η οποία καταλήγει στην Πύλη 16 του Λιμανιού που αποτελεί την είσοδο για όλα τα οχήματα μεταφορών που εξυπηρετούνται από τον Σταθμό Εμπορευματοκιβωτίων (ΣΕΜΠΟ). Εντός της ζώνης άμεσης επιρροής βρίσκονται ο χώρος στάθμευσης των βαρέων οχημάτων και η Κεντρική Αποθήκη 27 του ΟΛΘ. Στο τμήμα του εγκεκριμένου σχεδίου καταγράφονται, το παλιό εργοστάσιο του ΦΙΞ που φιλοξενεί πλέον χρήσεις αναψυχής, το ξενοδοχείο Porto Palace, αρκετά καταστήματα αναψυχής, το Μουσείο Ύδρευσης, τα παλιά δημοτικά σφαγεία που πλέον φιλοξενούν το Κέντρο Ψηφιακού Μετασχηματισμού και Ψηφιακών Δεξιοτήτων της Cisco και φυσικά το συγκρότημα κτιρίων “THESSIS” ενώ και εδώ απουσιάζει παντελώς η χρήση της κατοικίας. Στο εκτός σχεδίου κομμάτι του νότιου τμήματος που παλιά λειτουργούσαν βυρσοδεψεία καταγράφονται αρκετά επαγγελματικά εργαστήρια, ένα πρατήριο βενζίνης, καταστήματα χονδρικού και λιανικού εμπορίου και αποθήκες.

1.2.3 Θεσμοθετημένες χρήσεις γης στο σύνολο της ζώνης άμεσης επιρροής

Στην εντός σχεδίου περιοχή της ζώνης άμεσης επιρροής οι χρήσεις που προέβλεπε το ΓΠΣ ήταν κατά κύριο λόγο οι μη οχλούσες επαγγελματικές εγκαταστάσεις για το τμήμα πάνω από την 26^η Οκτωβρίου εκτός από τα τελευταία τρία οικοδομικά τετράγωνα που προέβλεπε Γενική κατοικία και χώρο εκπαίδευσης (ο οποίος μέχρι σήμερα δεν έχει υλοποιηθεί). Για το τμήμα κάτω από την 26^η Οκτωβρίου προέβλεπε σε ένα κομμάτι μη οχλούσες επαγγελματικές εγκαταστάσεις και στο υπόλοιπο κεντρικές λειτουργίες πόλης.

Στην εκτός σχεδίου περιοχή της ζώνης άμεσης επιρροής, το ΓΠΣ του Δ. Θεσσαλονίκης προέβλεπε την ένταξη του στο σχέδιο και συγκεκριμένα την απομάκρυνση όλων των οχλουσών χρήσεων (βυρσοδεψεία κλπ) από την εκτός σχεδίου περιοχή και τον καθορισμό χρήσεων αμιγούς κατοικίας, τοπικού κέντρου και λιμενικών εγκαταστάσεων στο τμήμα κάτω από την 26^η Οκτωβρίου και χώρο πρασίνου για το τμήμα πάνω από την 26^η Οκτωβρίου.

Σύμφωνα με τη μελέτη αναθεώρησης του ΓΠΣ Θεσσαλονίκης, η οποία βρίσκεται στο Β1 Στάδιο, προτείνεται η χρήση των κεντρικών λειτουργιών πόλης σε ολόκληρη τη ζώνη άμεσης επιρροής, εκτός από το τμήμα . Με την αναθεώρηση του ΓΠΣ, οι χρήσεις κατηγοριοποιούνται πλέον σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 59/2018 (ΦΕΚ 114 Α’/29-06-2018), και για το συγκεκριμένο τμήμα των Κεντρικών Λειτουργιών Πόλης-Τοπικού Κέντρου σύμφωνα με το άρθρο 4.

1.2.4 Θεσμικό πλαίσιο δόμησης στο σύνολο της ζώνης άμεσης επιρροής

Στην εντός σχεδίου περιοχή της ζώνης άμεσης επιρροής οι όροι δόμησης έχουν καθοριστεί με τα αντίστοιχα διατάγματα ρυμοτομίας. Συγκεκριμένα για την περιοχή αυτή ισχύει το Π.Δ. «Περί καθορισμού συντελεστών δομήσεως και όρων δομήσεως εις τας εντός των εγκεκριμένων ρυμοτομικών σχεδίων περιοχάς των Δήμων Θεσσαλονίκης, Σταυρουπόλεως, Νεαπόλεως, Πολίχνης, Συκεών, Καλαμαριάς, Αμπελοκήπων και των Κοινοτήτων Τριανδρίας, Πυλαίας, Αγίου Παύλου, Νέας Μενεμένης, Νέας Μαγνησίας, Καλοχωρίου, Ωραιοκαστρου, Ευκαρπίας, Θέρμης, Νέου Ρυσίου, Περαιάς, Νέων Επιβατών, Εμβόλου, Αγγελοχωρίου, Αγίας Τριάδος, Ελευθερίου, Διαβατών, Νέας Μηχανιώνας και Πανοράματος» (ΦΕΚ 440Δ/1979) και το Π.Δ. «Περί εγκρίσεως σχεδίου Βαρδάρη Θεσσαλονίκης» (ΦΕΚ 135Α/1929).

Για την εκτός σχεδίου περιοχή της ζώνης άμεσης επιρροής ισχύει το γενικό Π.Δ. «Τροποποίηση των όρων και περιορισμών δόμησης των γηπέδων των κειμένων εκτός των ρυμοτομικών σχεδίων των πόλεων και εκτός των ορίων των νομίμως υφισταμένων προ του έτους 1923 οικισμών» (ΦΕΚ 270Δ/1985).

1.2.5 Δομημένο Περιβάλλον και Ανάλυση Κτιριακού Αποθέματος

Η ζώνη άμεσης επιρροής είναι σε μεγάλο ποσοστό δομημένη, ειδικότερα η εντός εγκεκριμένου σχεδίου περιοχή. Η ζώνη άμεσης επιρροής αποτελεί περιοχή ανάπτυξης δραστηριοτήτων κυρίως του τριτογενούς τομέα υπερτοπικού χαρακτήρα που εξυπηρετεί το σύνολο της μητροπολιτικής περιοχής Θεσσαλονίκης. Το κτιριακό απόθεμα της περιοχής χαρακτηρίζεται καινούργιο με το μεγαλύτερο ποσοστό των κτιρίων να είναι ηλικίας 20ετών κάτω. Η μορφή και η γεωμετρία των κτιρίων δεν ακολουθεί κοινούς κανόνες αλλά καθορίζεται από την χρήση του κτιρίου. Ο τρόπος κατασκευής ως επί τω πλείστον είναι ο συμβατικός τρόπος κατασκευής των κτιρίων κυρίως όσον αφορά τον σκελετό. Στην εκτός σχεδίου περιοχή της ζώνης άμεσης επιρροής το κτιριακό απόθεμα είναι σε πολύ κακή κατάσταση με αρκετά κτίρια ερειπωμένα και εγκαταλειμμένα.

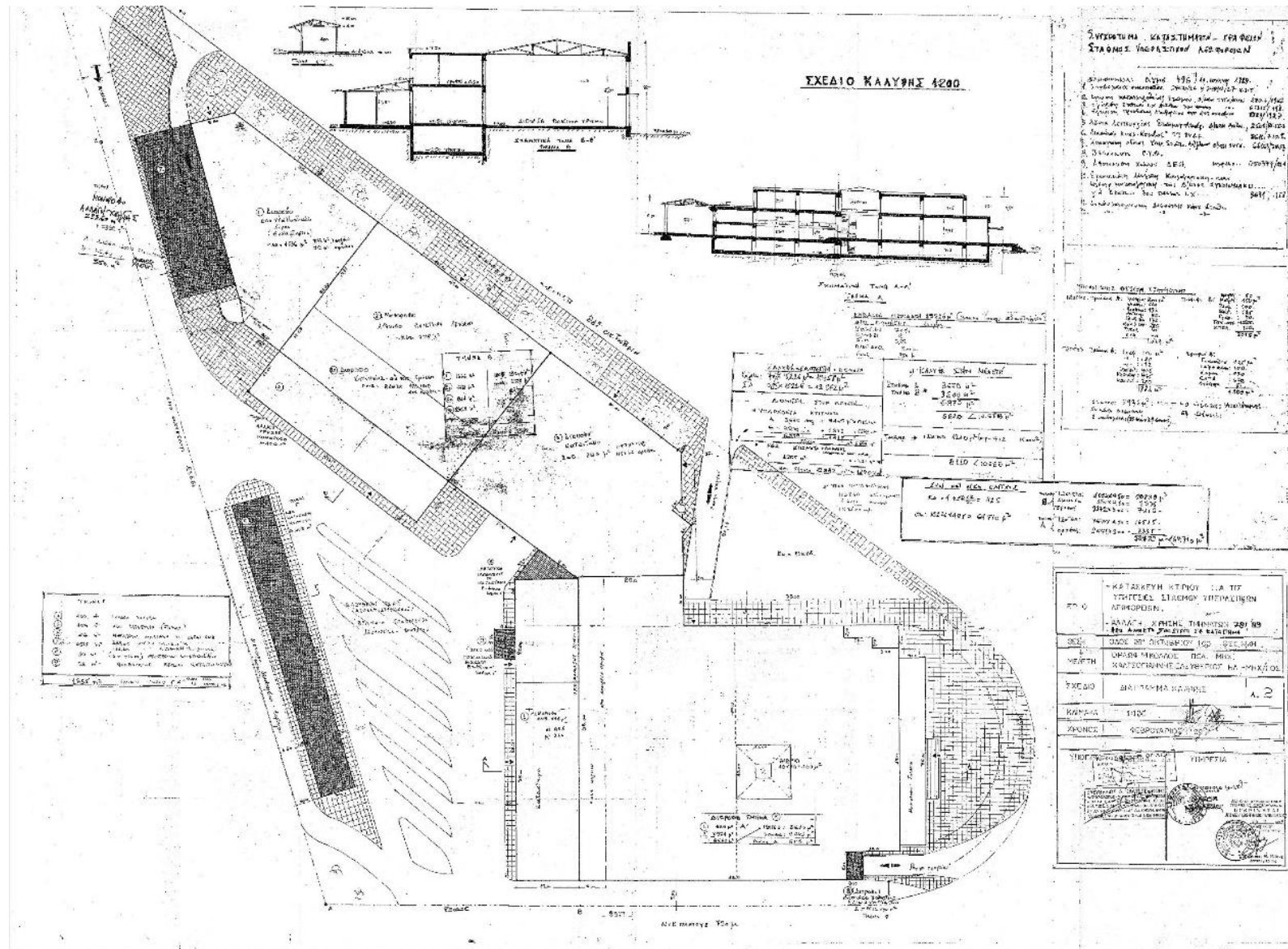
Το κτιριακό απόθεμα του Συγκροτήματος Κτιρίων «THESSIS» είναι σε καλή κατάσταση και είναι πλήρως αξιοποιήσιμο. Ο συνολικός αριθμός των υφιστάμενων κτιρίων είναι τρία και η συνολική καλυπτόμενη επιφάνεια τους είναι 8.110 τ.μ. με το ποσοστό κάλυψης να φθάνει στο 53,26%. Το εμβαδόν των υφιστάμενων κτιρίων έχει ως εξής:

Κτίριο Α= 6.115 τ.μ.

Κτίριο Β= 5.572 τ.μ.

Κτίριο Γ= 1.255 τ.μ.

Η συνολική υλοποιημένη δόμηση και των τριών κτιρίων ανέρχεται σε 12.942 τ.μ. με τον υλοποιημένο συντελεστή δόμηση στο 0,85. Τα δύο μεγαλύτερα κτίρια είναι ενωμένα μεταξύ τους όπως φαίνεται και στο διάγραμμα κάλυψης που ακολουθεί.

Εικόνα 2. Διάγραμμα κάλυψης του Συγκροτήματος Κτιρίων «THESSIS»

2. Γενικά Στοιχεία

Η παρούσα Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αφορά το Ειδικό Πολεοδομικό Σχέδιο του συγκροτήματος κτιρίων «THESSIS» το οποίο εκπονείται στο πλαίσιο του άρθρου 8 του Ν.4447/2016 όπως ισχύει.

Επισπεύδων φορέας είναι η «Λ. Μωυσίδης - Ο. Εγγλέζος» Ανώνυμη Εταιρεία Τουριστικών, Εργοληπτικών και Εμπορικών Επιχειρήσεων, ιδιοκτήτης της σχετικής έκτασης. Η μελέτη με τίτλο: «Ειδικό Πολεοδομικό Σχέδιο Συγκροτήματος Κτιρίων THESSIS» καθώς και η παρούσα Στρατηγική Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ανατέθηκε από τον επισπεύδων στην Project4 Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία.

Η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) εκπονείται σύμφωνα με την ΚΥΑ 107017/2006 (ΦΕΚ Β' 1225/2006), όπως ισχύει και εγκρίνεται Προεδρικό Διάταγμα έγκρισης του Ειδικού Πολεοδομικού Σχεδίου.

Η Ομάδα Μελέτης της ΣΜΠΕ αποτελείται από τους:

- Λίλα (Αγλαΐα) Γρηγορίου, Μηχανικός Χωροταξίας Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, MSc.
- Δήμητρα Ζούνη, Μηχανικός Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Msc Χωρικός Σχεδιασμός για Βιώσιμες και Ανθεκτικές Πόλεις

3. Σκοπιμότητα και στόχοι του σχεδίου ΕΠΣ

Η βασική αρχή της προτεινόμενης λύσης είναι η εναρμόνιση των χρήσεων γης στην περιοχή επέμβασης με τις προτεινόμενες χρήσεις του υπό αναθεώρηση Γ.Π.Σ. του Δήμου Θεσσαλονίκης, που βρίσκεται στο τελευταίο στάδιο της έγκρισης. Η λύση βασίζεται στην ανάπτυξη μεικτών χρήσεων του τριτογενούς τομέα, οι οποίες δεν είναι συγκρουόμενες μεταξύ τους. Η παραπάνω προτεινόμενη βασική αρχή δίνει επενδυτική ευελιξία για την αξιοποίηση των υφιστάμενων κτιρίων, χωρίς επιπλέον δόμηση.

Ο προτεινόμενος σχεδιασμός εστιάζει αποκλειστικά στη διατήρηση και αξιοποίηση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος χωρίς να προσθέτει επιπλέον δόμηση στην περιοχή επέμβασης. Επισημαίνεται ότι η επανάχρηση και χωροθέτηση νέων δραστηριοτήτων σε περιοχές δομημένων εκτάσεων αποτελεί βασική στρατηγική της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης. Ειδικότερα, η επανάχρηση κτιρίων στα κέντρα των πόλεων συνιστά μια πολιτική μέσω της οποίας προωθείται η συνεκτική ανάπτυξη, η μείωση της ζήτησης για μεγάλο μήκος μετακινήσεις και η μείωση της ζήτησης για κατανάλωση φυσικής γης. Καθώς η βιώσιμη αστική ανάπτυξη πρεσβεύει, μεταξύ άλλων, την εξοικονόμηση και ορθή χρήση της αστικής-δομημένης γης, η επανάχρηση παλαιότερων δομημένων εκτάσεων, θεωρείται μια αποδοτική πολιτική για την προστασία του περιβάλλοντος και την εξοικονόμηση φυσικών πόρων, καθώς επαναφέρει στις περιοχές αυτές ωφέλιμες χρήσεις, δηλαδή χρήσεις που ικανοποιούν τις τοπικές ανάγκες, και παράλληλα συμβάλλει στην εξοικονόμηση σοβαρών εκτάσεων της υπαίθρου από την ανάπτυξη και την περαιτέρω δόμηση.

Ειδικότερα, το επενδυτικό σχέδιο του Συγκροτήματος Κτιρίων «THESSIS» προβλέπει την ενεργειακή αναβάθμιση όλων των κτιρίων και την μετατροπή του Κτιρίου Α σε Μονάδα Φροντίδας Ηλικιωμένων, που θα είναι σε θέση να παράσχει υψηλού επιπέδου υπηρεσίες, οι οποίες απευθύνονται πρωτίστως στην περιοχή της Θεσσαλονίκης, και ταυτόχρονα θα δημιουργήσουν άμεσα νέες θέσεις εργασίας. Κρίσιμο στοιχείο για το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο αποτελεί η κομβική θέση της περιοχής επέμβασης η οποία είναι άμεσα προσβάσιμη, μέσω της 26^{ης} Οκτωβρίου, από όλες τις περιοχές της πόλης, και στον ευρύτερο περιφερειακό και διαπεριφερειακό χώρο μέσω του ΠΑΘΕ και της Εγνατίας Οδού. Με το συγκεκριμένο σχέδιο θα δημιουργηθεί μια υπεραξία, για το σύνολο του ΠΣΘ, σηματοδοτώντας την εφαρμογή διεθνών πρακτικών βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, όπου το κτιριακό απόθεμα επαναχρησιμοποιείται και δεν καταναλώνεται ελεύθερος χώρος.

Λαμβάνοντας υπόψη τον υπερκείμενο χωροταξικό σχεδιασμό, και το υπό αναθεώρηση Γ.Π.Σ. του Δήμου Θεσσαλονίκης, η περιοχή επέμβασης προτείνεται να αποτελέσει **υπερτοπικής κλίμακας συγκρότημα ανάπτυξης υπηρεσιών και δραστηριοτήτων** με συνδυασμό χρήσεων (γραφεία, εμπορικά καταστήματα, μονάδα πρόνοιας, κλπ), **με την επανάχρηση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος χωρίς επιπλέον δόμηση**. Οι προτεινόμενες χρήσεις γης στην περιοχή επέμβασης είναι των **Κεντρικών Λειτουργιών Πόλης-Πολεοδομικού Κέντρου**, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Π.Δ. 59/2018, με την προσθήκη των **Συνεργείων επισκευής αυτοκινήτων (19.1)**, για να καλύπτονται όλες οι υφιστάμενες και σχεδιαζόμενες χρήσεις. Η δυνατότητα προσθήκης μίας επιπλέον χρήσης στα Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια δόθηκε με τον Ν.4759/2020 και συγκεκριμένα την παράγραφο 1 του άρθρου 44.

3.1 Διεθνείς, κοινοτικοί και εθνικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που αφορούν στο ΕΠΣ

3.1.1 Στρατηγικό Πλαίσιο

Στόχοι για την Βιώσιμη Ανάπτυξη (SDG)

Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) στη Σύνοδο Κορυφής που πραγματοποιήθηκε στη Νέα Υόρκη το Σεπτέμβριο του 2015 όρισε τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ). Οι στόχοι αυτοί τέθηκαν σε παγκόσμιο επίπεδο με σκοπό την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης μέρος της οποίας αποτελεί και η δημόσια υγεία. Οι στόχοι περιλαμβάνονται στο κείμενο πολιτικής της Ατζέντα 2030 και συνοδεύονται από μια σειρά υποστόχων. Αντικατέστησαν τους στόχους ανάπτυξης για τη χιλιετία, των οποίων το χρονοδιάγραμμα επίτευξης εξέπνευσε στο τέλος του 2015. Οι ΣΒΑ είναι 17 και συνδέονται με 169 υποστόχους.

Εικόνα 3. Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης

Οι Στόχοι και οι προβλέψεις το ΕΠΣ σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα, με έναν σημαντικό αριθμό των Στόχων για την Βιώσιμη Ανάπτυξη. Συνολικά εκτιμάται ότι σε τοπικό επίπεδο αναμένεται να επηρεαστούν 8 ως 10 Στόχοι. Σημαντικότερη επίπτωση αφορά τον Στόχο 11 «Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες» και ειδικότερα τους υπο-Στόχους:

11.4. Να ενισχύσει τις προσπάθειες για την προστασία και τη διαφύλαξη της πολιτισμικής και φυσικής κληρονομιάς του κόσμου.

11.6 Έως το 2030, μείωση του δυσμενούς, κατά κεφαλήν, περιβαλλοντικού αντίκτυπου των πόλεων, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στην ποιότητα του αέρα και τη διαχείριση των αστικών και άλλων αποβλήτων.

11.7. Να διασφαλίσει, έως το 2030, την πρόσβαση για όλους και ιδίως για τις γυναίκες, τα παιδιά, τους ηλικιωμένους καθώς και τους ανθρώπους με αναπηρία, σε χώρους πρασίνου και σε δημόσιους χώρους με ασφάλεια.

Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

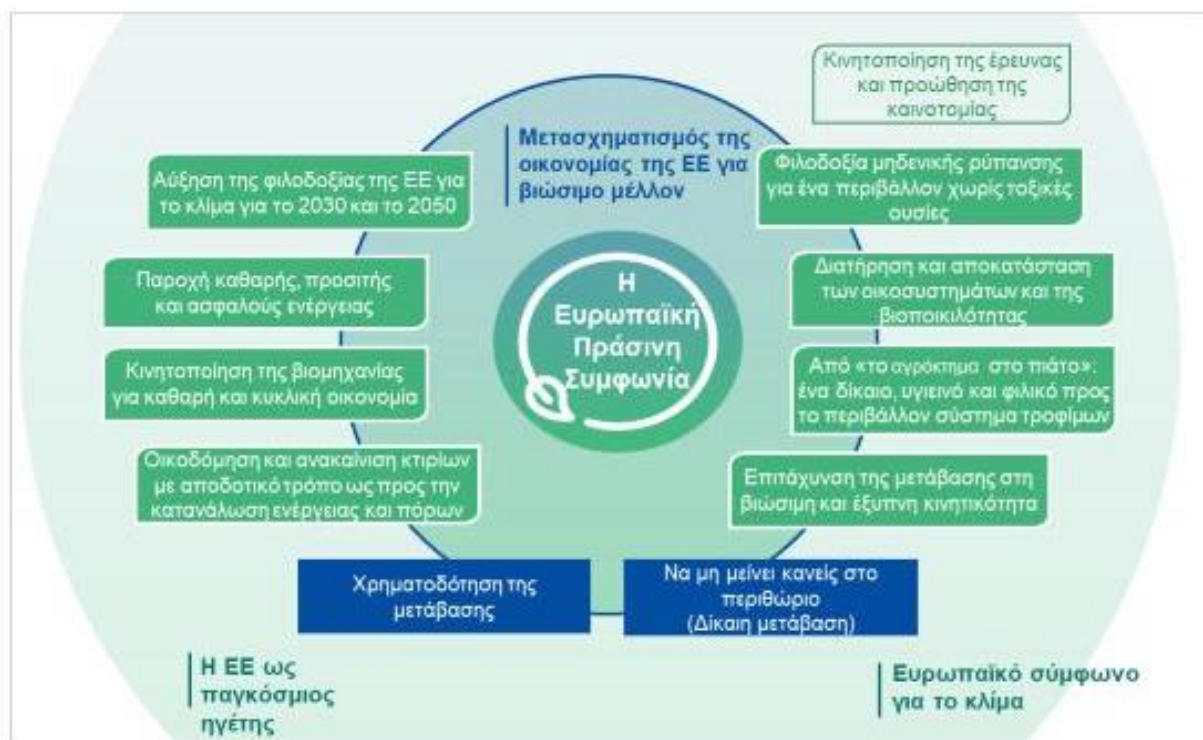
Η κλιματική αλλαγή και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος απειλούν την ίδια την ύπαρξη της Ευρώπης και του κόσμου. Για να αντιμετωπιστούν αυτές οι προκλήσεις, η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία θα μετατρέψει την ΕΕ σε μια σύγχρονη, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και ανταγωνιστική οικονομία, εξασφαλίζοντας τα εξής:

- μηδενικές καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου έως το 2050
- οικονομική ανάπτυξη αποσυνδεδεμένη από τη χρήση πόρων
- κανένας άνθρωπος και καμία περιφέρεια δεν μένουν στο περιθώριο

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία είναι επίσης η πόρτα εξόδου από την πανδημία COVID-19. Ένα τρίτο των επενδύσεων ύψους 1,8 τρισεκατομμυρίων ευρώ από το σχέδιο ανάκαμψης NextGenerationEU, καθώς και ο επταετής προϋπολογισμός της ΕΕ θα χρηματοδοτήσουν την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία.

Η κλιματική αλλαγή αποτελεί τη μεγαλύτερη πρόκληση της εποχής μας. Ταυτόχρονα, όμως, αποτελεί ευκαιρία για την οικοδόμηση ενός νέου οικονομικού μοντέλου. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία καθόρισε το σχέδιο στρατηγικής γι' αυτή τη μετασχηματιστική αλλαγή.

Και τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ δεσμεύτηκαν να μετατρέψουν την ΕΕ στην πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρο έως το 2050. Για να το επιτύχουν αυτό, δεσμεύτηκαν να μειώσουν τις εκπομπές κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990.

Εικόνα 4. Στόχοι Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας

Το ΕΠΣ σχετίζεται άμεσα με τον στόχο για την ανακαίνιση κτιρίων για πιο οικολογικούς τρόπους ζωής και ειδικότερα με τις προτάσεις:

- να υποχρεωθούν τα κράτη μέλη να ανακαινίζουν τουλάχιστον το 3 % του συνολικού εμβαδού δαπέδου όλων των δημόσιων κτιρίων ετησίως
- να οριστεί δείκτης αναφοράς 49 % ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στα κτίρια έως το 2030
- να υποχρεωθούν τα κράτη μέλη να αυξάνουν τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στη θέρμανση και την ψύξη κατά +1,1 ποσοστιαία μονάδα κάθε χρόνο, έως το 2030

Εδαφική και Αστική Ατζέντα της ΕΕ (UA)

Η εδαφική και η αστική ατζέντα της ΕΕ αποτελούν υπερκείμενες πολιτικές με ισχυρό δεσμευτικό χαρακτήρα στο βαθμό που Σχέδια όπως το παρών ΕΠΣ εντάσσονται στη (χρηματοδοτούνται από την) Πολιτική Συνοχής.

Οι βασικές αρχές της ΕΕ για βιώσιμες ευρωπαϊκές πόλεις ανανεώθηκαν μέσω της Νέας Χάρτας της Λειψίας από την γερμανική Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης το Νοέμβριο του 2020. Η Νέα Χάρτα της Λειψίας προσδιορίζει «την κλιματική αλλαγή, την απώλεια βιοποικιλότητας, την έλλειψη πόρων, τις μεταναστευτικές κινήσεις, τη δημογραφική αλλαγή, τις πανδημίες και τις ταχέως μεταβαλλόμενες οικονομίες» καθώς και τις «ψηφιακές τεχνολογίες» που προσφέρουν τόσο οφέλη όσο και προκλήσεις καθώς «μεταμορφώνουν δραστικά» τις σύγχρονες κοινωνίες.

Ένα βασικό χαρακτηριστικό της Νέας Χάρτας της Λειψίας είναι ότι προωθεί την ιδέα της αστικής πολιτικής για το κοινό καλό. Τονίζει «τη μετασχηματιστική δύναμη των πόλεων» για να ανταποκριθεί στις σύγχρονες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι πόλεις σε καθεμία από τις κοινωνικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές τους διαστάσεις. Η Νέα Χάρτα της Λειψίας επισημαίνει τις τρεις μορφές της μετασχηματιστικής πόλης που μπορούν να αξιοποιηθούν στην Ευρώπη για να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής των ανθρώπων:

Η (Κοινωνική) Η Δίκαιη Πόλη (The Just City)	• παρέχει ίσες ευκαιρίες και περιβαλλοντική δικαιοσύνη για όλους, ανεξάρτητα από το φύλο, την κοινωνικοοικονομική κατάσταση, την ηλικία και την καταγωγή - χωρίς να μένει κανένας πίσω.
Η (Περιβαλλοντική) Η Πράσινη Πόλη (The Green City)	• συμβάλλει στην καταπολέμηση της υπερθέρμανσης του πλανήτη και στην υψηλή ποιότητα του περιβάλλοντος για τον αέρα, το νερό, το έδαφος και τη χρήση γης, καθώς και την πρόσβαση σε χώρους πρασίνου και αναψυχής.
Η (Οικονομική) Η παραγωγική πόλη (The Productive City)	• προσφέρει εξασφάλιση θέσεων εργασίας, παρέχοντας παράλληλα μια υγιή οικονομική βάση για βιώσιμη αστική ανάπτυξη μέσω διαφοροποιημένων τοπικών οικονομιών και υποστηρικτικών περιβαλλόντων για καινοτομία.

Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιας Ζώνης - Πρωτόκολλο για την ολοκληρωμένη διαχείριση των παρακτίων ζωνών της Μεσογείου (ICZM).

Το πρωτόκολλο για την ολοκληρωμένη διαχείριση των παρακτίων ζωνών της Μεσογείου περιλαμβάνει μία σειρά από (δεσμευτικά ως προς την τήρηση τους μέτρα) που αφορούν την διευκόλυνση της αειφόρου

ανάπτυξης των παράκτιων ζωνών της Μεσογείου οι οποίες χαρακτηρίζονται ως κύρια περιοχή που εκδηλώνονται οι περιβαλλοντικές πιέσεις και περιοχές ευάλωτες στη κλιματική αλλαγή. Οι αρχές που περιέχει το πρωτόκολλο θα αποτελέσουν σημαντικά κριτήρια για την περιβαλλοντική αξιολόγηση του. Οι αρχές αυτές είναι:

- α) Ο βιολογικός πλούτος και η φυσική δυναμική και λειτουργία της παλιρροιακής περιοχής και η συμπληρωματική και αλληλεξαρτώμενη φύση του θαλάσσιου και του χερσαίου τμήματος που συναποτελούν μια ενιαία οντότητα λαμβάνονται ιδιαιτέρως υπόψη.
- β) Όλα τα στοιχεία σχετικά με τα υδρολογικά, γεωμορφολογικά, κλιματολογικά, οικολογικά, κοινωνικοοικονομικά και πολιτιστικά συστήματα λαμβάνονται υπόψη με ολοκληρωμένο τρόπο, ώστε να μην σημειώνεται υπέρβαση της φέρουσας ικανότητας των παράκτιων ζωνών και να προλαμβάνονται οι αρνητικές επιπτώσεις λόγω φυσικών καταστροφών και ανάπτυξης.
- γ) Κατά το σχεδιασμό και τη διαχείριση των παράκτιων ζωνών εφαρμόζεται προσέγγιση βασιζόμενη στα οικοσυστήματα, ώστε να εξασφαλίζεται αειφόρος ανάπτυξή τους.
- δ) Διασφαλίζεται η κατάλληλη διακυβέρνηση, η οποία επιτρέπει στους τοπικούς πληθυσμούς και τα μέλη της κοινωνίας των πολιτών που ενδιαφέρονται για τις παράκτιες ζώνες επαρκή και έγκαιρη συμμετοχή τους σε μια διαφανή διαδικασία λήψης αποφάσεων.
- ε) Διασφαλίζεται ο θεσμικός διατομεακός συντονισμός των διάφορων διοικητικών υπηρεσιών και των περιφερειακών και τοπικών αρχών, αρμόδιων για τις παράκτιες ζώνες.
- στ) Διασφαλίζεται χάραξη χωροταξικών στρατηγικών, σχεδίων και προγραμμάτων που καλύπτουν την αστική ανάπτυξη και τις κοινωνικοοικονομικές δραστηριότητες, καθώς και άλλες σχετικές τομεακές πολιτικές.
- ζ) Λαμβάνονται υπόψη η ποικιλομορφία και η πολλαπλότητα και η δραστηριοτήτων στις παράκτιες ζώνες και δίνεται προτεραιότητα, όπου είναι απαραίτητο, στις δημόσιες υπηρεσίες και δραστηριότητες που απαιτούν, από την άποψη της χρήσης και της θέσης, άμεση εγγύτητα με τη θάλασσα.
- η) Η κατανομή χρήσεων στο σύνολο των παράκτιων ζωνών είναι ισόρροπη και αποφεύγεται η περιττή συγκέντρωση και η υπερβολική αστική ανάπτυξη.
- θ) Εκτελούνται προκαταρκτικές αξιολογήσεις των κινδύνων που συνδέονται με τις διάφορες ανθρωπογενείς δραστηριότητες και υποδομές, ώστε να αποτρέπεται ή να περιορίζεται ο αρνητικός αντίκτυπός τους στις παράκτιες ζώνες.
- ι) Αποτρέπεται η ζημία στο παράκτιο περιβάλλον και, όταν συμβαίνει, λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα αποκατάστασης.

Ευρωπαϊκή σύσταση για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Παράκτιων Ζωνών(2002/413/ΕΚ)

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσω της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ θεσπίζει κανόνες, σχετικά με το θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό, ενώ η διαδικασία σχεδιασμού υλοποιείται από τις αρχές των κρατών-μελών, σύμφωνα με τις εθνικές τους διοικητικές και συνταγματικές δομές, τις εθνικές τομεακές πολιτικές τους προτεραιότητες και, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, θα πρέπει να στηρίζεται στους υπάρχοντες μηχανισμούς και στις υπάρχουσες πολιτικές, με βάση τις αρχές της αναλογικότητας και επικουρικότητας.

Κατά τη χάραξη εθνικών στρατηγικών και το σχεδιασμό μέτρων που στηρίζονται στις στρατηγικές αυτές, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόζουν τις αρχές της ολοκληρωμένης διαχείρισης των παράκτιων ζωνών ώστε να εξασφαλίζουν την καλή διαχείριση των παράκτιων ζωνών, λαμβάνοντας υπόψη τις καλές πρακτικές που έχουν εντοπισθεί, μεταξύ άλλων, στο πρόγραμμα επίδειξης της Επιτροπής για την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών.

Ειδικότερα, η διαχείριση των παράκτιων ζωνών θα πρέπει να βασίζεται:

- α) σε μια ευρεία σφαιρική προοπτική (θεματική και γεωγραφική), η οποία λαμβάνει υπόψη την αλληλεξάρτηση και την ανομοιότητα των φυσικών συστημάτων και των ανθρώπινων δραστηριοτήτων που επηρεάζουν τις παράκτιες περιοχές·
- β) σε μια μακροπρόθεσμη προοπτική που λαμβάνει υπόψη την αρχή της προφύλαξης, καθώς και τις ανάγκες των σημερινών και των μελλοντικών γενεών·
- γ) σε μια προσαρμοστική διαχείριση στο πλαίσιο μιας σταδιακής διαδικασίας, η οποία διευκολύνει την προσαρμογή, αναλόγως της εξελίξεως των προβλημάτων και των γνώσεων. Αυτό συνεπάγεται την ανάγκη για μια υγιή επιστημονική βάση σε ό,τι αφορά την εξέλιξη της παράκτιας ζώνης·
- δ) στην τοπική ιδιαιτερότητα και τη μεγάλη ποικιλομορφία των ευρωπαϊκών παράκτιων ζωνών, ώστε να μπορούν να αντιμετωπίζονται οι πρακτικές ανάγκες τους με συγκεκριμένες λύσεις και ευέλικτα μέτρα·
- ε) στην αξιοποίηση των φυσικών διαδικασιών και το σεβασμό της χωρητικότητας των οικοσυστημάτων, ώστε οι ανθρώπινες δραστηριότητές να καθίστανται μακροπρόθεσμα περισσότερο φιλοπεριβαλλοντικές, κοινωνικά υπεύθυνες και οικονομικά υγιείς·
- στ) στη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μερών [οικονομικοί και κοινωνικοί εταίροι, οργανώσεις που αντιπροσωπεύουν τους κατοίκους παράκτιων ζωνών, μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) και ο επιχειρηματικός τομέας] στη διαδικασία διαχείρισης, π.χ. μέσω συμφωνιών και βάσει κατανομής των αρμοδιοτήτων·
- ζ) στην υποστήριξη και τη συμμετοχή των αρμόδιων διοικητικών φορέων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, μεταξύ των οποίων θα πρέπει να δημιουργηθούν ή να διατηρηθούν κατάλληλοι δεσμοί με στόχο τη βελτίωση του συντονισμού των διαφόρων εν ισχύ πολιτικών. Συμπράξεις με τις περιφερειακές και τις τοπικές αρχές, καθώς και μεταξύ τους, θα πρέπει να συνάπτονται, όπου δει·
- η) στη χρησιμοποίηση ενός συνδυασμού μέσων ικανού να διευκολύνει τη συνοχή μεταξύ στόχων τομεακών πολιτικών, αφενός, και σχεδιασμού και διαχείρισης, αφετέρου.

N.4546/2018: Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ «Περί θεσπίσεως πλαισίου για το θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό»

Με τον Ν.4546/2018 (ΦΕΚ 101 Α'/12-06-2018) ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία η ευρωπαϊκή Οδηγία 2014/89/ΕΕ «περί θεσπίσεως πλαισίου για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό», με εφαρμογή στα θαλάσσια ύδατα και τις παράκτιες ζώνες. Οι στόχοι του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού είναι αφενός η στήριξη και προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της χωρικής συνοχής μεταξύ του θαλάσσιου και του παράκτιου χώρου, και αφετέρου η ορθολογική και ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη δραστηριοτήτων, με αρμονική συνύπαρξη όλων των σχετικών δραστηριοτήτων και χρήσεων.

Σκοπός των άρθρων 1 έως και 15 είναι:

α) η ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 2014, «Περί θεσπίσεως πλαισίου για το θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό» (ΕΕ L 257/135/28.8.2014) και

β) ο καθορισμός ενός πλαισίου για το θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό, με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης των θαλάσσιων οικονομιών, τη βιώσιμη ανάπτυξη των θαλάσσιων περιοχών και τη βιώσιμη χρήση των θαλάσσιων πόρων.

Ο θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός εντάσσεται στην ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως το διατομεακό μέσο πολιτικής που επιτρέπει στις δημόσιες αρχές και τους ενδιαφερομένους να εφαρμόζουν συντονισμένη, ολοκληρωμένη και διασυννοριακή προσέγγιση και συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του άρθρου 3, σύμφωνα και με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (Σύμβαση UNCLOS), που κυρώθηκε με το ν. 2321/1995 (Α' 136).

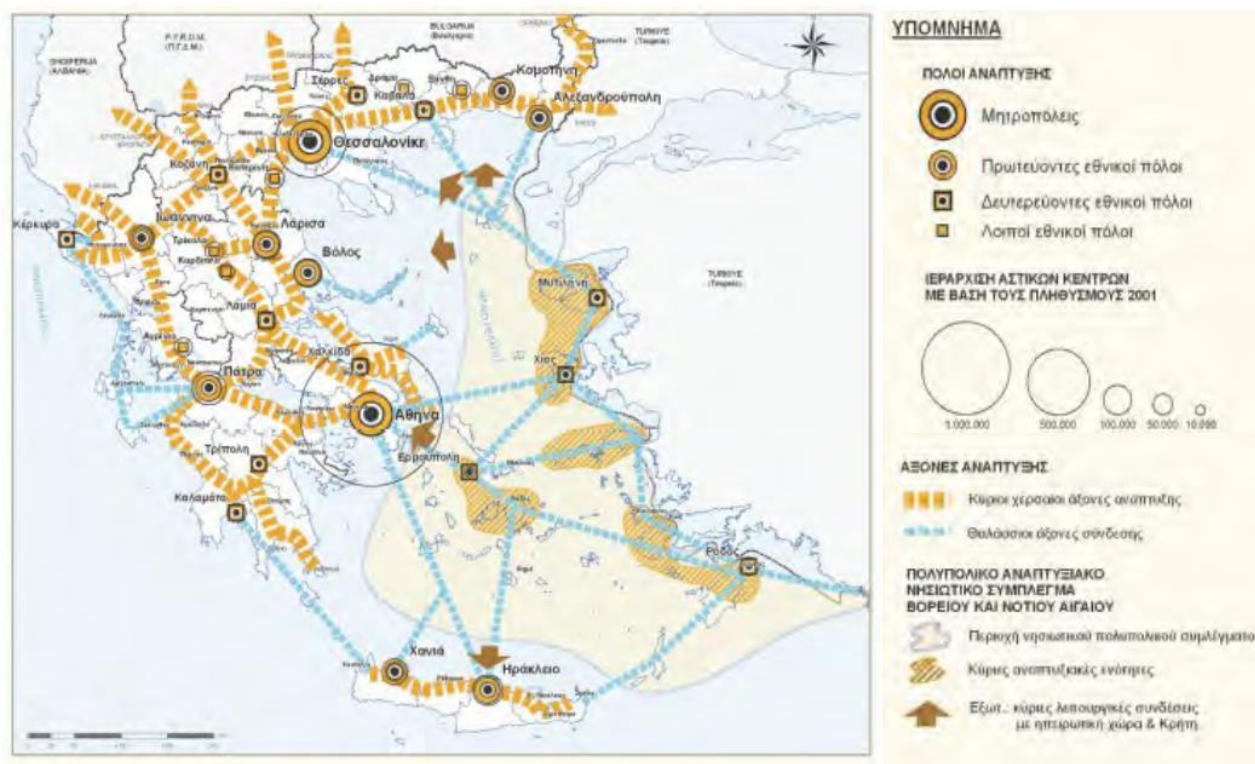
Για τον σκοπό αυτό προβλέπονται θαλάσσια χωροταξικά σχέδια που αντιστοιχούν στο περιφερειακό επίπεδο σχεδιασμού του άρθρου 2 του Ν.4447/2016. Αναφέρονται σε θαλάσσιες και παράκτιες χωρικές ενότητες υποπεριφερειακού, περιφερειακού ή διαπεριφερειακού επιπέδου. Με τα σχέδια αυτά θα προσδιορίζεται η κατανομή των υφιστάμενων και μελλοντικών δραστηριοτήτων και χρήσεων στις θαλάσσιες και παράκτιες ζώνες, λαμβάνοντας υπόψη τις αλληλεπιδράσεις των δραστηριοτήτων και των χρήσεων που μεταξύ άλλων μπορεί να περιλαμβάνουν: την αλιεία και υδατοκαλλιέργεια, τις θαλάσσιες οδούς και κυκλοφοριακές ροές, λιμενικές εγκαταστάσεις κάθε είδους, προστατευόμενες περιοχές, υποδομές και υποθαλάσσια έργα έρευνας και ενέργειας, ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους και παράκτιες χρήσεις γης.

3.1.2 Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού

Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης

Το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ) εγκρίθηκε το 2008 με την υπ' αριθμ. 6876/4871/126-2008 απόφαση της Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης (ΦΕΚ 128Α/3-7- 2008). Σύμφωνα με το ΓΠΧΣΑΑ, η Θεσσαλονίκη αποτελεί, όπως και η Αθήνα, «μητροπολιτικό κέντρο», που αντιστοιχεί στον πρώτο κατά ιεράρχηση πόλο ανάπτυξης της ηπειρωτικής χώρας. Τα δύο μητροπολιτικά κέντρα αποτελούν τους κύριους αστικούς πόλους-πύλες σε διεθνές επίπεδο. Στις επιδιώξεις του ΓΠΧΣΑΑ για τη Θεσσαλονίκη περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων:

- Η ενίσχυση του ρόλου της ως επιχειρηματικού / εμπορικού συνδέσμου της Ε.Ε. με τα Βαλκάνια και τις χώρες του Εύξεινου Πόντου.
- Η βελτίωση της λειτουργικότητάς της σε όλους τους τομείς (οικονομία, πολιτισμός, εκπαίδευση, υγεία, αναψυχή).
- Η βελτίωση της ελκυστικότητάς της, με την απόκτηση υψηλής ποιότητας περιβάλλοντος.

Εικόνα 5 Χάρτης – Πύλες/ Πόλοι και Άξονες Ανάπτυξης

Από τις λουπές ρητές αναφορές του Πλαισίου για τη Θεσσαλονίκη αξίζει στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης να αναφερθεί η ειδική κατεύθυνση (αναφέρεται στα μητροπολιτικά κέντρα) για «Ενθάρρυνση της εγκατάστασης, υπό προϋποθέσεις, επενδύσεων τριτογενούς χαρακτήρα σε περιοχές χαρακτηρισμένες με ειδικές κανονιστικές ρυθμίσεις ως υποδοχείς παραγωγικών δραστηριοτήτων».

ΕΠΧΣΑΑ Βιομηχανίας

Στο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για την Βιομηχανία (αριθμ.αποφ. 11508/13-04-2009, ΦΕΚ 151 ΑΑΠ/13-04-2009), γίνεται αναφορά περί αναγκαιότητας εξυγίανσης υφιστάμενων άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων και για μετεγκαταστάσεις υφισταμένων, στα γενικότερα πλαίσια οργανωμένης χωροθέτησης της βιομηχανίας στην Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης. Στις πολιτικές για τις χρήσεις γης και τη διάσπαρτη χωροθέτηση της βιομηχανίας, προτείνεται η χωροθέτηση νέων μονάδων στην εκτός σχεδίου περιοχή να μην είναι αποδεκτή στην περιοχή ευθύνης του ΡΣΘ.

ΠΠΧΣΑΑ Κεντρικής Μακεδονίας

Το ΠΠΧΣΑΑ Κεντρικής Μακεδονίας (ΦΕΚ 485/Δ/20.08.2020), αντικατέστησε το προγενέστερο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της ίδιας Περιφέρειας (ΦΕΚ 218/Β/6.02.2004).

Ο Στρατηγικός στόχος του αναθεωρημένου Πλαισίου είναι η ενίσχυση της γεωοικονομικής θέσης της Περιφέρειας στα Βαλκάνια και τις Παρευξινίες χώρες και του αντίστοιχου ρόλου της Θεσσαλονίκης. Ο διεθνής προσανατολισμός της Περιφέρειας προτείνεται να στηριχθεί σε δραστηριότητες υπερεθνικής εμβέλειας οι οποίες διακρίνονται σε:

- Δραστηριότητες με ήδη ισχυρό διεθνή προσανατολισμό, όπως Υπηρεσίες διαμετακόμισης – Χονδρεμπορίου – Εξόρυξης – Τουρισμού
- Δραστηριότητες με σαφείς τάσεις εξωστρέφειας: Μεταφορά ενέργειας – Νέες μορφές Τουρισμού – Υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις – Έρευνα και τεχνολογία – Υπηρεσίες όπως ανώτατη εκπαίδευση, περίθαλψη – Προσέλκυση εδρών διεθνών οργανισμών και στο Πολιτιστικό απόθεμα (π.χ. Άγιον Όρος)

Ως βασικές προϋποθέσεις για την επίτευξη του παραπάνω στρατηγικού στόχου τίθενται μεταξύ άλλων:

- Η διευκόλυνση Παραγωγικών δραστηριοτήτων εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας και μεγάλων επενδύσεων, μέσω κατάλληλων χωρικών ρυθμίσεων, σε τομείς όπως η μεταποίηση, η εφοδιαστική αλυσίδα (logistics), ο τουρισμός, οι μεταφορές και η καινοτομία.
- Η ενίσχυση της εξωστρέφειας σε επίπεδο εξαγωγών και προσέλκυσης Ξένων Άμεσων Επενδύσεων
- Η ολοκλήρωση σημαντικών διεθνών δικτύων μεταφορών, ενέργειας και τηλεπικοινωνιών

Πέραν του στρατηγικού στόχου, το Πλαίσιο στοχεύει γενικότερα στην προώθηση της εδαφικής συνοχής της ΠΚΜ και τον περιορισμό των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων, στη βιώσιμη διαχείριση φυσικών και ανθρωπογενών πόρων της ΠΚΜ, στην προστασία φυσικού και αγροτικού περιβάλλοντος και τοπίου, στο χωρικό συντονισμό πολιτικών και προγραμμάτων εθνικού και περιφερειακού επιπέδου που επηρεάζουν την περιφέρεια και τέλος στο συντονισμό και την καθοδήγηση των υποκείμενων χωρικών σχεδίων.

Το αναθεωρημένο ΠΠΧΣΑΑ αναφέρει συγκεκριμένα ως κατευθύνσεις για την περιοχή του ΕΠΣ:

- Κατά προτεραιότητα προώθηση και εφαρμογή στον κεντρικό αστικό πυρήνα (ΠΣΘ) ειδικών παρεμβάσεων, όπως ΣΟΑΠ ή αναπλάσεις και αναμορφώσεις του Κεφαλαίου Β΄ του Ν. 2508/97, με απώτερο στόχο την επανάκτηση της ελκυστικότητας του αστικού χώρου ως χώρου κατοικίας και ζωής.
- Ενιαίος πολεοδομικός ανασχεδιασμός των δυτικών περιοχών της Μητροπολιτικής Θεσσαλονίκης, με σκοπό την εξασφάλιση της συνέχειας του αστικού ιστού και την εξασφάλιση κεντρικών λειτουργιών και ελεύθερων δημόσιων χώρων, σε συνδυασμό με τοπιακές αναπλάσεις, περιμετρικά, για την προστασία των οικιστικών εκτάσεων.

3.1.3 Θεσμικό Πλαίσιο

Προστασία του Αέρα – Θόρυβος

Η Οδηγία-Πλαίσιο (2008/50/ΕΚ) «για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και καθαρότερο αέρα για την Ευρώπη» έχει ως στόχο την ανάπτυξη κοινής στρατηγικής αντιμετώπισης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στα κράτη-μέλη της ΕΕ.

Η Οδηγία για το Θόρυβο έχει ως αντικείμενο την καταπολέμηση του θορύβου που αντιλαμβάνονται οι πληθυσμοί στους δομημένους χώρους, στα δημόσια πάρκα ή σε άλλους ήρεμους τόπους ενός οικισμού, στις ήρεμες ζώνες της υπαίθρου, δίπλα στα σχολεία, στα πέριξ των νοσοκομείων καθώς και σε άλλα, ευαίσθητα στον θόρυβο, κτίρια και ζώνες.

Οδηγία Πλαίσιο για τα Νερά 60/2000/ΕΚ (και επιμέρους Οδηγίες για την νιτρορύπανση κ.ο.κ.).

Με την Οδηγία Πλαίσιο για τα Νερά (2000/60/ΕΚ) και τις επιμέρους συμπληρωματικές Οδηγίες, τέθηκαν σε επίπεδο ΕΕ οι βάσεις για την ολοκληρωμένη προσέγγιση της προστασίας και διαχείρισης των υδάτων. Άμεσος στόχος είναι να σταματήσει η υποβάθμιση της ποιότητας των νερών. Μακροπρόθεσμος στόχος είναι να αποκτήσουν ως το 2015 όλα τα νερά στην Ευρωπαϊκή Ένωση «καλή ποιότητα» που θα ανταποκρίνεται σε αυστηρά οικολογικά και χημικά πρότυπα. Σε σύγκριση με προγενέστερες αντιλήψεις η νέα αυτή πολιτική εισάγει καινοτόμες θέσεις όπως μεταξύ άλλων είναι η ολοκληρωμένη διαχείριση, η διαχείριση σε επίπεδο υδρολογικής λεκάνης (και διασυνοριακής), η αναγνώριση των αναγκών σε νερό των οικοσυστημάτων και η σημασία της συμμετοχής του πολίτη στο σχεδιασμό, τη λήψη των αποφάσεων και την παρακολούθηση της εφαρμογής της πολιτικής για τα νερά. Κεντρική ιδέα αποτελεί η ολοκληρωμένη διαχείριση των υδάτων στη γεωγραφική κλίμακα των Λεκανών Απορροής Ποταμών, η έννοια των οποίων επαναπροσδιορίζεται ώστε να περιλάβει τα εσωτερικά επιφανειακά (ποταμοί, λίμνες), τα υπόγεια ύδατα, τα μεταβατικά (δέλτα, εκβολές ποταμών) και τα παράκτια οικοσυστήματα.

Η Οδηγία Πλαίσιο για τα Νερά (2000/60/ΕΚ) ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία με το ν.3199/2003 (ΦΕΚ Α' 280/2003) «Προστασία και διαχείριση υδάτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου». Ακόμη, έχει εκδοθεί και το ΠΔ 51/2007 (ΦΕΚ Α' 54/2007) «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για την ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των υδάτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000».

Σύμφωνα με το ΠΔ 51/2007, «κάθε Υδατικό Διαμέρισμα (ΥΔ) εκπονεί Σχέδιο Διαχείρισης κάθε 6 χρόνια (το πρώτο καταρτίζεται και εγκρίνεται μέχρι 22.12.2009, αναθεωρείται και ενημερώνεται το αργότερο μέχρι 22.12.2015 και στη συνέχεια κάθε 6 χρόνια). Το Σχέδιο Διαχείρισης περιλαμβάνει Πρόγραμμα Μέτρων και Πρόγραμμα Παρακολούθησης».

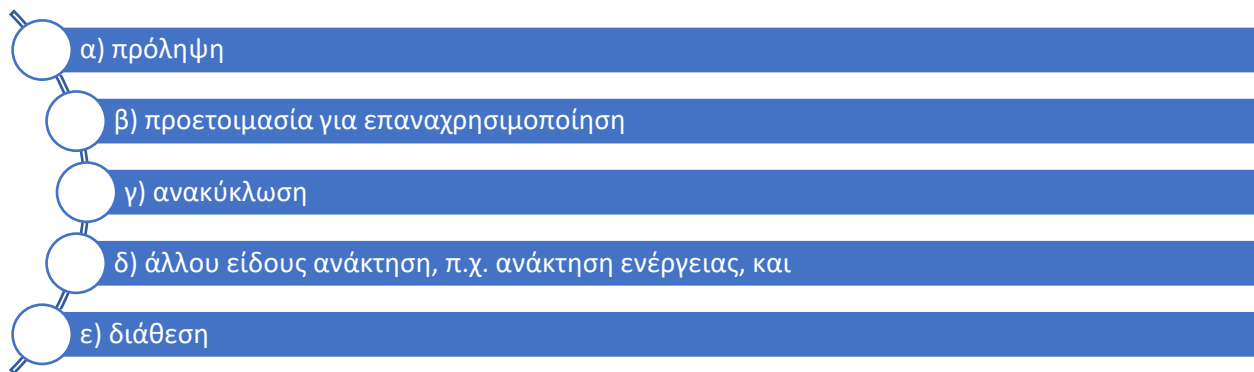
Διαχείριση Απορριμμάτων

Ο σημαντικότερος στόχος προστασίας των εδαφών είναι η προστασία από τον κίνδυνο που προκαλεί η διαδικασία της απερίθμωσης. Η Ελλάδα συγκαταλέγεται στις χώρες που πλήττονται από το φαινόμενο της ερημοποίησης ως συνδυασμένο αποτέλεσμα των βιογεωκλιματικών χαρακτηριστικών της και της υπερεκμετάλλευσης των φυσικών της πόρων. Με το ν.2468/1997 επικυρώθηκε από την Ελλάδα η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της ερημοποίησης.

Σημαντικό παράμετρο που επηρεάζει την κατάσταση του εδαφικού παράγοντα αποτελούν επίσης τα απόβλητα. Η Οδηγία Πλαίσιο 2008/98/ΕΚ της 19ης Νοεμβρίου 2008 «για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων Οδηγιών», εκφράζει τη σύγχρονη ευρωπαϊκή πολιτική για τη διαχείριση των αποβλήτων. Κύριος στόχος της πολιτικής είναι η μείωση της παραγωγής αποβλήτων μέσω της πρόληψης και η μείωση της χρήσης φυσικών πόρων μέσω της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης των αποβλήτων ως πρώτες ή βοηθητικές ύλες. Η ενσωμάτωση της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ στο εθνικό μας δίκαιο είναι υποχρεωτική και γίνεται προκειμένου:

- να αποσαφηνισθούν βασικές έννοιες, όπως οι ορισμοί των αποβλήτων, της ανάκτησης, της διάθεσης κλπ
- να ενισχυθούν τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων.

Με το ν.4042/2012, (ΦΕΚ Α' 24/2012) με τον οποίο ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 2008/98/ΕΚ, ρυθμίζεται συνολικά η διαχείριση των αποβλήτων, ώστε να προστατεύεται το περιβάλλον και η ανθρώπινη υγεία και να εξοικονομούνται οι φυσικοί πόροι, μέσω της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης, καθώς και της ανάκτησης υλικών ή/και ενέργειας από τα απόβλητα. Με το νέο νόμο θεσπίζονται ενιαίοι κανόνες διαχείρισης για όλα τα είδη αποβλήτων, με ενσωμάτωση ειδικών ρυθμίσεων για τα επικίνδυνα απόβλητα. Κύριος στόχος είναι η μετάβαση σε μια κοινωνία ανακύκλωσης, με υψηλό επίπεδο αποδοτικότητας των πόρων. Στο πλαίσιο αυτό, λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για να προωθηθεί η επαναχρησιμοποίηση προϊόντων και οι δραστηριότητες προετοιμασίας προς επαναχρησιμοποίηση, καθώς και η προώθηση της ανακύκλωσης υψηλής ποιότητας. Σύμφωνα με τα παραπάνω, για την πρόληψη και τη διαχείριση των αποβλήτων εφαρμόζεται κατά προτεραιότητα η ακόλουθη ιεράρχηση των δράσεων και των εργασιών διαχείρισης:

Για την επίτευξη των παραπάνω και τη βελτίωση της δυνατότητας ανάκτησης, τα απόβλητα πρέπει να συλλέγονται χωριστά εάν αυτό είναι τεχνικά, περιβαλλοντικά και οικονομικά εφικτό, πριν να τύχουν εργασιών ανάκτησης που θα έχουν τα καλύτερα συνολικά περιβαλλοντικά αποτελέσματα.

Στον τομέα της διαχείρισης στερεών αποβλήτων έχουν εκδοθεί επιπλέον και πλήθος αποφάσεων στην ελληνική νομοθεσία με σημαντικότερες τις:

- ΚΥΑ Οικ. 51373/4684/ 15-12-2015 (ΦΕΚ Β' 2706/2015) «Κύρωση του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) και του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων».
- ΚΥΑ 8668/2007 (ΦΕΚ Β' 287/2007) «Έγκριση Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Επικινδύνων Αποβλήτων».
- ΚΥΑ Η.Π. 13588/725/06 (ΦΕΚ Β' 383/2006) «Μέτρα και όροι για την διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 91/689/ΕΟΚ 'για τα επικίνδυνα απόβλητα' του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1991. Αντικατάσταση της υπ' αριθ. 19396/1546/1997 κοινής υπουργικής απόφασης «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων» (Β' 604).

Σύμφωνα με τα παραπάνω οι γενικοί περιβαλλοντικοί στόχοι που προσδιορίζονται για το έδαφος είναι:

- Μείωση της ρύπανσης των εδαφών και διαφύλαξη της ποσότητας και ποιότητάς τους
- Αποφυγή απομάκρυνσης του εδάφους και της φυτοκάλυψης εξαιτίας ανθρωπογενών παρεμβάσεων
- Μείωση αποβλήτων στο ελάχιστο και επαναχρησιμοποίηση μέσω ανακύκλωσης, λιπασματοποίησης ή ανάκτησης ενέργειας

Βιοποικιλότητα – Προστασία Οικοσυστημάτων

Η ισχύουσα στρατηγική για τη βιοποικιλότητα περιλαμβάνει έξι ειδικούς στόχους, οι οποίοι εξυπηρετούν τον πρωταρχικό στόχο για το 2020 που αφορά την: «ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των οικοσυστημικών υπηρεσιών στην ΕΕ μέχρι το 2020 και αποκατάστασή τους στο βαθμό του εφικτού, με παράλληλη ενίσχυση της συμβολής της ΕΕ στην αποτροπή της απώλειας βιοποικιλότητας παγκοσμίως».

Οι στόχοι της στρατηγικής αποσκοπούν στην προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας, στην ενίσχυση της θετικής συμβολής στη γεωργία και τη δασοκομία με σκοπό τη μείωση της πίεσης προς τη βιοποικιλότητα καθώς και την αύξηση της συμβολής της ΕΕ στην παγκόσμια βιοποικιλότητα.

ΕΕ διαθέτει νομικό και θεσμικό πλαίσιο προστασίας της βιοποικιλότητας. Θεμελιώδεις είναι οι οδηγίες για τη συγκρότηση του ευρωπαϊκού δικτύου προστατευόμενων περιοχών Natura 2000:

- Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (L 206/ 22.7.1992) «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας».
- Οδηγία 2009/147/ΕΚ (πρώην 79/409/ΕΟΚ L 103/25.4.1979) «περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών».

Η έγκριση της εθνικής στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα για τα έτη 2014 - 2029 και του πενταετούς Σχεδίου Δράσης πραγματοποιήθηκε με την ΥΑ 40332/8-9-2014 (ΦΕΚ Β' 2383/2014).

Η Στρατηγική απαρτίζεται από 13 Γενικούς Στόχους, οι οποίοι εξειδικεύονται περαιτέρω σε Ειδικούς Στόχους και εξειδικεύεται με το πρώτο πρόγραμμα Δράσης πενταετούς διάρκειας. Ειδικότερες κατευθύνσεις σε ότι αφορά τη βιοποικιλότητα και το χωρικό σχεδιασμό αναφέρονται στο Γενικό Στόχο 5 «Ενσωμάτωση των αναγκών διατήρησης της βιοποικιλότητας και προώθηση της αειφορικής διαχείρισης των οικοσυστημάτων σε όλες τις πολιτικές και σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού (αναπτυξιακού, χωροταξικού και πολεοδομικού) και θέσπιση κινήτρων για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας» ενώ για τις αστικές περιοχές ο Γενικός Στόχος εξειδικεύεται στον Ειδικό Στόχο 5.3 «Διασφάλιση συμβατότητας των δραστηριοτήτων οικιστικής και βιομηχανικής ανάπτυξης με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας».

Το εθνικό θεσμικό πλαίσιο σε σχέση με την προστασία και διαχείριση της φύσης και της βιοποικιλότητας αφορά κυρίως στις Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις (ΚΥΑ) με τις οποίες έγινε η εναρμόνιση των Οδηγιών 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ:

- ΚΥΑ Η.Π. 14849/853/Ε103/4-4-2008 (ΦΕΚ Β' 645/2008) «Τροποποίηση των υπ' αριθμ. 33318/3028/1998 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β' 1289) και υπ' αριθμ. 29459/1510/2005 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β' 992), σε συμμόρφωση με διατάξεις της Οδηγίας 2006/105 του Συμβουλίου της 20ης Νοεμβρίου 2006 της Ευρωπαϊκής Ένωσης»
- ΚΥΑ 33318/3028/11-12-1998 (ΦΕΚ Β' 1289/1998) «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας».
- ΥΑ 414985/29-11-85 (ΦΕΚ Β' 757/1985) «Μέτρα διαχείρισης της άγριας πτηνοπανίδας».
- ΚΥΑ Η.Π. 37338/1807/Ε.103/1-9-10 (ΦΕΚ Β' 1495/2010) «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, «Περί διατηρήσεως των αγρίων πτηνών», του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως κωδικοποιήθηκε με την Οδηγία 2009/147/ΕΚ».

- ΚΥΑ Η.Π. 8353/276/Ε103/17-2-2012 (ΦΕΚ Β' 415/2012) «Τροποποίηση και συμπλήρωση της υπ' αριθ. 37338/1807/2010 κοινής υπουργικής απόφασης «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ....» (Β' 1495), σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ «Για τη διατήρηση των άγριων πτηνών» του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2009/147/ΕΚ».

Ο Νόμος (ν.3937/2011) για τη «Διατήρηση της Βιοποικιλότητας» στοχεύει στην επικαιροποίηση των κατευθύνσεων και του θεσμικού πλαισίου του ν.1650/1986 (όπως ισχύει) για την προστασία του περιβάλλοντος. Η σημαντικότερη χωρική διάσταση του νόμου είναι η «θεσμική κατοχύρωση» των περιοχών Natura 2000, με την παρουσίαση του εθνικού καταλόγου περιοχών που έχουν ενταχθεί στο Κοινοτικό δίκτυο και τον καθορισμό ελάχιστων ρυθμίσεων για την προστασία και διαχείρισή τους. Ο εθνικός κατάλογος περιοχών του Δικτύου Natura 2000 αναθεωρήθηκε σύμφωνα με πρόσφατη ΚΥΑ (ΦΕΚ Β' 4432/2017). Σύμφωνα με το ν.4519/2018 (ΦΕΚ Α' 25/2018) καθορίζονται «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών» (ΦΔΠΠ) που περιλαμβάνουν 28 (υφιστάμενους) φορείς που μετονομάζονται και 8 νέους φορείς. Η χωρική αρμοδιότητα αυτών περιλαμβάνει το σύνολο των περιοχών Natura 2000.

Σύμφωνα με τα παραπάνω οι γενικοί περιβαλλοντικοί στόχοι που προσδιορίζονται για τη βιοποικιλότητα, χλωρίδα και πανίδα είναι οι:

- Διασφάλιση συμβατότητας των δραστηριοτήτων οικιστικής ανάπτυξης με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας
- Αποφυγή του περιορισμού των φυσικών χώρων και των ειδών χλωρίδας και πανίδας

Κλιματική Αλλαγή

Η κλιματική αλλαγή αναμένεται να επηρεάσει σημαντικά διάφορους τομείς των ανθρώπινων δραστηριοτήτων όπως η γεωργία, η ενέργεια και οι υποδομές. Οι μεταβολές στη διαθεσιμότητα ύδατος θα έχουν άμεσες επιπτώσεις στην εφαρμογή άλλων πολιτικών όπως π.χ. η αγροτική παραγωγή και η παραγωγή ενέργειας. Σχετικά με την υλοποίηση των στόχων της ΕΕ, οι κατευθύνσεις της Λευκής Βίβλου³ αφορούν κυρίως στην ενσωμάτωση σε υφιστάμενες πολιτικές, όπως των υδάτων και της βιοποικιλότητας, μέσα από τα σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών καθώς και τα σχέδια διαχείρισης των περιοχών του δικτύου Natura 2000.

Το 1996 η ΕΕ εξέδωσε την Οδηγία Πλαίσιο για την ποιότητα της ατμόσφαιρας (96/62) και στη συνέχεια Οδηγίες που θεσπίζουν τις οριακές τιμές για τις συγκεντρώσεις των ρύπων στην ατμόσφαιρα (1999/30, 2000/69). Η αναθεώρηση των ορίων για το όζον για το 2010 έγινε με βάση την Οδηγία 2002/3. Επίσης το 2001 εκδόθηκε Οδηγία για τα Εθνικά Ανώτατα Όρια Εκπομπών (2001/81). Οι στόχοι της Εθνικής Στρατηγικής για την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης αναφέρονται κυρίως στην τήρηση των ορίων που θέτουν οι Οδηγίες για την ποιότητα της ατμόσφαιρας στο αστικό περιβάλλον, καθώς και στην επίτευξη των στόχων της Οδηγίας 2001/81.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε τον οδικό χάρτη για μια οικονομία χαμηλών εκπομπών CO₂ έως το 2050 (COM(2011) 112 τελικό¹), ο οποίος έχει ως στόχο να συνεισφέρει στην κεντρική πολιτική της ΕΕ για μια Ευρώπη με υψηλή αποδοτικότητα των πόρων που διαθέτει. Στο πλαίσιο αυτό προτείνει συγκεκριμένες στρατηγικές για την επίτευξη μιας οικονομίας χαμηλών εκπομπών CO₂ και αειφόρο ανάπτυξη έως το 2050.

Στις 15 Δεκεμβρίου 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε την Ανακοίνωση «Ενεργειακός χάρτης 2050».4 Δεδομένου ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει ως στόχο τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου κατά 80-95% των επιπέδων του 1990 μέχρι το 2050, ο ενεργειακός αυτός χάρτης διερευνά τους τρόπους επίτευξης αυτού του στόχου, παράλληλα βέβαια με την εξασφάλιση ασφάλειας στην παροχή ενέργειας προς τους καταναλωτές και την ανταγωνιστικότητα σε αυτόν τον σημαντικό τομέα. Με βάση την ανακοίνωση αυτή, προωθείται μακροπρόθεσμο ευρωπαϊκό πλαίσιο σε συνεργασία με όλους τους ενδιαφερόμενους. Η πολιτική της ΕΕ για την ενέργεια μπορεί να συνοψιστεί ως '20/20/20', δηλαδή στην επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

- Μείωση της εκπομπής αερίων θερμοκηπίου κατά 20%.
- Παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές κατά 20%.
- Αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας κατά 20%.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε τη νέα στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή στις 24 Φεβρουαρίου 2021. Η νέα στρατηγική καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να προσαρμοστεί στις αναπόφευκτες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και να καταστεί ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή έως το 2050. Η στρατηγική έχει τέσσερις αρχές:

- να γίνει η προσαρμογή πιο έξυπνη,
- ταχύτερα και
- πιο συστημική, και
- να εντείνει τη διεθνή δράση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Η ΕΕ δεσμεύτηκε να διασφαλίσει κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 και να επιτύχει έναν πιο φιλόδοξο στόχο για τη μείωση των εκπομπών τουλάχιστον κατά 55 % έως το 2030, σε σύγκριση με το 1990. Το μακροπρόθεσμο όραμα είναι να καταστεί η ΕΕ μια κοινωνία ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή, πλήρως προσαρμοσμένη στις αναπόφευκτες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής έως το 2050. Αυτό σημαίνει ότι έως το 2050, δηλαδή το έτος κατά το οποίο σκοπεύει να επιτύχει τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας, θα έχει εδραιώσει την προσαρμοστική ικανότητα και θα έχει ελαχιστοποιήσει την ευπάθεια στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, σύμφωνα με τη συμφωνία του Παρισιού και του προτεινόμενου ευρωπαϊκού νόμου για το κλίμα.

Ο προτεινόμενος ευρωπαϊκός νόμος για το κλίμα θέτει το θεμέλιο για αυξημένο επίπεδο φιλοδοξίας και συνοχής των πολιτικών για την προσαρμογή. Αφενός δημιουργεί το πλαίσιο για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και αφετέρου ορίζει τον φιλόδοξο στόχο για την προσαρμογή έως το 2050, ενσωματώνοντας στο ενωσιακό δίκαιο το διεθνές όραμα για την ανάληψη δράσης (δηλ. τον παγκόσμιο στόχο για την προσαρμογή που ορίζεται στο άρθρο 7 του συμφωνίας του Παρισιού και τον στόχο βιώσιμης ανάπτυξης 13).

Προκειμένου η Ελλάδα να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που απορρέουν από την κύρωση του Πρωτοκόλλου του Κυότο (ΦΕΚ Α' 117/2002) και την αντίστοιχη Κοινοτική συμφωνία, το Υ.Π.ΕΝ. προχώρησε στην εκπόνηση Εθνικού Προγράμματος μείωσης εκπομπών αερίων φαινομένου θερμοκηπίου για την περίοδο 2000-2010. Το Πρόγραμμα αυτό συντόνιζε τις δραστηριότητες του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα με στόχο τον περιορισμό των αερίων του θερμοκηπίου περιλαμβάνοντας επεμβάσεις μείωσης εκπομπών, με μέτρα στους παρακάτω τομείς: οικιακό και τριτογενή τομέα, μεταφορές, βιομηχανία, ηλεκτροπαραγωγή, διαχείριση απορριμμάτων, γεωργία, βιομηχανικές διεργασίες.

Επίσης με τον ν.3851/2010 τροποποιούνται ή/και καταργούνται διάφορες προγενέστερες διατάξεις που θεωρήθηκε ότι δυσχεραίνουν την ανάπτυξη έργων ΑΠΕ στον εθνικό χώρο, περιλαμβανομένων και ορισμένων περιορισμών του ίδιου του Ειδικού Πλαισίου για τις ΑΠΕ.

Το 2016 εγκρίθηκε από το Υ.Π.ΕΝ. η Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στη Κλιματική Αλλαγή που αφορά την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε επίπεδο χώρας με συγκεκριμένες δράσεις προσαρμογής σε όλους τους τομείς καθώς και την αξιοποίηση της εμπειρίας της Τράπεζας της Ελλάδος και της διεπιστημονικής Επιτροπής Μελέτης Επιπτώσεων Κλιματικής Αλλαγής, σε θέματα όπως οι οικονομικές και λοιπές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Βασικοί στόχοι της ΕΣΠΚΑ είναι 5:

η βελτίωση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων μέσω της απόκτησης πληρέστερων πληροφοριών και επιστημονικών δεδομένων σχετικών με την προσαρμογή,

η προώθηση της ανάπτυξης και εφαρμογής περιφερειακών/τοπικών σχεδίων δράσης σε συμφωνία με την παρούσα στρατηγική,

η προώθηση δράσεων και πολιτικών προσαρμογής σε όλους τους τομείς με έμφαση στους πιο ευάλωτους,

η δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης και αξιολόγησης των δράσεων και πολιτικών προσαρμογής, και

η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας

Η Εθνική Στρατηγική (ΕΣΠΚΑ) για την προσαρμογή έχει ως πρωταρχικό σκοπό να συμβάλλει στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας της χώρας στις επιπτώσεις από την κλιματική αλλαγή. Για τον σκοπό αυτό πρέπει να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις ώστε οι (δημόσιες και ιδιωτικές) αποφάσεις για τη διαμόρφωση του παραγωγικού και καταναλωτικού ιστού της Ελληνικής κοινωνίας να λαμβάνονται με επαρκή πληροφόρηση και μακροπρόθεσμη στόχευση, αντιμετωπίζοντας τους κινδύνους και αξιοποιώντας τις ευκαιρίες που πηγάζουν από την κλιματική αλλαγή.

Σε σχέση με το αντικείμενο του ΕΠΣ Σχεδίου κύριοι σχετικοί τομείς είναι το Δομημένο περιβάλλον (4.12).

Τα κύρια μέτρα που προτείνονται για τις ζώνες αυτές περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- Βελτίωση του θερμικού περιβάλλοντος στις πόλεις.
- Διαμόρφωση της σχέσης δομημένου χώρου / πρασίνου, ανακατανομή και αύξηση πρασίνου ώστε να εξισορροπεί τις επερχόμενες αλλαγές.

Ενέργεια

Κύριος άξονας αναφοράς της Ευρωπαϊκής Ενεργειακής πολιτικής είναι η σταθερή προσήλωση στην ανάγκη αύξησης της ενεργειακής απόδοσης. Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης θα συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη των στόχων που τίθενται σε εθνικό επίπεδο και αφορούν μέτρα και επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης στον κτιριακό τομέα, τη βιομηχανία και τις μεταφορές⁶. Για το σκοπό αυτό έχουν θεσμοθετηθεί οι νόμοι:

- ν.3855/2010 (ΦΕΚ Α' 95/2010) «Μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση, ενεργειακές υπηρεσίες και άλλες διατάξεις» σύμφωνα με τον οποίο εναρμονίζεται η ελληνική νομοθεσία με την Οδηγία 2006/32/ΕΚ και στον οποίο:

- ο α) καθορίζονται εθνικοί στόχοι εξοικονόμησης ενέργειας, θεσπίζεται το απαραίτητο θεσμικό και νομικό πλαίσιο και προβλέπονται τα αντίστοιχα χρηματοοικονομικά μέσα για την επίτευξη των στόχων αυτών, παρέχονται τα κατάλληλα κίνητρα και προβλέπονται οι αναγκαίοι μηχανισμοί ενεργειακής απόδοσης για την άρση των φραγμών και των ατελειών της αγοράς που παρεμποδίζουν την αποδοτική τελική χρήση της ενέργειας
 - ο β) δημιουργούνται οι συνθήκες για την ανάπτυξη και την προώθηση της αγοράς ενεργειακών υπηρεσιών και άλλων μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης στον τελικό καταναλωτή.
- ν.4122/2013 (ΦΕΚ Α' 42/2013) «Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» σύμφωνα με τον οποίο εναρμονίζεται η ελληνική νομοθεσία με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ η οποία αντικαθιστά την προγενέστερη Οδηγία 2002/91/ΕΚ. Για το σκοπό αυτό έχουν εκδοθεί ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ) (ΦΕΚ Β' 2367/2017) και οι Τεχνικές Οδηγίες ΤΕΕ για την ενεργειακή απόδοση κτιρίων (ΦΕΚ Β' 4003/2017).

Οι γενικοί περιβαλλοντικοί στόχοι για την ατμοσφαιρική ρύπανση, το κλίμα και την ενέργεια είναι:

- Περιορισμός της ανάγκης μετακινήσεων - Μείωση των περιβαλλοντικών συνεπειών του τομέα των μεταφορών
- Περιορισμός της ατμοσφαιρικής ρύπανσης
- Περιορισμός παραγωγής αερίων θερμοκηπίου (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)
- Ενίσχυση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)

Πολιτιστική κληρονομία και τοπίο

Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, συμπεριλαμβανομένης της αρχιτεκτονικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς και των ιστορικών τόπων, διέπεται από τον ν.3028/2002 (ΦΕΚ Α' 153/2002) «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς». Το θεσμικό πλαίσιο προστασίας είναι επαρκές και υλοποιείται μέσω της κήρυξης ζωνών προστασίας σε όλες τις αναγνωρισμένες περιοχές ιστορικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, αλλά και με τη θεσμοθέτηση μέτρων και όρων κατά την αποκάλυψη νέων αρχαιολογικών ευρημάτων.

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση του Τοπίου (υπεγράφη στη Φλωρεντία, στις 20 Οκτωβρίου 2000) αντιμετωπίζει το τοπίο με ιδιαίτερη ευρύτητα. Έτσι, η έννοια του τοπίου επεκτείνεται πέρα από το «φυσικό» ή το «όμορφο» και περιλαμβάνει τόσο τις αστικές περιοχές όσο και την ύπαιθρο ενώ αναφέρεται εξίσου στις «υποβαθμισμένες» περιοχές, στις περιοχές «υψηλής ποιότητας» που ήδη αναγνωρίζονται ως εξαιρετικού κάλλους, αλλά και στη μεγάλη πλειονότητα των «καθημερινών» περιοχών. Επιπλέον, ο ορισμός της Σύμβασης υπερβαίνει την οπτική εμπειρία που συναρτάται με μια περιοχή, ώστε να περιλάβει το σύνολο των παραγόντων που γίνονται αντιληπτοί με ενιαίο τρόπο από τον άνθρωπο μέσω του συνόλου των αισθήσεων, της μνήμης, της ιστορίας κλπ. Παράλληλα η Σύμβαση αναγνωρίζει την αξία του τοπίου ως σημαντικού πόρου περιβαλλοντικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα και αποδίδει μεγάλη σημασία στο ρόλο της δημόσιας διαβούλευσης για τη λήψη των αποφάσεων σχετικά με την προστασία, τη διαχείριση και το σχεδιασμό του τοπίου.

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση του Τοπίου κυρώθηκε με το ν.3827/2010 «Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για το Τοπίο» (ΦΕΚ Α' 30/2010). Σε εφαρμογή των άρθρων 5 και 6 της Σύμβασης βρίσκονται σήμερα σε εξέλιξη οι διαδικασίες για την υιοθέτηση των διαδικασιών και για την ανάπτυξη των κατάλληλων μεθοδολογικών

εργαλείων με στόχο την οριζόντια ενσωμάτωση του τοπίου στις πολιτικές ανάπτυξης και διαχείρισης του χώρου.

Οι γενικοί περιβαλλοντικοί στόχοι για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και του τοπίου είναι:

- Προστασία, ανάδειξη και βελτίωση προσβασιμότητας ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος
- Δημιουργία λειτουργικών χώρων και κτιρίων που δεν υποβαθμίζουν το τοπίο
- Βελτίωση ποσότητας και ποιότητας ανοικτών χώρων, προσβάσιμων στο κοινό

3.2 Σχέση με άλλα σχετικά σχέδια και προγράμματα

3.2.1 Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια Περιοχής Μελέτης

Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Δήμου Θεσσαλονίκης

Οι πολεοδομικές ρυθμίσεις για την ευρύτερη περιοχή της περιοχής μελέτης προκύπτουν από το εν ισχύ Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Δήμου Θεσσαλονίκης (ΦΕΚ 420Δ/ 27-4- 1993), το οποίο τροποποιήθηκε μερικώς το 1995 (ΦΕΚ 288Δ/5-5-1995) και το 1997 (ΦΕΚ 181Δ/12-3-1997). Το ισχύον ΓΠΣ περιλαμβάνει:

- Την πολεοδομική οργάνωση του δήμου για προγραμματικό πληθυσμιακό μέγεθος 561.957 κατοίκων.
- Την επέκταση του σχεδίου πόλης και τη δημιουργία 101 Πολεοδομικών Ενοτήτων (Π.Ε.).
- Τον προσδιορισμό των χρήσεων γης, σύμφωνα με το από 23-2-1987 ΠΔ (ΦΕΚ 166Δ/1987).
- Το προσδιορισμό μέσων συντελεστών δόμησης κατά Π.Ε. και των αντίστοιχων πυκνοτήτων.
- Τον καθορισμό ζωνών κινήτρων και πολεοδομικών μηχανισμών.

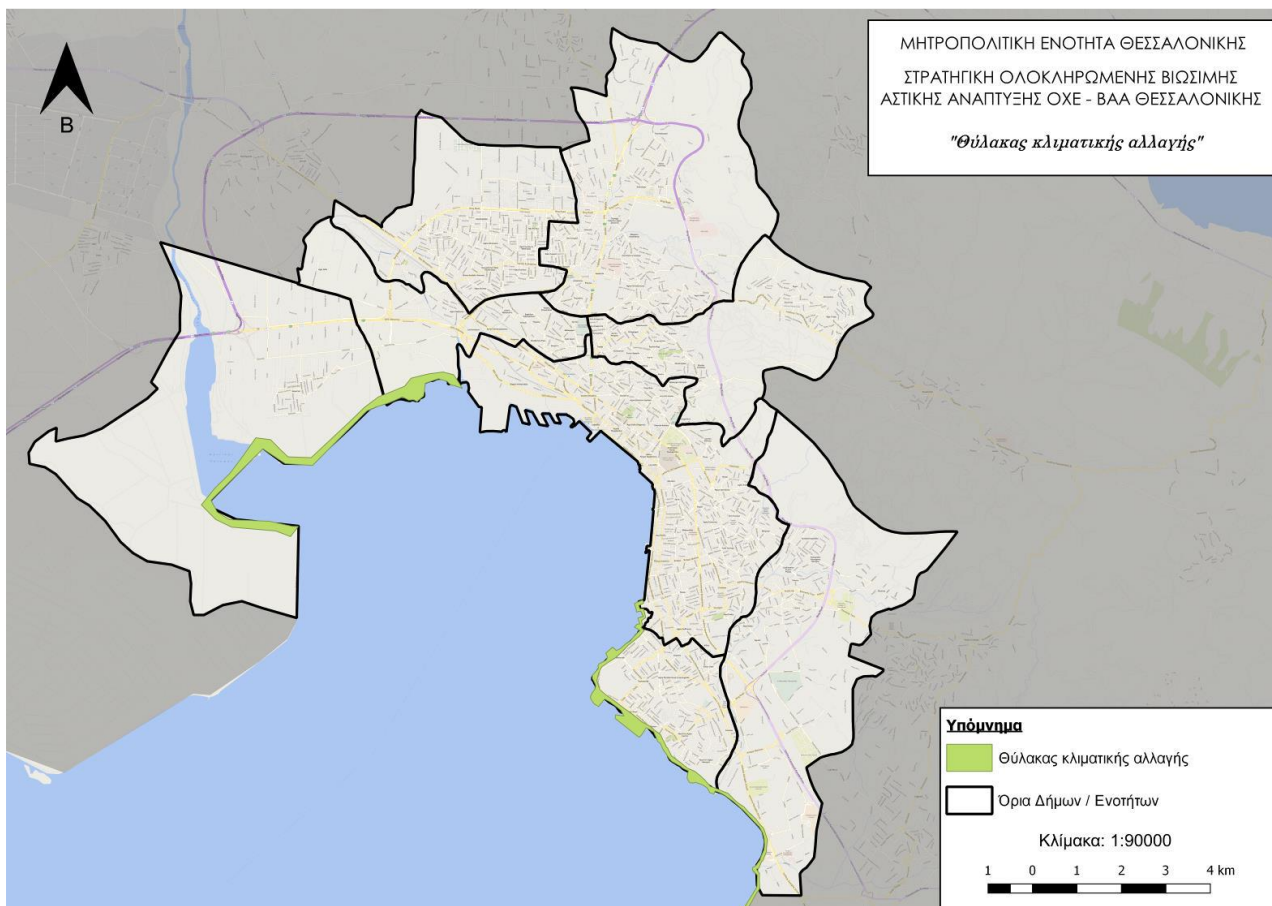
Όσον αφορά στη ζώνη άμεσης επιρροής της παρούσας μελέτης, το ΓΠΣ καθόρισε ζώνη μη οχλουσών επαγγελματικών εγκαταστάσεων στο εντός σχεδίου τμήμα της περιοχής που περικλείεται μεταξύ των οδών Γεωργίου – Ρωξάνης – Όριο Λιμένος – 26^{ης} Οκτωβρίου και την απομάκρυνση όλων των οχλουσών χρήσεων (βυρσοδεψεία κλπ) από την εκτός σχεδίου περιοχή του δήμου, ζώνη λιμένος (6ης προβλήτας), περιοχή «Σφαγεία» και τον καθορισμό χρήσεων αμιγούς κατοικίας, τοπικού κέντρου, πρασίνου, αθλητικών εγκαταστάσεων, χώρων στάθμευσης και λιμενικών εγκαταστάσεων, στην υπό ένταξη περιοχή.

3.2.2 Στρατηγική Βιώσιμης Ανάπτυξης Θεσσαλονίκης 2016-2023 (ΟΧΕ-ΒΑΑ)

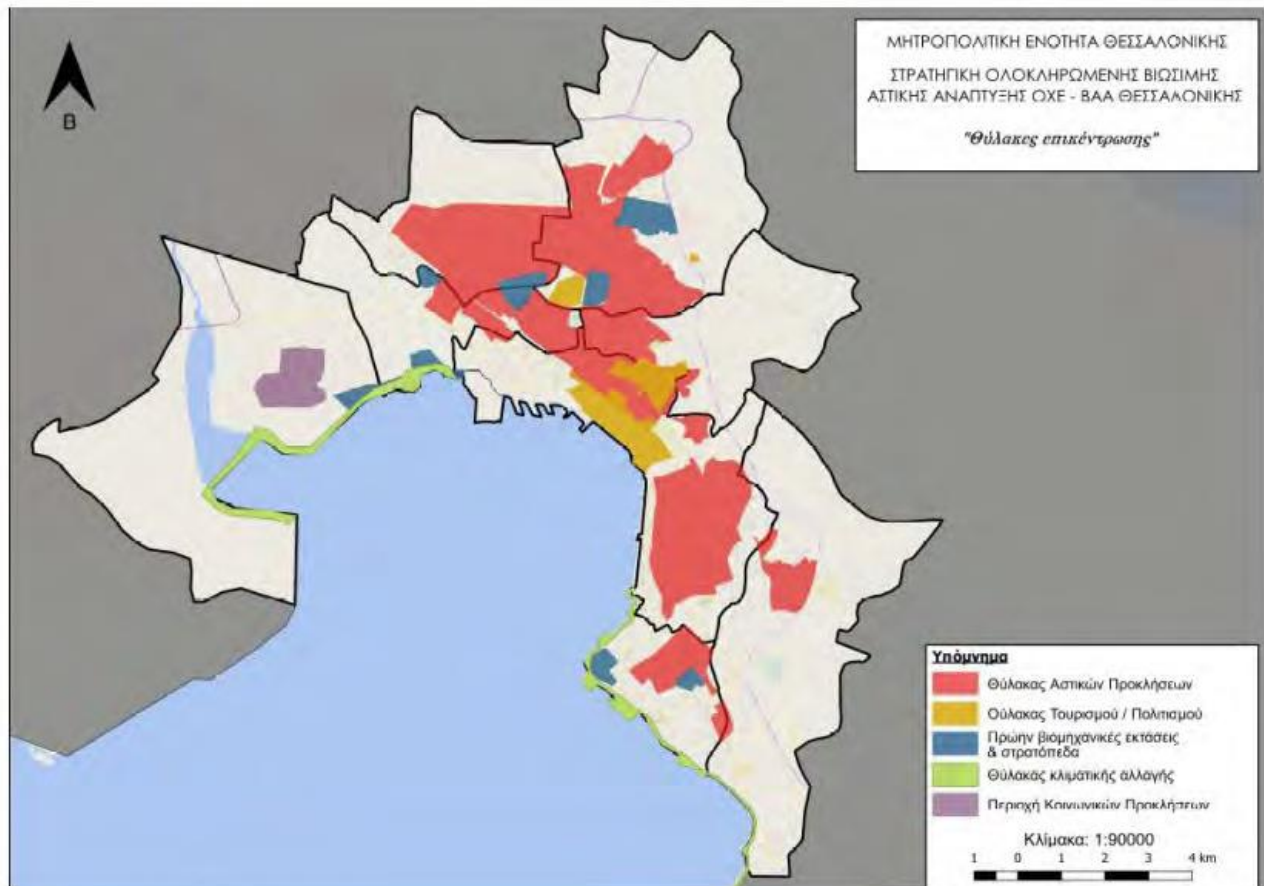
Η περιοχή παρέμβασης του παρόντος ΕΠΣ δεν εμπίπτει στους οριζόμενους από την Στρατηγική ΒΑΑ «θύλακες επικέντρωσης», αλλά γειτνιάζει με περιοχές που ανήκουν στον οριζόμενο ως «ΘΥΛΑΚΑ ΕΠΙΚΕΝΤΡΩΣΗΣ 2: Περιοχές που αντιμετωπίζουν προκλήσεις κλιματικής αλλαγής».

Εξειδικεύεται θύλακας υπό την τυπολογία «Περιοχές που αντιμετωπίζουν προκλήσεις κλιματικής αλλαγής», ο οποίος συμπεριλαμβάνει και το Δυτικό παράκτιο μέτωπο.

Στη συγκεκριμένη τυπολογία θυλάκων εντάσσονται οι παράκτιες περιοχές του δυτικού (Δημοτική Κοινότητα Καλοχωρίου – Δήμος Αμπελοκήπων Μενεμένης – όρια Δήμου Θεσσαλονίκης) και του ανατολικού μετώπου (περιλαμβάνεται το σύνολο της ακτογραμμής του Δήμου Καλαμαριάς, και της ακτογραμμής της ΔΕ Πυλαίας) καθώς και οι περιοχές των ρεμάτων. Περιοχές εκτεθειμένες σε πλημμύρες ορίζονται οι ευρύτερες περιοχές των ρεμάτων σύμφωνα με Σχέδιο Αντιμετώπισης πλημμυρικού Κινδύνου Υ.Δ. GR 10 (αναμένεται να επικυρωθεί από ΥΠΕΝ).

Εικόνα 6. Στρατηγική ολοκληρωμένης βιώσιμης αστικής ανάπτυξης ΟΧΕ- ΒΑΑ Θεσσαλονίκης, Θύλακας κλιματικής αλλαγής, Πηγή: Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας / Μητροπολιτική Ενότητα Θεσσαλονίκης, Στρατηγική βιώσιμης αστικής ανάπτυξης Θεσσαλονίκης, Φεβρουάριος 2017

Εικόνα 7. Στρατηγική ολοκληρωμένης βιώσιμης αστικής ανάπτυξης ΟΧΕ- ΒΑΑ Θεσσαλονίκης, Θύλακες επικέντρωσης, Πηγή: Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας / Μητροπολιτική Ενότητα Θεσσαλονίκης, Στρατηγική βιώσιμης αστικής ανάπτυξης Θεσσαλονίκης, Φεβρουάριος

3.2.3 Ειδικό Χωρικό Σχέδιο Παραλιακού Μετώπου Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης

Το Ειδικό Χωρικό Σχέδιο του Παραλιακού Μετώπου βρίσκεται υπό εκπόνηση. Σκοπός του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου είναι να ρυθμιστεί χωρικά, σε κυμαινόμενο κατά περίπτωση βάθος, η παράκτια ζώνη του πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης, ώστε να λειτουργήσει ως υποδοχέας σχεδίων και έργων υπερτοπικής κλίμακας και προγραμμάτων αστικής ανάπλασης και περιβαλλοντικής προστασίας, στα πλαίσια μιας ενιαίας θεώρησης - ρύθμισης, και συντεταγμένης υλοποίησης.

Ειδικότερα οι στόχοι που θα επιδιωχθούν μέσω της εκπόνησης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου είναι:

- Η εξυγίανση και ανάπλαση της περιοχής του Δενδροποτάμου και των βυρσοδεφείων και θα την ενώνει λειτουργικά, τόσο από την μία πλευρά με τις προτεινόμενες υπερτοπικές δραστηριότητες στην οδό 26ης Οκτωβρίου, όσο και από την άλλη πλευρά προς Καλοχώρι, με φιλοπεριβαλλοντικές αναστρέψιμες παρεμβάσεις.
- Η δημιουργία των προϋποθέσεων περιπατητικού άξονα, από το νέο Μουσείο Ολοκαυτώματος έως την Πλατεία Ελευθερίας, διαμέσου των εγκαταστάσεων του παλαιού Εμπορευματοικού Σταθμού, δημιουργώντας την πορεία μνήμης, σε ανάδειξη της Νεότερης Ιστορίας της Θεσσαλονίκης.

- Η αναβάθμιση του άξονα περιπάτου και ποδηλάτου από τον Λευκό Πύργο έως τον ΟΛΘ με αντίστοιχη διερεύνηση της επαναχάραξης του άξονα ποδηλάτου από τον ΟΜΜΘ έως τον Λευκό Πύργο
- Η πολεοδομική ρύθμιση στο νότιο άκρο του Δήμου Θεσσαλονίκης, με ενιαία πολεοδομική αντιμετώπιση της περιοχής του ΟΜΜΘ – Ποσειδωνίου – Αλλατίνη και της εκτός σχεδίου παράκτιας περιοχής στο όριο με τον Δήμο Καλαμαριάς.
- Η ενεργοποίηση όλων των προβλεπόμενων και θεσμοθετημένων ρυθμίσεων στο παράκτιο μέτωπο του Δήμου Καλαμαριάς, δίνοντας τους ουσιαστικό χωροταξικό και πολεοδομικό περιεχόμενο.
- Η ολοκλήρωση των παρεμβάσεων έως το αγρόκτημα του ΑΠΘ, με τις ανάλογες ενεργοποιήσεις που προβλέπονται θεσμικά, για το παράκτιο τμήμα του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη, ενισχύοντας τον Μητροπολιτικό χαρακτήρα τους, με την άμεση σύνδεση τους με την ιδιαίτερα αναπτυσσόμενη υπερτοπική περιοχή με χρήσεις του τριτογενή, σε συνδυασμό με την γραμμή επέκτασης του μετρό προς το αεροδρόμιο.
- Η διερεύνηση χωροθέτησης Ναυπηγοεπισκευαστικής ζώνης Κεντρικής Μακεδονίας ανάλογης δυναμικότητας με τις αντίστοιχες εγκαταστάσεις που λειτουργούν εκτός θεσμικού και αδειοδοτικού πλαισίου στο παραλιακό μέτωπο του Δήμου Πυλαίας –Χορτιάτη.
- Η επανάκτηση του ρόλου και των στοιχείων ανάπτυξης της παράκτιας περιοχής του Δήμου Θερμαϊκού, ως κύριας ζώνης θαλάσσιας αναψυχής του ΠΣΘ, με την επικαιροποίηση των δεδομένων και προβολή των αναμνήσεων των δεκαετιών του 60 και 70

Όσο αφορά την περιοχή παρέμβασης του παρόντος ΕΠΣ συναφείς προβλέψεις του ΕΧΣ Παραλιακού Μετώπου είναι οι εξής:

- Ανάπλαση της κοίτης του Δενδροποτάμου,
- Ένταξη της περιοχής του παλαιού εμπορικού σταθμού του ΟΣΕ στο σχέδιο πόλης ως περιοχή κεντρικών λειτουργιών πόλης, με περιορισμένη δόμηση δημιουργία μητροπολιτικού πάρκου χώρο υπερτοπικού χαρακτήρα
- Παραθαλάσσιες διαδρομές (περιπατητικές και ποδηλατικές) κατά μήκος του παραλιακού μετώπου των Δ.Ε. Εχεδώρου και Δ.Ε. Μενεμένης,

3.2.4 Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ)

ΣΒΑΚ Δήμου Θεσσαλονίκης

Βασικός σκοπός του ΣΒΑΚ είναι η διευκόλυνση μετακινήσεων των κατοίκων, επισκεπτών και αγαθών ώστε να εξασφαλιστεί η εύκολη και ελεύθερη πρόσβαση σε όλες τις καθημερινές δραστηριότητες. Μέσω του ΣΒΑΚ προωθούνται τα εναλλακτικά μέσα μετακίνησης (Δημοσίων Συγκοινωνιών, πεζή μετακίνηση και μετακίνηση με ποδήλατο), που οδηγούν σε αύξηση των παρεχόμενων επιπέδων ασφάλειας όλων των μετακινούμενων, σε μείωση περιβαλλοντικών ρύπων και σε ολική αναβάθμιση της ποιότητας του αστικού ιστού.

Το ΣΒΑΚ Θεσσαλονίκης, η εκπόνηση του οποίου βρίσκεται σε εξέλιξη, θέτει 2 άξονες προτεραιοτήτων σε στρατηγικό επίπεδο και επιμέρους δράσεις για την ενίσχυση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας της πόλης της Θεσσαλονίκης:

ΑΞΟΝΑΣ 1: Βιώσιμη αστική κινητικότητα

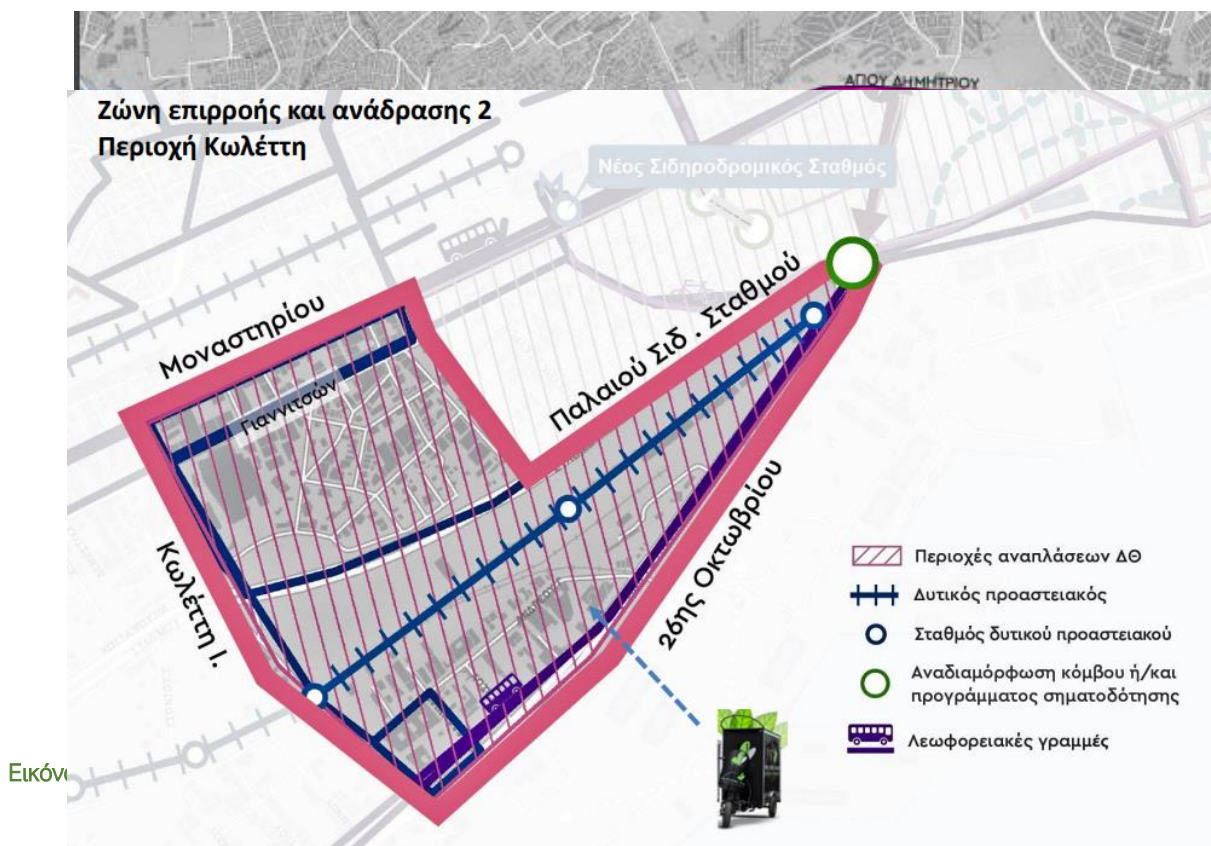
1. αστικές αναπλάσεις σε μητροπολιτικό επίπεδο (αναπλάσεις μεγάλης κλίμακας) και σε επίπεδο γειτονιάς,
2. ενίσχυση όλων των μορφών ήπιας μετακίνησης (πεζή, ποδήλατα, ηλεκτροκίνηση),
3. νέα πολιτική στάθμευσης (ελεγχόμενη, διάθεση δημοτικών οικοπέδων για ελεύθερη στάθμευση, προσφορά θέσεων στάθμευσης δικύκλων και ποδηλάτων, περιορισμοί στην παραχώρηση ειδικών θέσεων στάθμευσης),
4. μέριμνα για την ασφάλεια στις μετακινήσεις πεζών και οχημάτων (λήψη μόνιμων μέτρων κατά της παράνομης στάθμευσης, διαμόρφωση σχολικών δακτυλίων γύρω από σχολικά συγκροτήματα, διαρκής συντήρηση του οδικού δικτύου).

ΑΞΟΝΑΣ 2: Σύστημα αστικών μεταφορών

1. υποστήριξη λειτουργίας Δημοσίων Συγκοινωνιών (συνδυαστικά έργα για το μετρό, αντικατάσταση στεγάστρων στις στάσεις λεωφορείων, προστασία λεωφορειολωρίδων),
2. αναμόρφωση συστήματος εμπορικών μεταφορών (περιορισμοί στη διέλευση βαρέων οχημάτων, αύξηση θέσεων φορτοεκφόρτωσης σε εμπορικές περιοχές κ.α),
3. προστασία πεζόδρομων και δημόσιων χώρων (κανονισμοί λειτουργίας πεζοδρόμων, εγκατάσταση σύγχρονων βυθιζόμενων εμποδίων, ενοποίηση ωραρίου εξυπηρέτησης στους πεζοδρόμους)
4. διανοίξεις οδών

Στη ζώνη άμεσης επιρροής του ΕΠΣ βρίσκεται η ζώνη ανάδρασης σταθμών του ΣΒΑΚ «Κωλέττη» και ανάδραση σταθμών, όπως φαίνεται στην παρακάτω εικόνα, για την οποία προτείνονται:

- Αμφιδρόμηση οδού 26ης Οκτωβρίου.
- Αναδιάρθρωση λεωφορειακών γραμμών.
- Αξιοποίηση κελυφών κτιρίων και υφιστάμενων χώρων parking για P&R & εφαρμογή πολιτικής επιδότησης.
- Προστασία γειτονιών.

Εικόνα 9. Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας Θεσσαλονίκης, Ιούνιος 2019

4. Περιγραφή Σχεδίου

4.1 Χωρικά επίπεδα αναφοράς

Η περιοχή μελέτης περιλαμβάνει τρία χωρικά επίπεδα τα οποία προσεγγίζονται με κλιμακούμενη ανάλυση, βάσει των εγκεκριμένων τεχνικών προδιαγραφών των μελετών Ε.Π.Σ.:

α) **Χωρικό επίπεδο της ευρύτερης περιοχής μελέτης:** Ως ευρύτερη περιοχή μελέτης θεωρείται το σύνολο της Δημοτικής Ενότητας του οικείου Καλλικρατικού Δήμου, άρα για την περίπτωση μας είναι η Δ.Ε. Θεσσαλονίκης. Στην Δ.Ε. Θεσσαλονίκης υπάρχει εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΦΕΚ 420 Δ/27-4-1993), οπότε σύμφωνα με τις ισχύουσες τεχνικές προδιαγραφές μελετών Ε.Π.Σ. όπου υπάρχει Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΓΠΣ) το όριο της ευρύτερης περιοχής ταυτίζεται με το όριο του εγκεκριμένου ΓΠΣ. Συνεπώς, ως ευρύτερη περιοχή μελέτης καθορίζεται μεν η Δ.Ε. Θεσσαλονίκης, αλλά στην παρούσα μελέτη εξετάζεται ολόκληρος ο Δήμος Θεσσαλονίκης, για την πληρέστερη κατανόηση των συσχετισμών στην περιοχή μελέτης και την ένταξή της στο γενικότερο χωρικό πλαίσιο

β) **Χωρικό επίπεδο της ζώνης άμεσης επιρροής:** Σύμφωνα με τις ισχύουσες τεχνικές προδιαγραφές μελετών Ε.Π.Σ., η ζώνη άμεσης επιρροής αφορά στην περιβάλλουσα περιοχή η οποία βρίσκεται σε άμεση συσχέτιση με την περιοχή επέμβασης λόγω της αλληλεπίδρασης με αυτήν. Για την παρούσα μελέτη, η ζώνη άμεσης επιρροής βρίσκεται στην περιοχή των Σφαγείων και οριοθετείται στα βόρεια από τον οδικό άξονα του Π.Α.Θ.Ε. (Δυτική είσοδος) και την σιδηροδρομική γραμμή που καταλήγει στον Εμπορευματικό Σταθμό Θεσσαλονίκης, στα ανατολικά από την οδό Ιωάννου Κωλέττη, στα νότια από την χερσαία ζώνη του Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης και στα δυτικά από το γήπεδο ποδοσφαίρου του Θερμαϊκού Θεσσαλονίκης.

Εικόνα 10. Το όριο της ζώνης άμεσης επιρροής

γ) **Χωρικό επίπεδο της περιοχής επέμβασης:** Ως περιοχή επέμβασης ορίζεται η έκταση των 15.226,76 τ.μ. όπως αυτή καθορίστηκε με το Π.Δ. «Καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης σε έκταση που βρίσκεται στην εκτός σχεδίου περιοχή του Δήμου Θεσσαλονίκης» (ΦΕΚ 496 Δ/11-7-1988) και την Υ.Α. «Έγκριση Τοπικού Ρυμοτομικού Σχεδίου στην εκτός του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου περιοχή του Δήμου Θεσσαλονίκης για τον καθορισμό χώρου Σταθμού Υπεραστικών Λεωφορείων και καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης αυτού» (ΦΕΚ 1009 Δ/23-11-1995). Η περιοχή παρέμβασης αποτελείται από ένα συγκρότημα τριών κτιρίων, με τα δύο εξ αυτών ενωμένα μεταξύ τους.

4.1.1 Περιοχή επέμβασης

Η περιοχή επέμβασης αφορά ενιαία έκταση εμβαδού 15.226,76 τ.μ., στην οποία οικοδομήθηκε το συγκρότημα κτιρίων «THESSIS». Το συγκεκριμένο συγκρότημα κτιρίων αποτελεί ένα σημαντικό κτιριακό απόθεμα που βρίσκεται στην περιοχή των Σφαγείων, επί της οδού 26ης Οκτωβρίου, η οποία υπήρξε για πολλά χρόνια η δυτική είσοδος της πόλης της Θεσσαλονίκης. Το συγκεκριμένο ακίνητο λειτούργησε ως σταθμός υπεραστικών λεωφορείων αρκετών γραμμών ΚΤΕΛ, έως ότου κατασκευάστηκε ο κεντρικός σταθμός υπεραστικών λεωφορείων «Μακεδονία», στον οποίο μεταφέρθηκαν το σύνολο των σταθμών των ΚΤΕΛ της πόλης της Θεσσαλονίκης. Σήμερα στο συγκρότημα κτιρίων «THESSIS» στεγάζονται επί το πλείστον γραφεία και καταστήματα διαφόρων επιχειρήσεων.

Ο συνολικός αριθμός των υφιστάμενων κτιρίων, είναι τρία και καλύπτουν επιφάνεια 8.110 τ.μ. (υλοποιημένο ποσοστό κάλυψης: 53,26%), ενώ η συνολική υλοποιημένη δόμηση ανέρχεται σε 12.942 τ.μ. (υλοποιημένος συντελεστής δόμησης: 0,85). Για την ανέγερση των κτιρίων εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 781/1999 οικοδομική άδεια, η οποία αναθεωρήθηκε με τις υπ.αριθμ. 12886/1999 και 24939/2018 οικοδομικές άδειες της Διεύθυνσης Πολεοδομίας Θεσσαλονίκης. Τα ανωτέρω κτίρια δομήθηκαν σύμφωνα με την Υ.Α. «Έγκριση Τοπικού Ρυμοτομικού Σχεδίου στην εκτός του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου περιοχή του Δήμου Θεσσαλονίκης για τον καθορισμό χώρου Σταθμού Υπεραστικών Λεωφορείων και καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης αυτού» (ΦΕΚ 1009 Δ/23-11-1995), βάσει της οποίας το ποσοστό κάλυψης δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 70%, ενώ ο συντελεστής δόμησης δεν δύναται να υπερβαίνει το 0,85.

Επομένως, στην περιοχή επέμβασης εξαντλήθηκε ο συντελεστής δόμησης ενώ το ποσοστό κάλυψης υπολείπεται σημαντικά από το επιτρεπόμενο.

4.1.2 Ζώνη άμεσης επιρροής

Η ζώνη άμεσης επιρροής διατρέχεται οριζόντια από την αρτηρία της 26ης Οκτωβρίου η οποία την χωρίζει σε δύο τμήματα, το βόρειο και το νότιο. Κάθε τμήμα με τη σειρά του χωρίζεται σε δύο περιοχές, την εντός εγκεκριμένου σχεδίου περιοχή και την εκτός σχεδίου περιοχή, χωρίζοντας έτσι στη ζώνη άμεσης επιρροής σε τέσσερις υποπεριοχές.

Στο βόρειο τμήμα της ζώνης άμεσης επιρροής και στο τμήμα του εγκεκριμένου σχεδίου καταγράφονται, αντιπροσωπείες αυτοκινήτων, πρατήρια καυσίμων, καταστήματα χονδρικού και λιανικού εμπορίου, συνεργεία αυτοκινήτων, το εμπορικό κέντρο Porto Center, γραφεία ναυτιλιακών εταιριών, δημόσιες υπηρεσίες, χώροι στάθμευσης, εμπορικές αποθήκες ενώ απουσιάζει παντελώς η χρήση της κατοικίας. Σε αυτό το τμήμα της περιοχής λειτουργούν και πολλοί αδειοδοτημένοι οίκοι ανοχής. Στην περιοχή του εγκεκριμένου σχεδίου υπάρχει και ένα τμήμα που το σχέδιο δεν έχει ακόμα εφαρμοστεί και παραμένει αδόμητο. Η εκτός σχεδίου περιοχή του βόρειου τμήματος της ζώνης άμεσης επιρροής είναι δομημένη επί το πλείστον πάνω στην 26ης Οκτωβρίου ενώ μεγάλο τμήμα της παραμένει αδόμητο. Στο τμήμα που παραμένει αδόμητο παλιότερα γινόταν καλλιέργεια λαχανικών και κηπευτικών και από αυτήν τη χρήση προέκυψε το όνομα που μέχρι σήμερα φέρει η περιοχή. Σήμερα έχει μετατραπεί σε σκουπιδότοπο και όσα κτίσματα υπάρχουν είναι ερειπωμένα και εγκαταλελειμμένα. Στο δομημένο τμήμα της εκτός σχεδίου περιοχής καταγράφονται εμπορικά καταστήματα, αποθήκες και ένα πρατήριο καυσίμων.

Στο νότιο τμήμα της ζώνης άμεσης επιρροής σημαντική έκταση καταλαμβάνει κομμάτι της χερσαία ζώνη του Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης (ΟΛΘ). Όριο της ζώνης είναι η επαρχιακή οδός Καλοχωρίου – Θεσσαλονίκης η οποία καταλήγει στην Πύλη 16 του Λιμανιού που αποτελεί την είσοδο για όλα τα οχήματα μεταφορών που εξυπηρετούνται από τον Σταθμό Εμπορευματοκιβωτίων (ΣΕΜΠΟ). Εντός της ζώνης άμεσης επιρροής βρίσκονται ο χώρος στάθμευσης των βαρέων οχημάτων και η Κεντρική Αποθήκη 27 του ΟΛΘ. Στο τμήμα του εγκεκριμένου σχεδίου καταγράφονται, το παλιό εργοστάσιο του ΦΙΞ που φιλοξενεί πλέον χρήσεις αναψυχής, το ξενοδοχείο Porto Palace, αρκετά καταστήματα αναψυχής, το Μουσείο Ύδρευσης, τα παλιά δημοτικά σφαγεία που πλέον φιλοξενούν το Κέντρο Ψηφιακού Μετασχηματισμού και Ψηφιακών Δεξιοτήτων της Cisco και φυσικά το συγκρότημα κτιρίων “THESSIS” ενώ και εδώ απουσιάζει παντελώς η χρήση της κατοικίας. Στο εκτός σχεδίου κομμάτι του νότιου τμήματος που παλιά λειτουργούσαν βυρσοδεψεία καταγράφονται αρκετά επαγγελματικά εργαστήρια, ένα πρατήριο βενζίνης, καταστήματα χονδρικού και λιανικού εμπορίου και αποθήκες.

Στην εντός σχεδίου περιοχή της ζώνης άμεσης επιρροής οι χρήσεις που θεσμοθετήθηκαν με το ΓΠΣ ήταν κατά κύριο λόγο οι μη οχλούσες επαγγελματικές εγκαταστάσεις για το τμήμα πάνω από την 26^η Οκτωβρίου εκτός από τα τελευταία τρία οικοδομικά τετράγωνα που προέβλεπε γενική κατοικία και χώρο εκπαίδευσης (ο οποίος μέχρι σήμερα δεν έχει υλοποιηθεί). Για το τμήμα κάτω από την 26^η Οκτωβρίου προέβλεπε σε ένα κομμάτι μη οχλούσες επαγγελματικές εγκαταστάσεις και στο υπόλοιπο κεντρικές λειτουργίες πόλης.

Στην εκτός σχεδίου περιοχή της ζώνης άμεσης επιρροής, το ΓΠΣ του Δ. Θεσσαλονίκης προέβλεπε την ένταξή του στο σχέδιο και συγκεκριμένα την απομάκρυνση όλων των οχλουσών χρήσεων (βυρσοδεψεία κλπ) από την εκτός σχεδίου περιοχή και τον καθορισμό χρήσεων αμιγούς κατοικίας, τοπικού κέντρου και λιμενικών εγκαταστάσεων στο τμήμα κάτω από την 26^η Οκτωβρίου και χώρο πρασίνου για το τμήμα πάνω από την 26η Οκτωβρίου.

4.1.3 Ευρύτερη περιοχή μελέτης

Ως ευρύτερη περιοχή μελέτης καθορίζεται αρχικά η Δ.Ε. Θεσσαλονίκης για την οποία υπάρχει εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΦΕΚ 420 Δ/27-4-1993), καθώς σύμφωνα με τις ισχύουσες τεχνικές προδιαγραφές μελετών Ε.Π.Σ. όπου υπάρχει Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.) το όριο της ευρύτερης περιοχής θα ταυτίζεται με το όριο του Γ.Π.Σ. Λόγω του μεγέθους όμως (πάνω από 90%) και της σημασίας της Δ.Ε. Θεσσαλονίκης στον Δήμο Θεσσαλονίκης, σε σχέση με την πολύ μικρότερη Δ.Ε. Τριανδρίας, ορίζεται ως η ευρύτερη περιοχή χωρικής αναφοράς του παρόντος Ε.Π.Σ., ο Δήμος Θεσσαλονίκης, στην οποία εξετάζονται οι χωροταξικές, πολεοδομικές και εν γένει λειτουργικές εξαρτήσεις και αλληλεπιδράσεις με την περιοχή επέμβασης.

Ο Δήμος Θεσσαλονίκης ανήκει στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης, αποτελώντας έναν από τους 14 «Καλλικρατικούς» Δήμους της, ενώ αποτελείται από δύο Δημοτικές Ενότητες: τη Δ.Ε. Θεσσαλονίκης και τη Δ.Ε. Τριανδρίας. Η συνολική έκταση του Δήμου ανέρχεται σε 19,7 km² και ο μόνιμος πληθυσμός βάσει της Απογραφής 2011 είναι ίσος με 325.182 κατοίκους.

Σύμφωνα με το Ν. 1561/1985 περί «Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης (ΡΣΘ)» (ΦΕΚ 148 Β/6-9-1985), ο Δ. Θεσσαλονίκης ανήκει στο Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης (ΠΣΘ), μαζί με τους Δήμους Αμπελοκήπων-Μενεμένης, Καλαμαριάς, Κορδελιού-Ευόσμου, Νεάπολης-Συκεών, Παύλου Μελά και τις Δημοτικές Ενότητες (Δ.Ε.) Πανοράματος και Πυλαίας του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη.

Η Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με το πρόσφατα θεσμοθετημένο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Κεντρικής Μακεδονίας, αποτελεί κυρίαρχο πόλο συγκέντρωσης δραστηριοτήτων, η οποία πέραν του ότι ελκύει δραστηριότητες, αναπαράγει τέτοιες λόγω της δυναμικής από οικονομίες κλίμακας και συγκέντρωσης και «οργανώνει» τις δραστηριότητες σε όλους σχεδόν τους τομείς δια των εισροών και εκροών της (οι δύο όμορες της Π.Ε. Κιλκίς και Χαλκιδικής βασικά ασκούν ρόλο «επέκτασης» της ευρύτερης μητροπολιτικής περιοχής της Θεσσαλονίκης). Ιδιαίτερης αξίας είναι η διαπίστωση της εν λόγω μελέτης ότι ο παγίως από το 1989 επαναλαμβανόμενος στόχος για ενίσχυση του κομβικού ρόλου της Περιφέρειας και του διεθνούς μητροπολιτικού ρόλου της Θεσσαλονίκης δεν έχει επιτευχθεί. Αυτό οφείλεται στο ότι η επιχειρηματική επέκταση στο βαλκανικό και παρευξέινο χώρο ήταν περιορισμένων μεγεθών, επικεντρώθηκε σε κλάδους που δεν συνέβαλλαν σε ενίσχυση ανταγωνιστικότητας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (λιανικό εμπόριο, τουρισμός, συμβουλευτικές υπηρεσίες, τράπεζες), μέσω συγκυριακών συνεργασιών και με μερική αποχωροθέτηση της παραγωγής, χωρίς σταθερούς δεσμούς και μόνιμα δίκτυα συνεργασίας. Παράλληλα, τα μεγάλα έργα υποδομών που στόχευαν στο να «προσδέσουν» τον βαλκανικό χώρο με τους άξονες που διέρχονται από τη Β. Ελλάδα καθυστέρησαν τόσο όσο αρκούσε ώστε οι όμορες χώρες να δρομολογήσουν εναλλακτικά ανταγωνιστικά έργα. Ο κομβικός ρόλος εξαντλήθηκε κυρίως στα πεδία της αύξησης της καταναλωτικής και διαμετακομιστικής ζήτησης στη Θεσσαλονίκη και της τουριστικής ζήτησης στη ζώνη Πιερίας – Χαλκιδικής. Είναι η απουσία προωθητικών κλάδων στη Θεσσαλονίκη που απέτρεψε από την άσκηση ενός δυναμικότερου ρόλου από όλη την Περιφέρεια.

Η οικονομική δραστηριότητα της Μητροπολιτικής περιοχής στηρίχθηκε έως τη δεκαετία του '80 στην ανάπτυξη της μεταποίησης, και μετέπειτα στην ανάπτυξη των υπηρεσιών και του χονδρεμπορίου, όπως και στην οικοδομική δραστηριότητα λόγω της συνεχούς εδαφικής της επέκτασης. Από την εποχή της εκδήλωσης της κρίσης έως και σήμερα, δεν έχουν συγκεκριμενοποιηθεί, οι κύριοι τομείς δραστηριότητας που θα επέτρεπαν την οικονομική της αναζωογόνηση και τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και της ποιότητας της ζωής των κατοίκων της.

Οι εμπορικές δραστηριότητες που συγκρατούσαν και έδιναν το στίγμα του κέντρου της πόλης έχουν είτε μεταλλαχτεί σε ευκαιριακές επιχειρήσεις εστίασης είτε έχουν μεταφερθεί στα malls της ανατολικής αλλά και δυτικής περιμέτρου, και μόνον η αύξηση της τουριστικής κίνησης συγκρατεί την αγορά και τη δραστηριότητα στο κέντρο. Στροφή έχει επιτευχθεί κυρίως προς την κατεύθυνση του αστικού τουρισμού (πολιτιστικού και επιχειρηματικού) και μερικώς προς την αξιοποίηση μνημείων και τόπων οικολογικού ενδιαφέροντος και φυσικής ομορφιάς στην περίμετρο της μητρόπολης.

Μερικοί από τους στρατηγικούς αναπτυξιακούς στόχους που τίθενται σήμερα για τη μητροπολιτική περιοχή Θεσσαλονίκης είναι:

- (α) η επανεκκίνηση της επιχειρηματικότητας και η ανάδυση ανταγωνιστικών τομέων και δικτύων αριστείας,
- (β) η επιλεκτική προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων για κλαδική και τεχνολογική αναβάθμιση,
- (γ) η προώθηση «πράσινων» επενδύσεων και παραγωγής φιλικών προς το περιβάλλον προϊόντων,
- (δ) η ένταξη συνοδευτικών υπηρεσιών και εμπορίου στο παραγωγικό σύστημα σε συνδυασμό με την ολοκλήρωση και εκσυγχρονισμό επιχειρηματικών υποδομών,
- (ε) η ενίσχυση του τουρισμού και η επικέντρωσή του στην υψηλής ποιότητας ζήτηση, στην ανάπτυξη του τουρισμού πόλης και στη σύνδεσή του με τον πολιτισμό και τους περιβαλλοντικούς πόρους.
- (στ) η ενίσχυση επιχειρηματικών δικτυώσεων και η σύνδεσή τους με διεθνή ολοκληρωμένα συστήματα,
- (ζ) η οργάνωση και ενίσχυση σύγχρονου και ολοκληρωμένου συστήματος παροχής υπηρεσιών συνδυασμένης μεταφοράς,
- (η) η προώθηση της διασυνοριακής συνεργασίας,
- (θ) η συνολική ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, η ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση και η δυναμική αντιμετώπιση της ανεργίας.

Κατά συνέπεια, η σκοπιμότητα της Στρατηγικής Αστικής Ανάπτυξης σύμφωνα με τη Στρατηγική Ολοκληρωμένης Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης της Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης, ως προς τις οικονομικές προκλήσεις έγκειται:

- στην επινόηση και δημιουργία μηχανισμών προώθησης της επιχειρηματικότητας αλλά και σύζευξης ζήτησης και προσφοράς εργασίας,
- στις χωρικές ρυθμίσεις, διευκολύνσεις και αναπλάσεις (ολοκλήρωση των υποδομών) που θα επιτρέψουν την οικονομική αναζωογόνηση των κεντρικών περιοχών,
- στην κατά προτεραιότητα υποστήριξη των «αστικών» επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (έρευνα και ανάπτυξη, τουρισμός πόλης, λιανικό εμπόριο) μέσω διευκόλυνσης των συνεργασιών και του clustering.

Συμπερασματικά, η Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης έχει χαρακτηριστικά μιας σύγχρονης και ανεπτυγμένης οικονομίας με δομή και διάρθρωση ενός μητροπολιτικού κέντρου. Ο τομέας αιχμής είτε λόγω μεγέθους, είτε για το δυναμισμό που εμφανίζει, είτε για την υπερτοπική του διάσταση, είναι ο τριτογενής. Ιδιαίτερα η πόλη της Θεσσαλονίκης συγκεντρώνει εξυπηρετήσεις σε τομείς όπως διοίκηση, περίθαλψη, εκπαίδευση κλπ. που καλύπτουν όχι μόνο τους κατοίκους του μητροπολιτικού

συγκροτήματος, αλλά και ολόκληρη την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Ορισμένες δημόσιες κοινωνικές εξυπηρετήσεις αναφέρονται ακόμη και σε ολόκληρη την Ελλάδα στα πλαίσια του εθνικού σχεδιασμού (Τριτοβάθμια εκπαίδευση). Ιδιαίτερα σημαντική είναι και η μεταποιητική βάση της Περιφερειακής Ενότητας (μικρομεσαία και μεγάλη βιομηχανία).

4.2 Χωρικός Προορισμός περιοχής επέμβασης

Η λύση βασίζεται στην ανάπτυξη μεικτών χρήσεων του τριτογενούς τομέα, οι οποίες δεν είναι συγκρουόμενες μεταξύ τους. Η παραπάνω προτεινόμενη βασική αρχή δίνει επενδυτική ευελιξία για την αξιοποίηση των υφιστάμενων κτιρίων, χωρίς επιπλέον δόμηση.

Ο προτεινόμενος σχεδιασμός εστιάζει αποκλειστικά στη διατήρηση και αξιοποίηση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος χωρίς να προσθέτει επιπλέον δόμηση στην περιοχή επέμβασης, λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθύνσεις του υπερκείμενου χωρικού σχεδιασμού. Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι η επανάχρηση και χωροθέτηση νέων δραστηριοτήτων σε περιοχές δομημένων εκτάσεων αποτελεί βασική στρατηγική της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης. Ειδικότερα, η επανάχρηση κτιρίων στα κέντρα των πόλεων συνιστά μια πολιτική μέσω της οποίας προωθείται η συνεκτική ανάπτυξη, η μείωση της ζήτησης για μεγάλου μήκους μετακινήσεις και η μείωση της ζήτησης για κατανάλωση φυσικής γης. Καθώς η βιώσιμη αστική ανάπτυξη πρεσβεύει, μεταξύ άλλων, την εξοικονόμηση και ορθή χρήση της αστικής-δομημένης γης, η επανάχρηση παλαιότερων δομημένων εκτάσεων, θεωρείται μια αποδοτική πολιτική για την προστασία του περιβάλλοντος και την εξοικονόμηση φυσικών πόρων, καθώς επαναφέρει στις περιοχές αυτές ωφέλιμες χρήσεις, δηλαδή χρήσεις που ικανοποιούν τις τοπικές ανάγκες, και παράλληλα συμβάλλει στην εξοικονόμηση σοβαρών εκτάσεων της υπαίθρου από την ανάπτυξη και την περαιτέρω δόμηση.

Λαμβάνοντας υπόψη τον υπερκείμενο χωροταξικό σχεδιασμό, και το υπό Αναθεώρηση Γ.Π.Σ. του Δήμου Θεσσαλονίκης, η περιοχή επέμβασης προτείνεται να αποτελέσει **υπερτοπικής κλίμακας συγκρότημα ανάπτυξης υπηρεσιών και δραστηριοτήτων** με συνδυασμό χρήσεων (γραφεία, εμπορικά καταστήματα, μονάδα πρόνοιας, κλπ), **με την επανάχρηση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος χωρίς επιπλέον δόμηση**. Οι προτεινόμενες χρήσεις γης στην περιοχή επέμβασης είναι των **Κεντρικών Λειτουργιών Πόλης-Πολεοδομικού Κέντρου**, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Π.Δ. 59/2018, με την προσθήκη των **Συνεργειών επισκευής αυτοκινήτων (19.1)**, για να καλύπτονται όλες οι υφιστάμενες και σχεδιαζόμενες χρήσεις.

Ο χωρικός προορισμός και η επιδιωκόμενη ανάπτυξη της περιοχής επέμβασης δεν ανατρέπουν τις κατευθύνσεις για την πολεοδομική και χωροταξική λειτουργία της ευρύτερης περιοχής, αλλά απεναντίας τις ενισχύουν. Με τον προτεινόμενο σχεδιασμό η περιοχή επέμβασης θα αποκτήσει τη δυνατότητα χωροθέτησης υπερτοπικής εμβέλειας μεικτών δραστηριοτήτων και υπηρεσιών, σε συνάρτηση με το διαμορφωμένο επενδυτικό σχέδιο. Οι προτεινόμενες χρήσεις γης είναι συναφείς με τους αναπτυξιακούς στόχους του υπερκείμενου σχεδιασμού και κρίνεται ότι θα συμβάλλουν στη στήριξη και ενίσχυση του μητροπολιτικού ρόλου της Θεσσαλονίκης μέσω της προσφοράς εξειδικευμένων και υψηλής ποιότητας υπηρεσιών, στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και στην ανάδυση νέων ανταγωνιστικών τομέων, στην υλοποίηση επενδύσεων με στόχο την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών βασισμένων στη γνώση και στην ενθάρρυνση της δημιουργίας πόλων έρευνας και καινοτομίας.

Ειδικότερα, το επενδυτικό σχέδιο για το Συγκροτήματος Κτιρίων «THESSIS» προβλέπει την ενεργειακή αναβάθμιση όλων των κτιρίων και την μετατροπή του Κτιρίου Α σε Μονάδα Φροντίδας Ηλικιωμένων, που θα είναι σε θέση να παράσχει υψηλού επιπέδου υπηρεσίες, οι οποίες απευθύνονται πρωτίστως στην περιοχή της Θεσσαλονίκης, ενώ ταυτόχρονα θα δημιουργήσουν άμεσα και νέες θέσεις εργασίας. Κρίσιμο στοιχείο για το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο θεωρήθηκε η θέση της περιοχής επέμβασης η οποία είναι

κομβική, καθώς είναι άμεσα προσβάσιμη, μέσω της 26^{ης} Οκτωβρίου, από και προς όλες τις περιοχές της πόλης, και στον ευρύτερο περιφερειακό και διαπεριφερειακό χώρο μέσω του ΠΑΘΕ και της Εγνατίας Οδού. Με το συγκεκριμένο σχέδιο θα δημιουργηθεί μια υπεραξία πρωτίστως υπερτοπικά, για το σύνολο της Μητροπολιτικής Περιοχής Θεσσαλονίκης, σηματοδοτώντας την εφαρμογή διεθνών πρακτικών βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, όπου το κτιριακό απόθεμα επαναχρησιμοποιείται και δεν καταναλώνεται ελεύθερος χώρος

4.2.1 Προγραμματικά μεγέθη

Η πρόταση του Ε.Π.Σ. για την περιοχή επέμβασης προβλέπει την επανάχρηση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος **χωρίς επιπλέον δόμηση**, οπότε και οι όροι και περιορισμοί δόμησης παραμένουν ως έχουν, σύμφωνα με την Υ.Α. «Έγκριση Τοπικού Ρυμοτομικού Σχεδίου στην εκτός του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου περιοχή του Δήμου Θεσσαλονίκης για τον καθορισμό χώρου Σταθμού Υπεραστικών Λεωφορείων και καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης αυτού» (ΦΕΚ 1009 Δ/23-11-1995).

Οι όροι και περιορισμοί δόμησης που προτείνονται για το σύνολο της περιοχής επέμβασης έχουν ως εξής:

- Συντελεστής δόμησης: 0,85.
- Μέγιστο ποσοστό κάλυψης: 70%.
- Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος: 9,5μ.

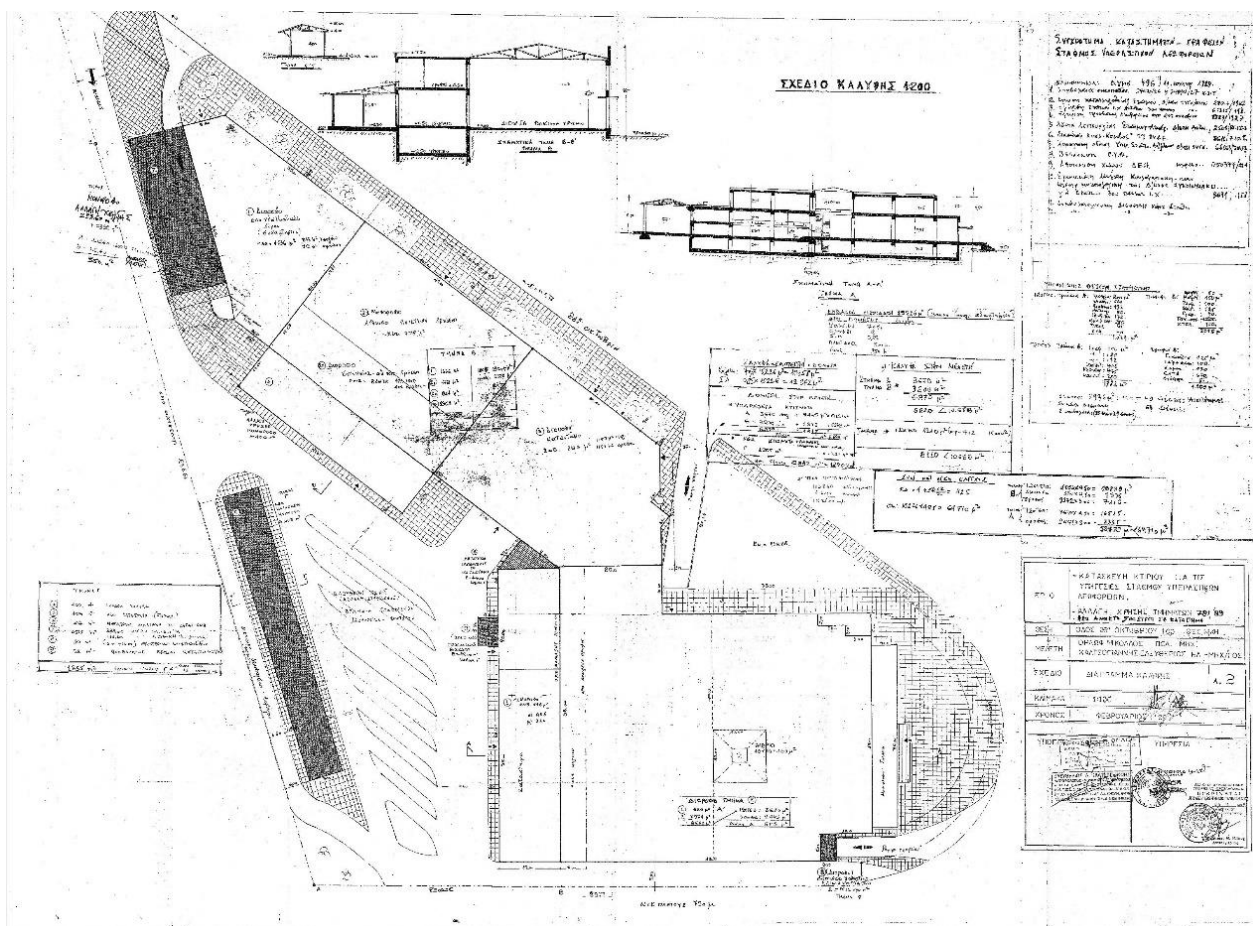
Σε περίπτωση κατεδάφισης υφιστάμενων κτιρίων τα νέα κτίρια που θα ανεγερθούν θα πρέπει να απέχουν 5 μέτρα από τα όρια του γηπέδου

Το κτιριακό απόθεμα του Συγκροτήματος Κτιρίων «THESSIS» είναι σε καλή κατάσταση και είναι πλήρως αξιοποιήσιμο. Ο συνολικός αριθμός των υφιστάμενων κτιρίων είναι τρία και η συνολική καλυπτόμενη επιφάνεια τους είναι 8.110 τ.μ. με το ποσοστό κάλυψης να φθάνει στο 53,26%. Το εμβαδόν των υφιστάμενων κτιρίων έχει ως εξής:

Κτίριο Α= 6.115 τ.μ.

Κτίριο Β= 5.572 τ.μ.

Κτίριο Γ= 1.255 τ.μ.

Εικόνα 11. Διάγραμμα κάλυψης του Συγκροτήματος Κτιρίων «THESSIS»

Η συνολική υλοποιημένη δόμηση και των τριών κτιρίων ανέρχεται σε 12.942 τ.μ. με τον υλοποιημένο συντελεστή δόμησης να είναι 0,85 ο οποίος έχει εξαντληθεί. Τα Κτίρια Α και Β είναι ενωμένα μεταξύ τους και έχουν ανεγερθεί επί της πρόσοψης του γηπέδου ενώ το Κτίριο Γ βρίσκεται στην πίσω πλευρά του γηπέδου, όπως φαίνεται και στο διάγραμμα κάλυψης.

4. Εναλλακτικές Δυνατότητες

4.1. Περιγραφή Μηδενικής και Εναλλακτικής Λύσης.

4.1.1. Μηδενική λύση

Η θεσμοθετημένη χρήση του ακινήτου είναι του Σταθμού Υπεραστικών Λεωφορείων όπως αυτή καθορίστηκε με το Π.Δ. «Καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης σε έκταση που βρίσκεται στην εκτός σχεδίου περιοχή του Δήμου Θεσσαλονίκης» (ΦΕΚ 496 Δ/11-7-1988) και την Υ.Α. «Έγκριση Τοπικού Ρυμοτομικού Σχεδίου στην εκτός του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου περιοχή του Δήμου Θεσσαλονίκης για τον καθορισμό χώρου Σταθμού Υπεραστικών Λεωφορείων και καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης αυτού» (ΦΕΚ 1009 Δ/23-11-1995).

Κατά την μηδενική λύση η χρήση αυτή διατηρείται.

4.1.2. Εναλλακτικές Λύσεις

Δεδομένου ότι το σύνολο της δόμησης έχει εξαντληθεί ως ρεαλιστικές λύσεις θεωρούνται αυτές που μπορούν να δώσουν άλλες χρήσεις στα υφιστάμενα ακίνητα

A) Αναθεώρηση χρήσεων γης για την εγκατάσταση υπηρεσιών του τριτογενή τομέα και υπηρεσιών (προτεινόμενη επιλογή).

Περιλαμβάνει την λύση που προτείνεται στο Κεφάλαιο 4 και περιλαμβάνει την στέγαση γραφείων δημοσίων ή ιδιωτικών φορέων, κοινωφελών και κοινωνικών υπηρεσιών καθώς και υπηρεσιών εστίασης. Στο σενάριο αυτό οι ανάγκες για κτηριακές μετατροπές είναι ελάχιστες και υπάρχει επάρκεια ως προς την σύνδεση με δίκτυα ΟΚΩ.

Εναλλακτικά εξετάζονται

B) Αναθεώρηση χρήσεων γης για την εγκατάσταση κατοικίας.

Στην περίπτωση αυτή εξετάζεται η δυνατότητα χρήσης των κτιρίων για την κάλυψη οικιστικών αναγκών. Στην περίπτωση αυτή εκτιμάται ότι η δόμηση επαρκεί για την δημιουργία περίπου 70 με 80 οικιστικών μονάδων και χωρητικότητας περίπου 220 ατόμων.

Στην περίπτωση οικιστική χρήσης απαιτείται η μετατροπή των κτηρίων και η ανακατασκευή του χώρου προκειμένου να τοποθετηθούν εξυπηρετήσεις που απουσιάζουν. Επισημαίνεται επίσης ότι στην ευρύτερη περιοχή απουσιάζουν εκπαιδευτικές υποδομές για την εξυπηρέτηση των κατοίκων.

Γ) Αναθεώρηση για την εγκατάσταση χρήσεων του δευτερογενή τομέα ή της διαμετακόμησης.

Η εγκατάσταση μονάδων δευτερογενούς τομέα (χαμηλής όχλησης) και διαμετακομιστικών χρήσεων είναι εφικτή με σχετικά μικρές μετατροπές των κτηρίων. Αφορά ωστόσο συγκεκριμένες δραστηριότητες και συγκεκριμένου δυναμικού ανάπτυξης, δεδομένου ότι δεν είναι εφικτή η επέκταση των δραστηριοτήτων, άλλα ούτε και οι αλλαγές στον χώρο. Ζητούμενο αποτελεί η ενίσχυση των δικτύων (ρεύμα, αποχέτευση, νερό) και η εγκατάσταση υποδομών προσβασιμότητας

4.2. Περιβαλλοντικά τεκμηριωμένοι λόγοι επιλογής του προτεινόμενου σχεδίου έναντι των άλλων εναλλακτικών δυνατοτήτων.

Η εναλλακτική δυνατότητα Α κρίνεται περιβαλλοντικά καλύτερη έναντι των λοιπών δυνατοτήτων καθώς:

- Δεν απαιτεί σημαντικές μετατροπές των κτηρίων και κατά συνέπεια περιορίζει την πιθανή παραγωγή ΑΕΚΚ που θα είναι πολύ υψηλή στην λύση Β και μετρίως υψηλή στην λύση Γ.
- Δεν επιβαρύνει τα δίκτυα ενέργειας, ή το κυκλοφοριακό της περιοχής (Δυνατότητα Γ).
- Προσφέρει την δυνατότητα χρήσης όλου του ακινήτου και κατά συνέπεια περιορίζει τις ανάγκες δόμησης στην ευρύτερη περιοχή για την κάλυψη των αναγκών στέγασης επιχειρήσεων. Παράλληλα με την διατήρηση χρήσεων εξαλείφεται ο κίνδυνος εγκατάλειψης κτηριακών υποδομών που έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ασφάλεια και την υγεία (Μηδενική Λύση).

5. Περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης του περιβάλλοντος

5.1. Ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης

5.1.1. Οικοσυστήματα Βιοποικιλότητα - Χλωρίδα – Πανίδα

Στοιχεία φυσικού περιβάλλοντος ευρύτερης περιοχής

Η ευρύτερη περιοχή μελέτης εντάσσεται στην παραμεσογειακή ζώνη βλάστησης (*Quercetalia pubescentis*) που καταλαμβάνει το σημαντικότερο τμήμα του νομού Θεσσαλονίκης. Αποτελεί αστική περιοχή, όπου έχουν περιοριστεί οι φυσικές διαπλάσεις καθώς και η χλωρίδα και πανίδα. Γενικά οι σημαντικότερες περιοχές με πράσινο περιλαμβάνουν το δάσος Σείχ Σου, διάφορα ρέματα, άλση, μεγάλα πάρκα κλπ.

Το Περιαστικό Δάσος Θεσσαλονίκης (Σείχ Σου), αποτελεί το σημαντικότερο οικοσύστημα της ευρύτερης περιοχής μελέτης, εφάπτεται στην ανατολική παρυφή του οικιστικού ιστού του Πολεοδομικού Συγκροτήματος και εκτείνεται στους υπερκείμενους λόφους. Στα όρια του Δήμου Θεσσαλονίκης, περιλαμβάνεται ένα μικρό τμήμα του δάσους (κυρίως στην περιοχή της ΔΕ Τριανδρίας). Ο οικιστικός ιστός του Δήμου εφάπτεται στο δάσος σε μήκος περίπου 5 km. Αν και πρόκειται για τεχνητό δάσος, με την πάροδο του χρόνου έχει αναπτύξει σημαντική ορνιθοπανίδα (τουλάχιστον 34 είδη) ενώ έχουν εκδοθεί διάφορες Αποφάσεις με σκοπό την προστασία του.

Πτηνά

Στην ευρύτερη περιοχή του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης έχουν καταγραφεί πάνω από 140 είδη πουλιών (μόνιμη παρουσία ή διερχόμενα) με περισσότερα από 60, να είναι τακτικά παρατηρούμενα είδη και περισσότερα από 40 είδη, να φωλιάζουν κάθε χρόνο. Στην περιοχή του Δήμου Θεσσαλονίκης, τα περισσότερα πουλιά που παρατηρούνται προέρχονται κυρίως από τις φυσικές περιοχές πολύ κοντά και γύρω από την πόλη.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τις καταγραφές που πραγματοποιήθηκαν τα τελευταία 30 χρόνια από την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, ο κατάλογος των πουλιών που παρατηρούνται στο Πολεοδομικό Συγκρότημα της Θεσσαλονίκης (από την εκβολή του Δενδροποτάμου ως την εκβολή του ρέματος Πυλαίας) περιλαμβάνει 144 είδη. Τα είδη που έχουν παρατηρηθεί κυρίως σε πάρκα και ανοικτούς χώρους, όπως π.χ. διάφορες περιοχές στην ευρύτερη περιοχή παρέμβασης]δ, είναι τα εξής

Accipiter nisus (Ξεφτέρι)	Turdus merula (Κότσυφας)
Buteo buteo (Γερακίνα)	Acrocephalus palustris (Βαλτοποταμίδα)
Falco tinnunculus (Βραχοκιρκίνεζο)	Iduna pallida (Ωχροστριτσίδα)
Perdix perdix (Καμπίσια Πέρδικα)	Sylvia melanocephala (Μαυροτσιροβάκος)
Larus ridibundus (Καστανοκέφαλος γλάρος)	Sylvia atricapilla (Μαυροσκούφης)
Larus michahellis (Ασημόγλαρος)	Phylloscopus sibilatrix (Δασοφυλλοσκόπος)
Streptopelia turtur (Τρυγόνι)	Phylloscopus collybita (Δεντροφυλλοσκόπος)
Psittacula krameri (Πράσινος Παπαγάλος)	Phylloscopus trochilus (Θαμνοφυλλοσκόπος)
Cuculus canorus (Κούκος)	Regulus regulus (Χρυσοβασιλίσκος)
Tyto alba (Τυτώ)	Regulus ignicapilla (Πυρροβασιλίσκος)
Otus scops (Γκιώνης)	Muscicapa striata (Σταχτομυγοχάφτης)
Bubo bubo (Μπούφος)	Cyanistes caeruleus (Γαλαζοπαπαδίτσα)
Athene noctua (Κουκουβάγια)	Parus major (Καλόγερος)
Caprimulgus europaeus (Γιδοβύζι)	Garrulus glandarius (Κίσσα)
Apus apus (Σταχτάρα)	Pica pica (Καρακάξα)
Apus pallidus (Ωχροσταχτάρα)	Corvus monedula (Κάργια)

Alcedo atthis (Αλκυόνη)	Corvus frugilegus (Χαβαρόνι)
Urupa eops (Τσαλαπετεινός)	Corvus corone cornix (Κουρούνα)
Dendrocopos syriacus (Βαλκανικός Δρυκολάπτης)	Sturnus vulgaris (Ψαρόνι)
Galerida cristata (Κατσουλιέρης)	Passer domesticus (Σπιτοσπουργίτης)
Hirundo rustica (Σταυλοχελίδονο)	Passer hispaniolensis (Χωραφοσπουργίτης)
Cecropis daurica (Μιλτοχελίδονο)	Passer montanus (Δενδροσπουργίτης)
Delichon urbicum (Σπιτοχελίδονο)	Fringillia coelebs (Σπίνος)
Motacilla cinerea (Σταχτοσουσουράδα)	Serinus serinus (Σκαρθάκι)
Motacilla alba (Λευκοσουσουράδα)	Carduelis chloris (Φλώρος)
Troglodytes troglodytes (Τρυποφράχτης)	Carduelis carduelis (Καρδερίνα)
Erithacus rubecula (Κοκκινολαίμης)	Carduelis cannabina (Φανέτο)
Luscinia megarhynchos (Αηδόνι)	Coccothraustes coccothraustes (Κοκκοθραύστης)
Phoenicurus ochruros (Καρβουνιάρης)	Emberiza cirrus (Σιρλοσίχλονο)
	Miliaria calandra (Τσιφτάς)

Οι σημαντικότερες περιοχές όπου παρατηρούνται πτηνά, στην ευρύτερη περιοχή του «THESSIS», είναι η Πλατεία δικαστηρίων, η παραλία, η Πανεπιστημιούπολη, το πάρκο του Δημοτικού Θεάτρου Κήπου, το πάρκο της Ανθοκομικής.

Προστατευόμενες Περιοχές

Η ευρύτερη περιοχή μελέτης δεν περιλαμβάνεται σε κάποια προστατευόμενη περιοχή στα πλαίσια του ν.3937/2011 (ΦΕΚ Α' 60/2011) «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» και του άρθρου 19 του ν.1650/1986 (ΦΕΚ Α' 160/1986). Το πλησιέστερο Εθνικό Πάρκο βρίσκεται δυτικά της περιοχής μελέτης και χαρακτηρίστηκε σύμφωνα με την ΚΥΑ 12966/2009 (ΦΕΚ ΑΠΠ 220/2009). Περιλαμβάνει τις χερσαίες, υδάτινες και θαλάσσιες περιοχές των εκβολών των ποταμών Γαλλικού, Αξιού, Λουδία και Αλιάκμονα, της Αλυκής Κίτρους και της λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου και της ευρύτερης περιοχής τους, όπου καθορίστηκαν χρήσεις, όροι και περιορισμοί δόμησης.

Σύμφωνα με το ν.4519/2018 (ΦΕΚ Α' 25/2018), καθορίζονται «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών» (ΦΔΠΠ) που περιλαμβάνουν 28 (υφιστάμενους) Φορείς που μετονομάζονται και 8 νέους Φορείς. Ο πλησιέστερος ΦΔΠΠ στην περιοχή μελέτης, αποτελεί ο «Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Θερμαϊκού Κόλπου», με έδρα τη Χαλάστρα της ΠΕ Θεσσαλονίκης (αντικαθιστώντας το «Φορέα Διαχείρισης Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα» που είχε συσταθεί στα πλαίσια του ν.2742/1999). Η χωρική αρμοδιότητα του (νέου) Φορέα περιλαμβάνει πλέον 15 περιοχές NATURA. Οι δύο πλησιέστερες περιοχές NATURA (μία Ειδική Ζώνη Διατήρησης και μία Ζώνη Ειδικής Προστασίας), βρίσκονται δυτικά της ευρύτερης περιοχής μελέτης, στις εκβολές των ποταμών Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα:

Πίνακας 1. Πλησιέστερες περιοχές NATURA στην περιοχή μελέτης

Κωδικός	Ονομασία	Κατηγορία	Έκταση (σε Ηα)
GR1220002	ΔΕΛΤΑ ΑΞΙΟΥ-ΛΟΥΔΙΑ-ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ-ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ-ΑΞΙΟΥΠΟΛΗ	ΕΖΔ	33.676,35
GR1220010	ΔΕΛΤΑ ΑΞΙΟΥ-ΛΟΥΔΙΑ-ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ-ΑΛΥΚΗ ΚΙΤΡΟΥΣ	ΖΕΠ	29.647,09

Πηγή: ν.3937/2011

Στη χωρική αρμοδιότητα του «Φορέα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Θερμαϊκού Κόλπου» περιλαμβάνεται επίσης η θαλάσσια περιοχή (μη ενταγμένη στο δίκτυο NATURA 2000) που περιλαμβάνει

τον Θερμαϊκό κόλπο (από τη γραμμή αιγιαλού) και ορίζεται προς νότο, από την ευθεία που ενώνει το νοτιότερο άκρο της περιοχής NATURA με κωδικό GR1250004 (Αλυκή Κίτρους- Ευρύτερη περιοχή) με το νοτιότερο άκρο της περιοχής με κωδικό GR1220012 (Λιμνοθάλασσα Επανομής και Θαλάσσια Παράκτια Ζώνη). Παλαιότερα οριοθετήθηκε και χαρακτηρίστηκε ως ευαίσθητη περιοχή η Ζώνη Προστασίας Θερμαϊκού Κόλπου, με στόχο την ολοκληρωμένη και αποτελεσματική προστασία του Θερμαϊκού Κόλπου, από απορρίψεις αστικών λυμάτων σύμφωνα με την ΚΥΑ 19661/1982/1999 και επεκτάθηκε με βάση την ΚΥΑ 48392/939/2002 στον υπόλοιπο Θερμαϊκό Κόλπο (νοητή γραμμή Παλιομάνας και ακρωτήριο Μικρό Έμβολο).

Αστική Βιοποικιλότητα

Η αστική οικολογία είναι πρωτεύουσας σημασίας για την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου ποιότητας ζωής και κατοικίας. Η βλάστηση εντός των πόλεων επηρεάζει τη διαμόρφωση των μικροκλιματικών συνθηκών, αποτελεί ένα φυσικό τρόπο συγκράτησης και αφομοίωσης των ρύπων και του θορύβου, συμβάλει στην αισθητική αναβάθμιση των πόλεων κ.ά.

Η αστική οικολογία στη Θεσσαλονίκη έχει ελάχιστα ερευνηθεί και αξιολογηθεί συστηματικά. Κύρια στοιχεία της ωστόσο θεωρούνται:

- Τα ρέματα τα οποία σχηματίζουν φυσικούς διαδρόμους μεταξύ του περιαστικού χώρου (δασών, ποταμών κ.ο.κ.) και τα οποία επίσης λειτουργούν ταυτόχρονα ως κανάλια αερισμού και ανανέωσης των αερίων μαζών τους οικισμούς και ως φυσικά συστήματα αντιπλημμυρικής προστασίας
- Οι φυτεμένες εκτάσεις (πάρκα, πεζοδρόμια) τα οποία περιορίζουν την ανάπτυξη του φαινομένου της αστικής νησίδας θερμότητας, αποτελούν φυσικά φίλτρα κατακράτησης της σκόνης και «ενδαιτήματα» της άγριας ζωής στην πόλη.
- Η παράκτια ζώνη, το παραλιακό μέτωπο και το περιαστικό (υψηλό) πράσινο. Στην ευρύτερη περιοχή του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης έχουν καταγραφεί πάνω από 140 είδη πουλιών (μόνιμη παρουσία ή διερχόμενα) με περισσότερα από 60, να είναι τακτικά παρατηρούμενα είδη και περισσότερα από 40 είδη, να φωλιάζουν κάθε χρόνο. Στην ευρύτερη περιοχή του ΠΣΘ, τα περισσότερα πουλιά που παρατηρούνται προέρχονται κυρίως από τις φυσικές περιοχές γύρω από τον αστικό ιστό.

Οι διαμορφώσεις και φυτεύσεις πρασίνου στην περιοχή μελέτης είναι προϊόν ανθρωπογενών παρεμβάσεων ως συμπληρωματικά στοιχεία του περιβάλλοντα χώρου κοινωφελών χρήσεων. Οι χώροι αστικού πρασίνου αφορούν τους χώρους που εντοπίζονται εντός των αστικών περιοχών και διακρίνονται κυρίως στις εξής κατηγορίες:

- Πάρκα Πόλης που αποτελούν εκτεταμένους χώρους πρασίνου εντός του αστικού ιστού με εμβέλεια εξυπηρέτησης ευρύτατα τμήματα της αστικής περιοχής (π.χ. το πάρκο της ΧΑΝΘ και του Πεδίου Άρεως, η Νέα Παραλία).
- Πάρκα Συνοικίας που περιλαμβάνουν μεγάλους, διαμορφωμένους, κοινόχρηστους χώρους, εξυπηρετώντας ολόκληρες συνοικίες.
- Πλατείες που αποτελούν κοινόχρηστους ανοιχτούς χώρους με περιορισμένο πράσινο.
- Γραμμικοί χώροι πρασίνου (ανοιχτών και μη) όπως π.χ. οι όχθες της Περιφερειακής Τάφρου
- Παιδικές χαρές και μικροί χώροι στάσης - ανάπαυσης
- Νησίδες πρασίνου του οδικού δικτύου.

Ειδικότερα στο παραλιακό μέτωπο, οι διαμορφωμένοι χώροι πρασίνου εκτείνονται σε μήκος αρκετών χλμ. περιλαμβάνοντας την παραλία της Θεσσαλονίκης. Ενδεικτικά είδη χλωρίδας αποτελούν: Το Πλατάνι, η Σοφόρα, η Λεύκα, η Ψευδοακκακία, η Κερλετόρια, το Σφανάμι, η Φλαμουριά, το Καβάκι, το Λιγούστο.

Γενικότερα, τα στοιχεία φυσικού περιβάλλοντος εντός αστικού ιστού συνιστούν καταφύγιο ορνιθοπανίδας με δυνατότητα προσαρμογής στον αστικό χώρο και στοιχεία διαφοροποίησης και εναλλαγής του αστικού τοπίου, με θετικό αντίκτυπο στη βελτίωση της αισθητικής του αλλά και της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Ωστόσο, η συνολική εικόνα ως προς τα ποσοστιαία μεγέθη (πράσινο ανά κάτοικο) δεν είναι καθόλου ενθαρρυντική. Η ραγδαία επέκταση του οικιστικού ιστού της Θεσσαλονίκης, από τη δεκαετία του 1960, χωρίς σχεδιασμό και πρόβλεψη για το αστικό πράσινο, είχε σαν αποτέλεσμα οι χώροι αυτοί στο πολεοδομικό συγκρότημα να μην είναι επαρκείς σε έκταση, ούτε να έχουν την κατάλληλη διασπορά. Η πόλη έχει ένα από τα μικρότερα ποσοστά πρασίνου από όλες τις Ευρωπαϊκές πόλεις, μόλις 2,7 m²/κάτοικο.

Στην αντίστοιχη κατάταξη των πόλεων από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος, η Θεσσαλονίκη βρίσκεται μια θέση πάνω από την Αθήνα, εξαιτίας του υπολογισμού στην έκταση του αστικού πρασίνου και τμήματα του περιαστικού δάσους Σείχ Σου που εφάπτονται στην πόλη (Άγιος Παύλος, Συκιές, Τούμπα, Πανόραμα). Σύμφωνα όμως με μελέτη του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, στην οποία μετρήθηκε μόνο το πραγματικό πράσινο που βρίσκεται στον αστικό χώρο, η αναλογία είναι πολύ μικρότερη: 1,6 m²/κάτοικο, δηλαδή περίπου έξι φορές μικρότερη από το κατώτατο διεθνώς παραδεκτό όριο, που είναι 10 m²/κάτοικο.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τις καταγραφές που πραγματοποιήθηκαν τα τελευταία 30 χρόνια από την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, ο κατάλογος των πουλιών που παρατηρούνται στο Πολεοδομικό Συγκρότημα της Θεσσαλονίκης (από την εκβολή του Δενδροποτάμου ως την εκβολή του ρέματος Πυλαίας) περιλαμβάνει 144 είδη. Τα είδη που έχουν παρατηρηθεί κυρίως σε πάρκα και ανοικτούς χώρους, καθώς και στη θάλασσα και την ακτογραμμή (με εξαίρεση όσων καταγράφονται με σποραδική εμφάνιση), είναι τα εξής :

Podiceps cristatus (Σκουφοβουτηχτάρι), Podiceps nigricollis (Μαυροβουτηχτάρι), Phalacrocorax carbo (Κορμοράνος), Accipiter nisus (Ξεφτέρι), Buteo buteo (Γερακίνα), Actitis hypoleucos (Ακτίτης), Falco tinnunculus (Βραχοκιρκίνεζο), Perdix perdix (Καμπίσια Πέρδικα), Larus ridibundus (Καστανοκέφαλος γλάρος), Larus michahellis (Ασημόγλαρος), Streptopelia turtur (Τρυγόνι), Psittacula krameri (Πράσινος Παπαγάλος), Cuculus canorus (Κούκος), Tyto alba (Τυτώ), Otus scops (Γκιώνης), Bubo bubo (Μπούφος), Athene noctua (Κουκουβάγια), Caprimulgus europaeus (Γιδοβύζι), Apus apus (Σταχτάρα), Apus pallidus (Ωχροσταχτάρα), Alcedo atthis (Αλκυόνη), Uruba erops (Τσαλαπετεινός), Dendrocopos syriacus (Βαλκανικός Δρυκολάπτης), Galerida cristata (Κατσουλιέρης), Hirundo rustica (Σταυλοχελίδονο), Cecropis daurica (Μιλτοχελίδονο), Delichon urbicum (Σπιτοχελίδονο), Motacilla cinerea (Σταχτοσουσουράδα), Motacilla alba (Λευκοσουσουράδα),	Troglodytes troglodytes (Τρυποφράχτης), Erithacus rubecula (Κοκκινολαίμης), Luscinia megarhynchos (Αηδώνι), Phoenicurus ochrurus (Καρβουνιάρης), Turdus merula (Κότσυφας), Acrocephalus palustris (Βαλτοποταμίδα), Iduna pallida (Ωχροστριτσίδα), Sylvia melanocephala (Μαυροτσιροβάκος), Sylvia atricapilla (Μαυροσκούφης), Phylloscopus sibilatrix (Δασοφυλλοσκόπος), Phylloscopus collybita (Δεντροφυλλοσκόπος), Phylloscopus trochilus (Θαμνοφυλλοσκόπος), Regulus (Χρυσοβασιλίσκος), Regulus ignicapilla (Πυρροβασιλίσκος), Muscicapa striata (Σταχτομυγοχάφτης), Cyanistes caeruleus (Γαλαζοπαπαδίτσα), Parus major (Καλόγερος), Garrulus glandarius (Κίσσα), Pica pica (Καρακάξα), Corvus monedula (Κάργια), Corvus frugilegus (Χαβαρόνι), Corvus corone cornix (Κουρούνα), Sturnus vulgaris (Ψαρόνι), Serinus serinus (Σκαρθάκι), Carduelis chloris (Φλώρος), Carduelis carduelis (Καρδερίνα), Carduelis cannabina (Φανέτο), Coccothraustes coccothraustes
---	--

	(Κοκκοθραύστης), <i>Emberiza cirius</i> (Σιρλοτσιχλονο) , <i>Miliaria calandra</i> (Τσιφτάς).
--	--

Ειδικότερα οι σημαντικότερες περιοχές για την παρατήρηση των πουλιών στην Δ.Ε. Θεσσαλονίκης αποτελούν :

- η εκβολή Δενδροποτάμου
- η παραλία Θεσσαλονίκης
- το Πάρκο Δημοτικού Θεάτρου Κήπου
- το Πάρκο Ανθοκομικής

5.1.2. Δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά

Δήμος Θεσσαλονίκης

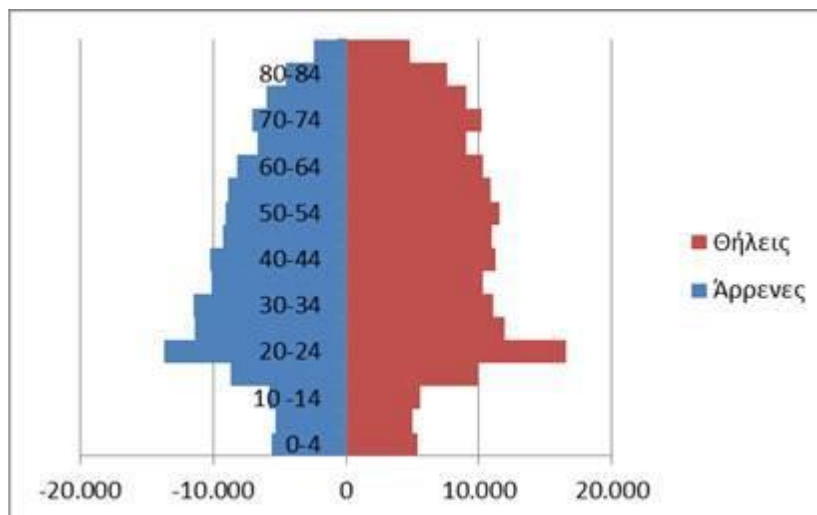
Ο Δήμος Θεσσαλονίκης ανήκει στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης (πρώην Νομός Θεσσαλονίκης), αποτελώντας έναν από τους 14 «Καλλικρατικούς» Δήμους της και διοικητικά εντάσσεται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Αποτελείται από δύο ΔΕ: Θεσσαλονίκης και Τριανδρίας. Η συνολική έκταση του Δήμου ανέρχεται σε 19,7km² και ο μόνιμος πληθυσμός βάσει της Απογραφής 2011 είναι ίσος με 325.182.

Σύμφωνα με την Απογραφή του 2011 (ΕΛΣΤΑΤ), ο μόνιμος πληθυσμός του Δήμου Θεσσαλονίκης ανέρχεται σε 325.182. Ποσοστό της τάξης του 97% αντιστοιχεί στη ΔΕ Θεσσαλονίκης και το υπόλοιπο 3% στη ΔΕ Τριανδρίας. Την δεκαετία 2001-2011 και οι δύο ΔΕ κατέγραψαν αρνητικά ποσοστά μεταβολής του πληθυσμού, με το σύνολο του Δήμου να χάνει το 18,12% του πληθυσμού του.

Πίνακας 2 Μόνιμος Πληθυσμός Δήμου Θεσσαλονίκης

Δήμος / ΔΕ	2001	2011	Μεταβολή 2001-2011
ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (Έδρα: Θεσσαλονίκη)	397.156	325.182	-18,12%

Στη σύνθεση του πληθυσμού του Δήμου κατά φύλο, παρατηρείται υπεροχή των γυναικών έναντι των αντρών. Συγκεκριμένα, οι γυναίκες αποτελούν το 54,34% του πληθυσμού, ενώ οι άντρες το 45,66%. Όσον αφορά την κατανομή του πληθυσμού κατά ομάδες ηλικιών, φαίνεται ότι οι πολυπληθέστερες ηλικιακές ομάδες είναι κατά σειρά οι: 20-24, 25-29 και 30-34 ετών. Η πυραμίδα ηλικιών για το Δήμο Θεσσαλονίκης (σχήμα 1) εμφανίζεται «προβληματική», καθώς είναι εμφανές το «στένεμα» της πυραμίδας στη βάση της (ηλικίες 0 έως 19 ετών).

Σχήμα 1 Πυραμίδα ηλικιών ΔΕ Θεσσαλονίκης 2011

Όσον αφορά στο επίπεδο εκπαίδευσης 30,52% είναι απόφοιτοι Λυκείου, ενώ ιδιαίτερα σημαντικό είναι το ποσοστό όσων κατ' ελάχιστο ολοκλήρωσαν σπουδές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, που ανέρχεται σε 25,19%. Σημειώνεται ότι σε επίπεδο Χώρας το ποσοστό αυτό δεν υπερβαίνει το 17%. Οι απόφοιτοι δημοτικού ανέρχονται σε 16,55%, ενώ ένα ποσοστό 7,19% κατατάσσεται στην κατηγορία «Εγκατέλειψαν το Δημοτικό, αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση/ Ολοκλήρωσαν την προσχολική αγωγή/ Δε γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση».

Ποσοστό 92,22% του πληθυσμού του Δήμου Θεσσαλονίκης είναι Έλληνες υπήκοοι, ενώ το 7,78% έχει ξένη υπηκοότητα. Από αυτούς, μόνο το 15,41% προέρχεται από Χώρες της ΕΕ, ενώ το υπόλοιπο 84,59% από λοιπές χώρες ή δεν έχουν υπηκοότητα κλπ.

Το 41,38% του πληθυσμού του Δήμου Θεσσαλονίκης αποτελεί οικονομικά ενεργούς και το υπόλοιπο 58,62% οικονομικά μη ενεργούς. Το 23,28% του ενεργού πληθυσμού είναι άνεργοι, ενώ περίπου το 27,5% αυτών καταγράφονται ως «νέοι» άνεργοι. Από τους οικονομικά μη ενεργούς, μεγαλύτερο ποσοστό συγκεντρώνουν οι συνταξιούχοι (37,55%), ακολουθούμενοι από τους μαθητές-σπουδαστές (33,97%).

Σε σχέση με τους επιμέρους τομείς οικονομικής δραστηριότητας, το 64,65% των οικονομικά ενεργών, απασχολείται στον τριτογενή τομέα. Το ποσοστό αυτό μεταφράζεται σε 84,27% επί των απασχολούμενων. Το μερίδιο των απασχολούμενων στον δευτερογενή τομέα ανέρχεται σε 14,88%, ενώ αμελητέο είναι το αντίστοιχο ποσοστό για τον πρωτογενή τομέα (0,85%).

Επίσης διαπιστώνεται ότι, τη διετία 2014 και 2015 τόσο ο αριθμός νομικών μονάδων όσο και ο κύκλος εργασιών και οι απασχολούμενοι καταγράφουν πτωτική τάση. Συγκεκριμένα, ο αριθμός επιχειρήσεων μειώθηκε κατά περίπου 6%, ο κύκλος εργασιών κατά -0,66% και ο αριθμός απασχολούμενων κατά -8,41%.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον διαπιστώνεται για τον κλάδο του τουρισμού την περίοδο 2010 – 2016, όπου καταγράφεται αύξηση των αφίξεων κατά περισσότερο από 56% και των διανυκτερεύσεων κατά 42% με σημαντικότερη διαπίστωση τη συνεχή αύξηση, από το 2010 και έπειτα (εξαίρεση σε αυτό αποτελεί η μείωση των διανυκτερεύσεων το 2012 σε σχέση με το 2011). Αξίζει επίσης να αναφερθεί ότι στο σύνολο της εξεταζόμενης περιόδου, η μέση διαμονή στην περιοχή είναι ίση με δύο μόλις διανυκτερεύσεις. Όσον αφορά στο ποσοστό πληρότητας, καταγράφει επίσης συνεχείς ανοδικές τάσεις, ξεκινώντας από 43,50% το 2010 και φτάνοντας το 62% το 2016.

Η Θεσσαλονίκη σήμερα κάλλιστα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί σαν συρρικνούμενη πόλη, από διάφορες απόψεις:

(α) Δημογραφική: ο πληθυσμός του κεντρικού δήμου βαίνει συνεχώς μειούμενος, με κίνδυνο υποδιπλασιασμού του μέσα σε 30 χρόνια, αν προβάλλουμε τις τάσεις αυτές στην επόμενη δεκαετία

(β) Οικονομική: οι εμπορικές δραστηριότητες που συγκρατούσαν και έδιναν το στίγμα του κέντρου της πόλης έχουν είτε μεταλλαχτεί σε ευκαιριακές επιχειρήσεις εστίασης είτε έχουν μεταφερθεί στα malls της ανατολικής αλλά και δυτικής περιμέτρου και μόνον η αύξηση της τουριστικής κίνησης συγκρατεί την αγορά και τη δραστηριότητα στο κέντρο

(γ) Εισοδηματική και απασχόλησης.

Το ζητούμενο για τη Θεσσαλονίκη, υπό αυτήν τη θεώρηση, είναι η αύξηση της «ελκυστικότητάς» της, σε κάθε επίπεδο: ανάκαμψης της οικονομικής δραστηριότητας, κατάκτησης ποιότητας ζωής και ποιότητας περιβάλλοντος, δημογραφικής αναζωογόνησης (και μέριμνας), κοινωνικής συνοχής δια της απασχόλησης.

5.1.3. Μεταφορικό σύστημα

Οδικό δίκτυο

Οδικά κύριος άξονας σύνδεσης είναι η ΠΑΘΕ / Εγνατία Οδός (πρωτεύον εθνικό δίκτυο) αποτελεί την Δυτική Είσοδο της πόλης και διασχίζει την περιοχή μελέτης στο ΒΔ τμήμα του Δήμου Θεσσαλονίκης και πλησίον της περιοχής εφαρμογής του σχεδίου, παράλληλα προς το όριο του εμπορευματικού σταθμού έως την περιοχή του Δικαστικού Μεγάρου. Οι άξονες αυτοί αποτελούν την βασική οδική σύνδεση με κατεύθυνση προς δυτικά προς την Εγνατία Οδό και την Αθήνα.

Το εσωτερικό δίκτυο των κυριότερων οδικών αξόνων περιλαμβάνει (από ΒΔ προς Ν):

- Την οδό 26ης Οκτωβρίου στην περιοχή των Παλιών Σφαγείων βόρεια του ΟΛΘ. Ο άξονας αυτός αποτελούσε για πολλές δεκαετίες την κύρια δυτική είσοδο στην πόλη και πρόσβαση στον λιμένα, με σημαντικούς κυκλοφοριακούς φόρτους βαρέων οχημάτων, ωστόσο μετά την κατασκευή της Δυτικής Εισόδου, έχει επανέλθει σε ικανοποιητικά επίπεδα κυκλοφοριακής λειτουργίας.
- Τον παραλιακό άξονα οδού Κουντουριώτου-Λεωφόρου Νίκης (μονής κατεύθυνσης προς ΝΑ), που βρίσκεται πλησίον την περιοχή μελέτης στο ιστορικό κέντρο της πόλης, από το Δικαστικό Μέγαρο έως τον Λευκό Πύργο. Ο άξονας αυτός εμφανίζει διαχρονικά σημαντικό κυκλοφοριακό φόρτο καθώς δέχεται αφενός τμήμα της κυκλοφορίας που εισέρχεται στο ιστορικό κέντρο από δυτικά, αφετέρου λόγω της μονοδρόμησης αποτελεί την σημαντικότερη έξοδο από το κέντρο προς τις νοτιοανατολικές συνοικίες, μαζί με την Εγνατία Οδό βορειότερα. Επιπλέον, δέχεται σημαντικούς φόρτους και εξαιτίας του γεγονότος ότι κατά μήκος του άξονα αναπτύσσεται η κεντρική περιοχή αναψυχής της Θεσσαλονίκης, με πληθώρα χρήσεων εστίασης, αναψυχής και κέντρων διασκέδασης επί του μετώπου της Λεωφόρου Νίκης.

Μία από τις βασικές αιτίες του έντονου κυκλοφοριακού προβλήματος της Θεσσαλονίκης αποτελεί η αδυναμία να αντιμετωπισθεί ικανοποιητικά το θέμα της στάθμευσης αυτοκινήτων. Το πρόβλημα αυτό εντείνεται συνεχώς, μια και η άνοδος του δείκτη ιδιοκτησίας Ι.Χ. αυτοκινήτων δεν συνοδεύεται από αντίστοιχη αύξηση των θέσεων στάθμευσης. Η απουσία επαρκών χώρων στάθμευσης παρουσιάζεται εντονότερη στο κέντρο του Δήμου Θεσσαλονίκης, αποτελεί ωστόσο πρόβλημα και άλλων περιοχών.

Σε σχέση με την ιεράρχηση του οδικού δικτύου η μελέτη Αναθεώρησης του ΓΠΣ κάνει αναφορά στην αντίστοιχη ιεράρχηση που είχε γίνει κατά την εκπόνηση του νέου ΡΣΘ, όπου προτείνεται η οργάνωση το Αστικού οδικού δικτύου σε:

- A1. Αστικούς αυτοκινητόδρομους
- A2. Αστικές πρωτεύουσες οδικές αρτηρίες
- A3. Αστικές δευτερεύουσες οδικές αρτηρίες
- A4. Αστικές πρωτεύουσες συλλεκτικές οδούς
- A5. Αστικές δευτερεύουσες συλλεκτικές οδούς
- A6. Αστικές τοπικές οδούς
- A7. Οδούς ήπιας κυκλοφορίας

Από τις παραπάνω κατηγορίες οδών από τη ζώνη άμεσης επιρροής διέρχεται η οδός 26ης Οκτωβρίου που ανήκει στην κατηγορία A2.

Ποδηλατόδρομοι και πεζόδρομοι

Σημειώνεται ότι στην περιοχή μελέτης παρατηρείται έλλειψη δικτύου ποδηλατοδρόμων, καθώς το υφιστάμενο περιορίζεται σε ορισμένες οδούς του ιστορικού κέντρου και στην παραλιακή διαδρομή,

Μαζικές Μεταφορές

Δίκτυα αστικών λεωφορείων: Ως τμήμα του ευρύτερου ΠΣΘ, η περιοχή μελέτης εξυπηρετείται ως προς τα δημόσια συγκοινωνιακά μέσα από σεβαστό αριθμό λεωφορειακών γραμμών του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης (ΟΑΣΘ), ωστόσο σημειώνεται ότι καμία λεωφορειακή γραμμή δεν διέρχεται επί της Λεωφόρου Νίκης.

Μετρό Θεσσαλονίκης: Αν και δεν προβλέπεται να επηρεάσει άμεσα την περιοχή μελέτης, το ενδοαστικό δίκτυο δημόσιων συγκοινωνιών θα ενισχυθεί καταλυτικά με την επικείμενη λειτουργία της βασικής γραμμής του Μετρό Θεσσαλονίκης, που αποτελεί το σημαντικότερο έργο μεταφορικής υποδομής εντός του ΠΣΘ, αν συνυπολογιστούν οι προβλεπόμενες επεκτάσεις του. Η ολοκλήρωση του κρίσιμου αυτού έργου, παρά τις καθυστερήσεις και δυσκολίες που έχουν προηγηθεί, θα αλλάξει τα συγκοινωνιακά και κυκλοφοριακά δεδομένα της πόλης με άμεσα θετικά αποτελέσματα και εντός της ΖΑΕ, επιφέροντας μείωση των κυκλοφοριακών φόρτων, της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και εν γένει βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Ειδικότερα, η βασική γραμμή θα εκτείνεται από τον Νέο Σιδηροδρομικό Σταθμό μέχρι την περιοχή του Βότση (Δήμος Καλαμαριάς), ακολουθώντας τις οδούς Μοναστηρίου, Ν.Εγνατία, Κατσιμίδα, Δελφών, Σόλωνος, Παπαδάκη και Παπαναστασίου, πραγματοποιώντας δεκατρείς συνολικά στάσεις. Ενδιαφέρον για το ΕΠΣ και την προοπτική ανάπτυξης της Ανατολικής Περιοχής εφαρμογής έχει η προγραμματιζόμενη επέκταση προς το Αεροδρόμιο της Θεσσαλονίκης.

Σημαντική προσθήκη στο σύστημα δημόσιων συγκοινωνιών της πόλης θα μπορούσε να είναι και η επί σειρά ετών μελετώμενη Θαλάσσια Συγκοινωνία. Η πλέον πρόσφατη μελέτη για την «Θαλάσσια Αστική Συγκοινωνία (ΘΑΣΘ)» αφορά στην κατασκευή των υποδομών έξι (6) στάσεων οι οποίες χωροθετούνται επί του παραλιακού μετώπου των Δήμων Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς, Θέρμης και Θερμαϊκού.

Ειδικότερα, στην πρώτη φάση ανάπτυξης της Θαλάσσιας Αστικής Συγκοινωνίας περιλαμβάνονται οι παρακάτω έξι (6) Στάσεις:

1. Στάση πλατείας Ελευθερίας (Δήμος Θεσσαλονίκης)
2. Στάση Δημαρχείου (Δήμος Θεσσαλονίκης)
3. Στάση Μεγάλου Μουσικής (Δήμος Θεσσαλονίκης)
4. Στάση Μαρίας Αρετσούς (Δήμος Καλαμαριάς)
5. Στάση Αεροδρομίου (Δήμος Θέρμης)
6. Στάση Νέων Επιβατών (Δήμου Θερμαϊκού)

Ως προς την λιμενική υποδομή σε κάθε στάση της ΘΑΣΘ θα κατασκευαστεί μία νησίδα για την παραβολή των σκαφών και την επιβίβαση-αποβίβαση των επιβατών, καθώς και ένα γεφύρωμα πρόσβασης για τη σύνδεση της νησίδας με το εκάστοτε παραλιακό μέτωπο. Για την αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων που θα δημιουργηθούν στην λιμενική υποδομή από τους κυματισμούς αλλά και την ασφαλή επιβίβαση και αποβίβαση των επιβατών θα κατασκευαστούν πλωτοί κυματοθραύστες σε κατάλληλη απόσταση από τη νησίδα. Για την εξυπηρέτηση των επιβατών θα κατασκευασθεί μικρή κτιριακή εγκατάσταση. Η κάθε στάση της ΘΑΣΘ θα προσεγγίζεται προσωρινά από δύο πλοία για την επιβίβαση και αποβίβαση των επιβατών.

Λιμάνι

Η Θεσσαλονίκη είναι μια πόλη - λιμάνι, ωστόσο αυτό παρουσιάζει μια συνεχή υποβάθμιση της ανταγωνιστικότητας του τόσο σε επίπεδο εμπορικής, όσο και επιβατικής κίνησης. Συνολικά, ο αριθμός των πλοίων που προσεγγίζουν το λιμάνι έχει μειωθεί περισσότερο από 35% από τις αρχές τις δεκαετίας του 2000 (3.421 πλοία το 2001, έναντι 1.987 το 2015), ενώ σε όλη την περίοδο μετά το 2008 μόλις δύο χρονιές η κίνηση ξεπέρασε (οριακά) τις 2.000 αφίξεις. Σε όρους καθαρής χωρητικότητας η πτώση έχει περιοριστεί κατά 18% στο αντίστοιχο διάστημα. Το λιμάνι έχει κύρια διεθνή ρόλο, καθώς κάθε χρονιά το 68% με 72% των πλοίων προέρχονται από προορισμούς του εξωτερικού .

Ο επιβατικός ρόλος του λιμανιού της Θεσσαλονίκης έχει σχεδόν εκμηδενιστεί. Ο αριθμός επιβατών από τους σταθερά άνω των 200.000 την περίοδο 2000-2004, έχει συνεχή πτώση, υποδιπλασιάζεται το 2010, πέφτει εκ νέου στους 63.000 το 2011 και μηδενίζεται το 2015, όταν και δεν υπήρξε καμία επιβατική σύνδεση της Θεσσαλονίκης με νησιωτικούς προορισμούς. Κύριο αίτιο της κατάρρευσης αυτής αποτελεί η "θέση" της Θεσσαλονίκης σε σχέση με εναλλακτικές περιοχές αποβίβασης για τους νησιωτικούς προορισμούς, άλλα και η αύξηση των δυνατοτήτων μετακίνησης στους προορισμούς αυτούς μέσω αεροπλάνων. Τόσο λόγω χρόνου, όσο και κόστους (και συνεκτιμημένου του περιορισμού των εξόδων) η μετάβαση στα νησιά προορισμούς του Αιγαίου από το λιμάνι της Θεσσαλονίκης δεν είναι ανταγωνιστική ακόμα και για τους κατοίκους της πόλης. Αντίθετα, από το 2012 και μετά το λιμάνι της Θεσσαλονίκης αρχίζει δέχεται επισκέψεις κρουαζιέρας. Το 2013 διήλθαν 14.582 επιβάτες, το 2014 19.720 το 2015 26.365. Σημειώνεται ότι σε επίπεδο εθνικού σχεδιασμού υπάρχει σχεδιασμός για λειτουργία του Λιμένα Θεσσαλονίκης ως home Port για εκδρομές στην περιοχή του Βορείου Αιγαίου.

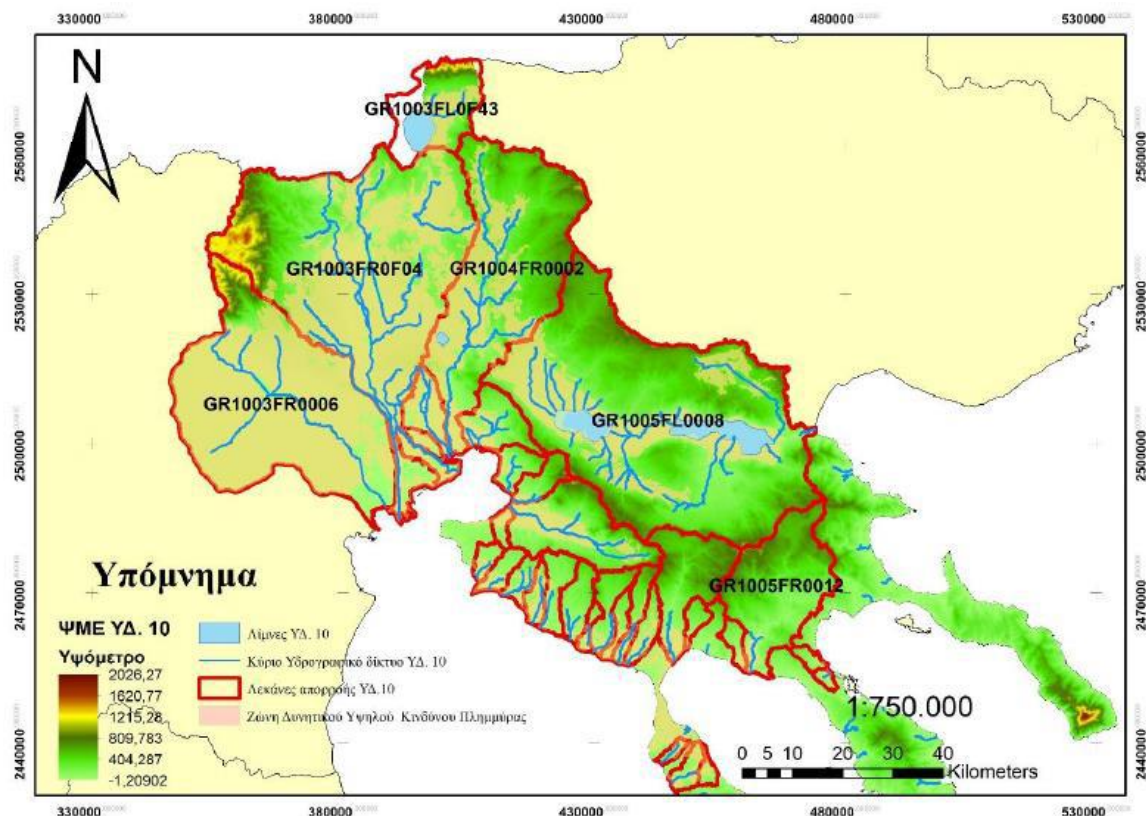
5.1.4. Υδατικοί πόροι

Εσωτερικά επιφανειακά Υδατικά Συστήματα και πιέσεις

Η ευρύτερη περιοχή παρέμβασης, εντάσσεται στο Υδατικό Διαμέρισμα(ΥΔ) GR 10 της Κεντρικής Μακεδονίας και ειδικότερα στη Λεκάνη Απορροής Ποταμού (ΛΑΠ)GR05 «Χαλκιδικής» σύμφωνα με τον

καθορισμό που προβλέπεται στη σχετική ΥΑ του ΥΠΕΚΑ «Καθορισμός των λεκανών απορροής ποταμών της χώρας...» (ΦΕΚ Β' 1383/2010).

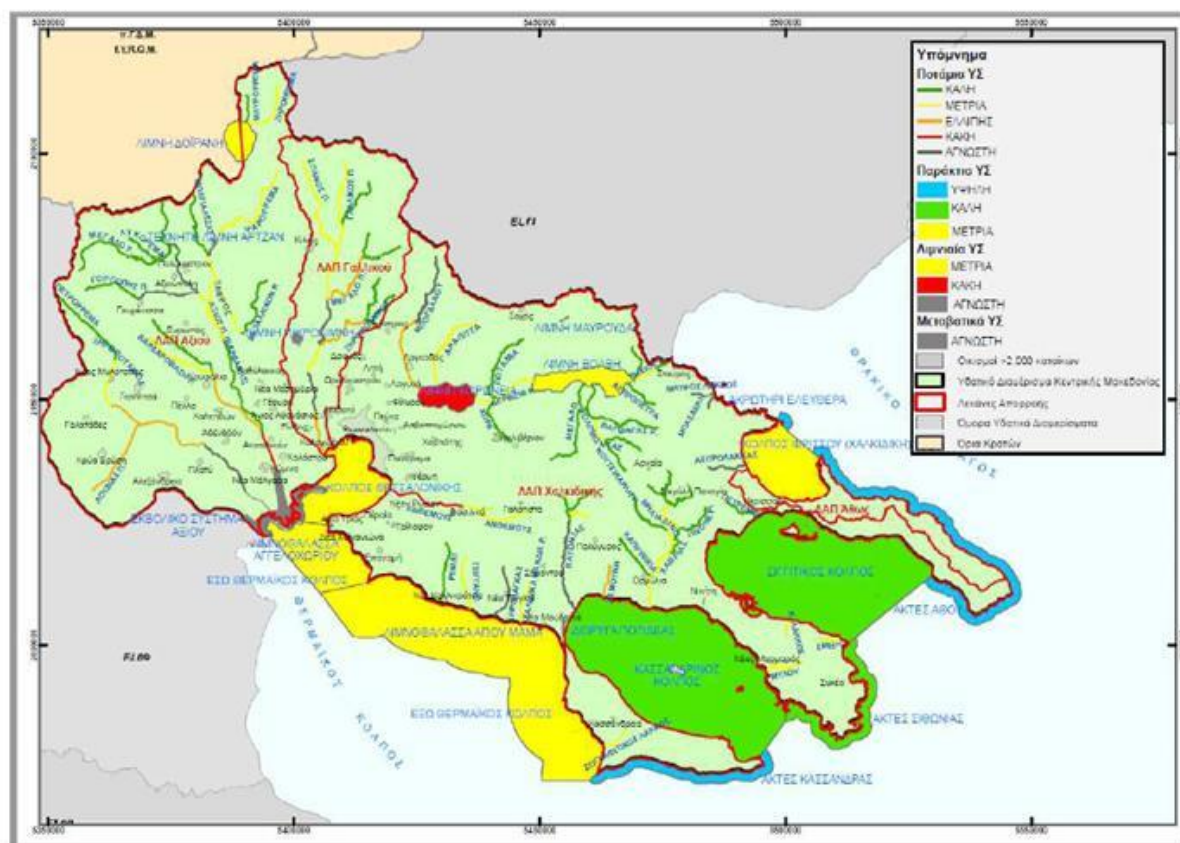
Η ΛΑΠ Χαλκιδικής, η οποία διοικητικά υπάγεται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, είναι η μεγαλύτερη ΛΑΠ του ΥΔ 10, αποτελείται από τις λεκάνες απορροής των λιμνών Βόλβη και Λαγκαδά (Κορώνεια), την τεχνητή λίμνη Μαυρούδας, τους ποταμούς Ανθεμούντα και Χαβρία, τις υδρολογικές λεκάνες του ΠΣΘ και περί αυτού, καθώς και άλλες μικρότερες υπολεκάνες της ΠΕ Χαλκιδικής. Εκτείνεται από το κέντρο σχεδόν του ΥΔ έως το νότιο-ανατολικό τμήμα του, στο δυτικό και κεντρικό ακρωτήριο της Χαλκιδικής.

Εικόνα 12 Υδατικό Διαμέρισμα GR10 και λεκάνες απορροής (ΕΓΥ, 2017)

Στη ΛΑΠ Χαλκιδικής αναγνωρίστηκαν συνολικά πενήντα τρία ποτάμια υδατικά συστήματα, συνολικού μήκους 402,24 Km, τρία λιμναία, δύο μεταβατικά και εννέα παράκτια, ενώ στη ΛΑΠ Γαλλικού αναγνωρίστηκαν δεκαέξι ποτάμια, συνολικού μήκους 183,49 Km και ένα λιμναίο. Στον κόλπο Θεσσαλονίκης καταλήγει το ποτάμιο υδατικό σύστημα του Ανθεμούντα, με μέση ετήσια Απορροή 27,42 hm³ και ο Γαλλικός ποταμός, η ετήσια απορροή του οποίου ανέρχεται σε 144,61 hm³. Η συνολική κατάσταση των υδάτων του Ανθεμούντα χαρακτηρίζεται ως κακή ενώ του νότιου τμήματος του Γαλλικού ως ελλειψής.

Η περιοχή μελέτης εντάσσεται στο παράκτιο ΥΣ Κόλπος Θεσσαλονίκης-EL1005C0011H, έκτασης 179,94 Km². Το μεγαλύτερο τμήμα των ακτών του παράκτιου υδατικού συστήματος, υπάγεται στη ΛΑΠ Χαλκιδικής. Το παράκτιο αυτό σύστημα προσδιορίζεται ως «Ιδιαίτερος Τροποποιημένο Υδατικό Σύστημα» (ΙΤΥΣ) εξαιτίας των εκτενών επεμβάσεων στην ακτογραμμή του, που επηρεάζουν, όμως, τη λειτουργία του προς όφελος πλήθους δραστηριοτήτων. Η συνολική κατάσταση των υδάτων χαρακτηρίζεται ως μέτρια (εικόνα 7).

Εικόνα 13 Συνολική Κατάσταση των επιφανειακών ΥΣ στο ΥΔ Κεντρικής Μακεδονίας

Σχετικά με την υδροδότηση γενικότερα του ΠΣΘ, καταγράφεται μία υδροληψία από επιφανειακό ΥΣ για την παραγωγή πόσιμου ύδατος, η οποία αφορά στην απόληψη νερού του ποταμού Αλιάκμονα από τη θέση Βαρβάρες και υπάγεται στο ΥΔ 09 Δυτικής Μακεδονίας. Το νερό μεταφέρεται στο ΥΔ10, μέσω της Ενωτικής Διώρυγας Αλιάκμονα-Αξιού. Από την υδροληψία αυτή επιφανειακού νερού καθώς και άλλες πηγές υπόγειου νερού, εξυπηρετείται η περιοχή αρμοδιότητας της Εταιρείας Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης ΑΕ (ΕΥΑΘ). Σημαντική υδρολογική μονάδα είναι και οι πηγές Αραβησσού που βρίσκονται σε μικρή απόσταση από τον ομώνυμο οικισμό, 6 km δυτικά των Γιαννιτσών, στους πρόποδες του όρους Πάικου. Οι πηγές αποτελούν σημαντικό τροφοδότη νερού ύδρευσης της πόλης τη Θεσσαλονίκης.

Από την ευρύτερη περιοχή μελέτης δεν διέρχεται επιφανειακό ΥΣ που να καταγράφεται στο ΣΔΥΔ Κεντρικής Μακεδονίας.

Ο χειμάρρος Δενδροπόταμος είναι ο κύριος υδάτινος αγωγός - αποδέκτης του Δυτικού τμήματος της Θεσσαλονίκης, συλλέγοντας τα νερά μιας έκτασης περίπου 140 Km² που περιβάλλει την πόλη από βόρεια και δυτικά. Στο εμβαδόν της λεκάνης απορροής αθροίζονται οι υπολεκάνες των χειμάρρων και οι μεσολεκάνες περιοχές, με το ανάγλυφο, συνολικά, να καταγράφεται ως πεδινό σε αναλογία 50% και ημιλοφώδες το υπόλοιπο, 35 Km² του οποίου αφορούν σε ορεινή περιοχή. Ένα σημαντικό ποσοστό του πεδινού τμήματος της λεκάνης είναι εξ ολοκλήρου αστικοποιημένο δεδομένου ότι αποτελεί κατοικημένη αλλά και βιομηχανική περιοχή. Ο Δενδροπόταμος εκτείνεται σε μήκος 7 Km περίπου, από τις υπώρειες ΒΑ του εργοστασίου “TITAN” μέχρι την εκβολή του δυτικά του λιμανιού.

Σημαντικός υδάτινος αποδέκτης της περιοχής του Π.Σ.Θ. είναι η Περιφερειακή Τάφρος που απάλλαξε την ανατολική Θεσσαλονίκη από τις πλημμύρες. Η τάφρος κατασκευάστηκε πριν 60 χρόνια από την Μεικτή Ομάδα Μηχανημάτων Ανασυγκροτήσεως (Μ.Ο.Μ.Α.), έχει μήκος 8,5 Km και συγκεντρώνει τα ύδατα τριών

παράλληλων ρεμάτων, διεύθυνσης ΒΑ-ΝΔ έως Α-Δ, που αποστραγγίζουν ισάριθμες λεκάνες απορροής, συνολικής έκτασης 29,6 Km². Πρόκειται για τα ρέματα Τούμπας ή Κωνσταντινίδη, Κυβερνείου ή Μεγάλου Ρέματος και Αλλατίνη ή Ντεπό.

Στα ρεύματα του περιαστικού δάσους Θεσσαλονίκης που διατηρούν την κοίτη τους κατάντη της Περιφερειακής Τάφρου, περιλαμβάνονται:

- η κεντρική κοίτη του χειμάρρου Κυβερνείου, με εκβολή στη θάλασσα μέσω κλειστού αγωγού και
- η κεντρική κοίτη του χειμάρρου Αλλατίνη, που, μετά το Κεραμοποιείο, διασχίζει την περιοχή της Νέας Ελβετίας, φτάνει στις οδούς Βασιλίσσης Όλγας και Θεμιστοκλή Σοφούλη και καταλήγει στη θάλασσα μέσω αγωγού που έχει κατασκευαστεί στο τελευταίο του τμήμα.

Υπόγεια ύδατα

Σε ότι αφορά τα Υπόγεια Υδατικά Συστήματα (ΥΥΣ) η περιοχή μελέτης ανήκει στο Υποσύστημα Χολομώντα – Ωραιοκάστρου (EL1000193), έκτασης 1.597,41 km² το οποίο χαρακτηρίζεται από καλή χημική και ποσοτική κατάσταση⁴².

Η περιοχή μελέτης γειτνιάζει με το παράκτιο ΥΣ με κωδικό EL1005C0011H, «Κόλπος Θεσσαλονίκης» (με έκταση 179,94km²). Η οικολογική κατάσταση του ΥΣ είναι μέτρια, η χημική του κατάσταση καλή και η συνολική κατάσταση μέτρια. Επίσης, σύμφωνα με το Μητρώο Ταυτοτήτων Υδάτων Κολύμβησης στον Κόλπο Θεσσαλονίκης καταγράφονται οι εξής θέσεις:

- Αγγελοχώρι GRBW109029025
- Αγία Τριάδα 1 GRBW109029022
- Αγία Τριάδα 2 GRBW109029027
- Αγία Τριάδα 3 GRBW109029028
- Αρετσού GRBW109032026.

Τα λιμενικά έργα του λιμένα Θεσσαλονίκης, σε συνδυασμό με άλλες δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στον Κόλπο Θεσσαλονίκης, έχουν ως αποτέλεσμα τον χαρακτηρισμό του ως Ιδιαίτερος Τροποποιημένο Υδατικό Σύστημα (ΙΤΥΣ).

Κατά καιρούς έχουν παρατηρηθεί έκτακτα περιστατικά επιφανειακής ρύπανσης του Θερμαϊκού Κόλπου από παρασυρόμενα υλικά, τα οποία αφενός επιβαρύνουν αισθητικά την εικόνα του παραλιακού μετώπου της Θεσσαλονίκης, αφετέρου δε αποτελούν απειλή για τη θαλάσσια πανίδα. Η προέλευση των υλικών αυτών αποδίδεται σε ανθρωπογενείς δραστηριότητες στην παράκτια περιοχή και σε απομακρυσμένες πηγές απορριμμάτων που μεταφέρονται στον Κόλπο Θεσσαλονίκης, σε περιόδους επικράτησης νοτίων ανέμων. Για την αντιμετώπιση του οικολογικού προβλήματος του Κόλπου Θεσσαλονίκης, από το 2007 μέχρι το 2011 ναυλώθηκαν σκάφη απορρύπανσης από τη Διεύθυνση Προστασίας και Ανάπτυξης Θερμαϊκού του Υπουργείου Μακεδονίας Θράκης (Υ.ΜΑ.ΘΡΑ.).

Σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν προηγουμένως, στις Λεκάνες Απορροής της περιοχής μελέτης εντάσσονται τα παρακάτω Υπόγεια Υδατικά Συστήματα:

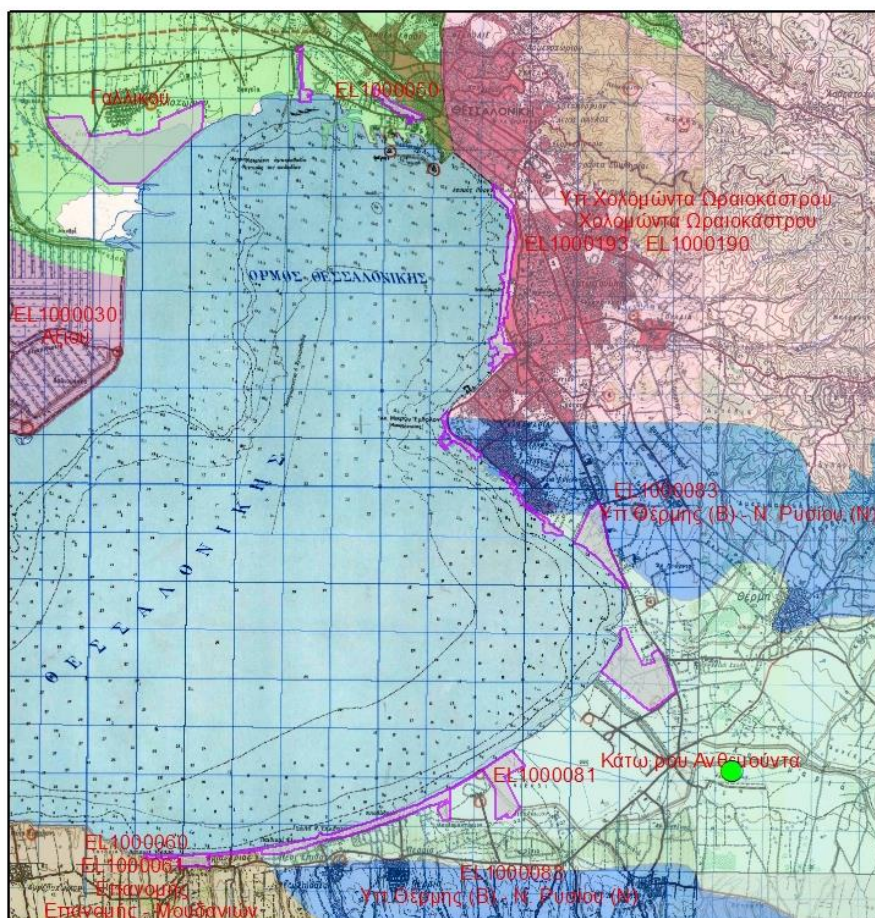
- στη ΛΑΠ Χαλκιδικής: το κοκκώδες υποσύστημα Κάτω ρου Ανθεμούντα EL10000081, το κοκκώδες υποσύστημα Θέρμης (Β) - Νέου Ρυσίου (Ν) EL1000083, το κοκκώδες υποσύστημα Επανομής - Μουδανιών EL10000061 και το ρωγματικό υποσύστημα Χολομώντα-Ωραιοκάστρου EL1000190,
- στη ΛΑΠ Γαλλικού, το ομώνυμο, κοκκώδες υδατικό σύστημα Γαλλικού EL1000050.

Τα βασικά χαρακτηριστικά των παραπάνω ΥΥΣ φαίνονται στον επόμενο πίνακα:

Πίνακας 3. Συνοπτική παρουσίαση ΥΥΣ Περιοχής

Ονομασία	Χαρακτηριστικά ΥΥΣ	Χημική Κατάσταση	Ποσοτική Κατάσταση
ΛΑΠ Χαλκιδικής			
Υποσύστημα Κάτω Ρου Ανθεμούτα EL1000081	Η υδροφορία του Υποσυστήματος EL1000081, στα Τεταρτογενή και κατά μήκος του άξονα στράγγισης, είναι πλούσια με παροχές γεωτρήσεων μεταξύ 80 - 120 m ³ /h.	Κακή	Κακή
Υποσύστημα Θέρμης (B) – Ν.Ρυσίου (N) EL1000083	Τα ανανεώσιμα αποθέματα, στο σύνολο του ΥΥΣ, εκτιμώνται σε 33 x 10 ⁶ m ³ /έτος, ενώ οι ετήσιες απολήψεις σε 34 x 10 ⁶ m ³ /έτος, (οριακά ελλειμματικό)	Καλή	Καλή
κοκκώδες ΥΥΣ Επανομής - Μουδανιών EL1000061	Οι υδροφορείς αυτοί δεν συγκροτούν ενιαίο σύστημα αλλά παρουσιάζονται ως διακριτά “υπόγεια υδατικά σώματα”.	Κακή	Κακή
ΥΥΣ Χολομώντα - Ωραιοκαστρου EL1000190	Ο συνολικός όγκος αντλήσεων στο ΥΥΣ εκτιμάται ότι είναι της τάξης των 80 x 10 ⁶ m ³ /έτος και η μέση ετήσια τροφοδοσία του 99 x 10 ⁶ m ³ /έτος (πλεονασματικό).		
ΛΑΠ Γαλλικού			
Το ΥΥΣ Γαλλικού EL1000050	Ο συνολικός όγκος αντλήσεων από το υπόγειο υδατικό σύστημα, εκτιμάται σε 51,67 x 10 ⁶ m ³ /έτος και το ισοζύγιο του συστήματος κρίνεται ελλειμματικό δεδομένου ότι τα ανανεώσιμα αποθέματα εκτιμώνται σε 35 x 10 ⁶ m ³ /έτος	Καλή	Κακή

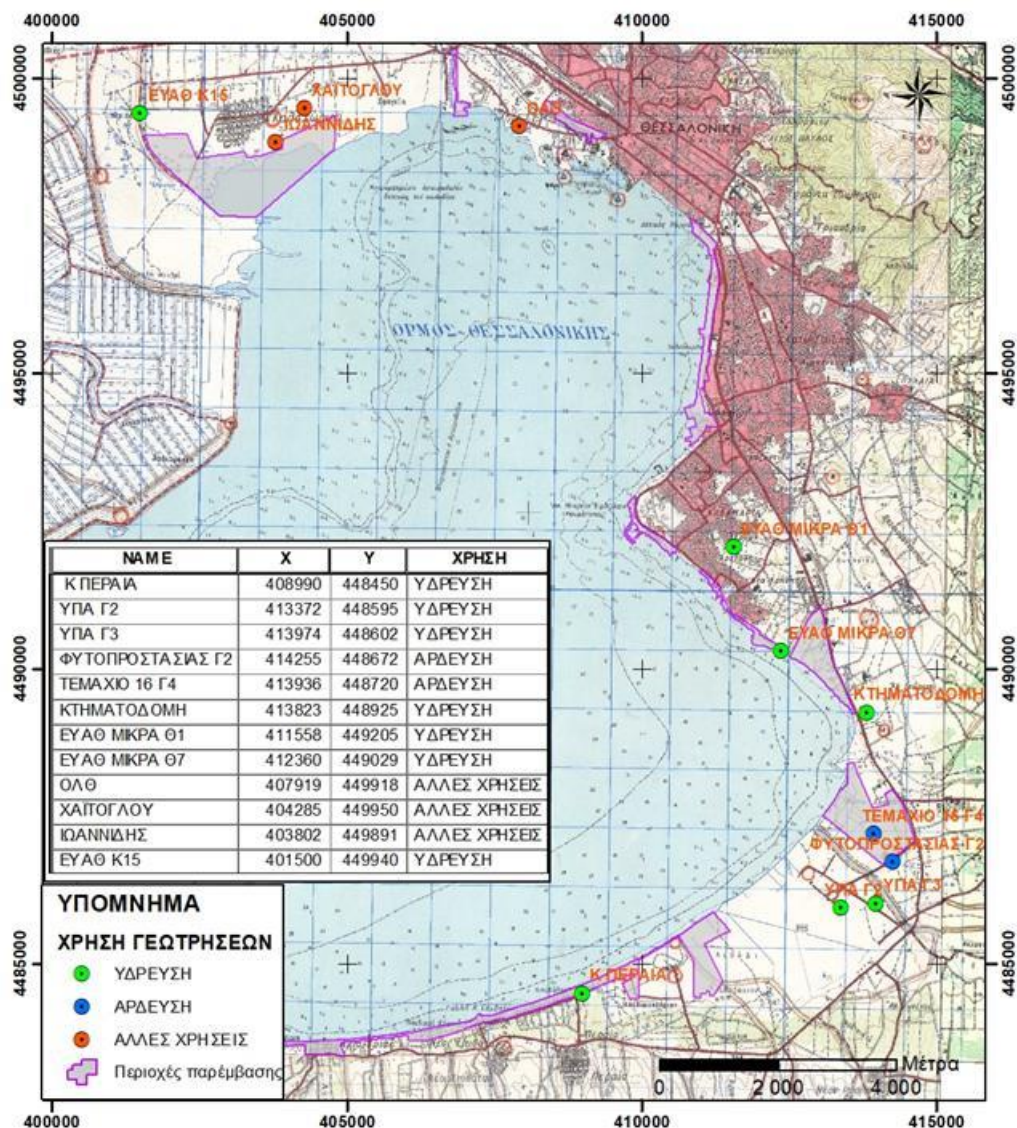
Εικόνα 14: Υπόγεια Υδατικά Συστήματα της ευρύτερης περιοχής του Παραλιακού Μετώπου Θεσσαλονίκης

Η μελετούμενη περιοχή, στο σύνολό της, εντάσσεται στη Λεκάνη Απορροής Χαλκιδικής - EL05 και γειτνιάζει με τη ΛΑΠ Γαλλικού - EL04. Στα κοκκώδη μέλη των ιζηματογενών σειρών των λεκανών αυτών αναπτύχθηκαν σημαντικοί υπόγειοι υδροφορείς, με καλή πλευρική αλλά και άμεση τροφοδοσία, οι οποίοι έτυχαν συστηματικής και, σε πολλές περιπτώσεις, υπέρμετρης εκμετάλλευσης όλα τα προηγούμενα χρόνια. Ειδικότερα, ανορύχθηκε πληθώρα γεωτρήσεων, για υδρευτική κυρίως χρήση, αλλά και βιομηχανική στην περιοχή Καλοχωρίου, δευτερευόντως για άρδευση καλλιεργούμενων εκτάσεων και, σε περιορισμένες ποσότητες, για αναψυχή, κυρίως στην παραλιακή ζώνη της Δ.Ε. Θερμαϊκού. Οι υπεραντλήσεις στις περιοχές Καλοχωρίου και Περαιάς οδήγησαν σε εδαφικές συνιζήσεις που εκδηλώθηκαν με φαινόμενα γενικής καθίζησης στο Καλοχώρι και διαφορικών καθιζήσεων στο μέτωπο της Περαιάς. Τα φαινόμενα αυτά, μετά τη λήψη μέτρων ελέγχου και απαγόρευσης, επιβραδύνθηκαν και διακόπηκαν, με τις επιπτώσεις τους, ωστόσο, να παραμένουν ως μη αντιστρεπτές. Εκτός των παραπάνω, η υπεραντληση υπόγειων υδροφορέων που γειτνιάζουν με τη θάλασσα ή/και εκφορτίζονται σ' αυτήν, οδήγησε σε εξάντληση των "ανανεώσιμων αποθεμάτων" τους, αντιστροφή της υπόγειας απορροής και προέλαση του θαλάσσιου μετώπου στην ενδοχώρα.

Η άντληση "βιομηχανικού νερού" για ενσωμάτωση είτε για έμμεσες χρήσεις παραμένει στην περιοχή Καλοχωρίου. Ωστόσο έχει περιοριστεί σημαντικά, σε σχέση με το παρελθόν, καθώς η σύνδεση των μονάδων με το δίκτυο ακαθάρτων της Ε.Υ.Α.Θ. οδήγησε, βαθμιαία, και στη σύνδεσή τους με το δίκτυο ύδρευσης.

Εικόνα 15 Γεωτρήσεις στην εγγύς του Παραλιακού Μετώπου περιοχή

Στις τεχνητές τροποποιήσεις του υδρογραφικού δικτύου, που επηρεάζουν την περιοχή μελέτης, καταγράφονται στο διευθετημένο τελευταίο τμήμα του χειμάρρου Δενδροποτάμου, από την ΠΑΘΕ μέχρι την εκβολή, με εφαρμογή ανοικτής κοίτης τραπεζοειδούς διατομής, επενδεδυμένης με σκυρόδεμα, για την εξασφάλιση ομαλών συνθηκών εκροής στη θάλασσα πλημμυρικής παροχής 280 m³/sec.

5.1.5. Ύδρευση – Αποχέτευση- ΕΕΛ

Ύδρευση ευρύτερης περιοχής

Η ύδρευση της ευρύτερης περιοχής πραγματοποιείται από το υδραγωγείο του Αλιάκμονα. Ο κεντρικός αγωγός ύδρευσης εντός του Δήμου Θεσσαλονίκης διέρχεται από τις οδούς Αγ.Δημητρίου, Βιζυηνού, Σκουφά, Χαριλάου Τρικούπη, Ορτανσίας, Διαγόρα, Πυλαίας, Περιφερειακής Τάφρου, Βεργίνας, Αλλατίνη. Επιπλέον έχει κατασκευαστεί αγωγός σύνδεσης με την δεξαμενή Βλατάδων ο οποίος διέρχεται από τις οδούς Σοφοκλέους, Ακροπόλεως και Η.Τιμοθέου. Οι κύριες δεξαμενές του κέντρου της πόλης είναι η δεξαμενή και το αντλιοστάσιο της Καυκάσου, η δεξαμενή Βλατάδων, το αντλιοστάσιο Κασσάνδρου, η δεξαμενή 40 Εκκλησιών και η δεξαμενή της Τούμπας. Το υδραγωγείο του Αλιάκμονα, λειτουργεί με φυσική

ροή και μεταφέρει νερό στο αντλιοστάσιο της Σίνδου. Από εκεί, το νερό προωθείται στην Εγκατάσταση Επεξεργασίας Νερού όπου πραγματοποιείται διαδικασία καθαρισμού (με βασικά στάδια τις κλίνες καθίζησης, τα φίλτρα άμμου και άνθρακα, την οζόνωση και χλωρίωση).

Δίκτυο αποχέτευσης

Το δίκτυο αποχέτευσης Θεσσαλονίκης αποτελείται από κύριους συλλεκτήριους αγωγούς, στους οποίους συμβάλλουν πολλές ζώνες αποχέτευσης. Ο Κεντρικός Αποχετευτικός Αγωγός Θεσσαλονίκης (ΚΑΑ) αποτελεί τον κυριότερο αγωγό του δικτύου αποχέτευσης, στον οποίο εκβάλλουν όλοι οι δευτερεύοντες συλλεκτήριοι αγωγοί ακαθάρτων. Έχει μήκος 15.800m περίπου και είναι μεταβλητής διαμέτρου. Ο ΚΑΑ ξεκινά από την οδό Σόλωνος και Μ.Μπότσαρη, διασχίζει το Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης και μέσω της οδού Πόντου καταλήγει στην ΕΕΛ Θεσσαλονίκης στη Σίνδο. Όλες οι περιοχές της Θεσσαλονίκης που βρίσκονται ψηλότερα από τον ΚΑΑ Θεσσαλονίκης (π.χ. Τούμπα, Τριανδρία, βόρεια της Εγνατίας) αποχετεύονται στον ΚΑΑ μέσω κεντρικών συλλεκτήρων. Οι εν λόγω κυριότεροι συλλεκτήρες είναι ο αγωγός 28ης Οκτωβρίου, Παπαναστασίου και ο αγωγός της οδού Εγνατίας που καταλήγει στην οδό Εθν. Αμύνης. Η περιοχή μεταξύ του ΚΑΑ Θεσσαλονίκης και της θάλασσας έως το λιμάνι, αποχετεύεται με τη βοήθεια τοπικών αντλιοστασίων. Η περιοχή κάτω από τον ΚΑΑ Θεσσαλονίκης, μεταξύ του κόμβου Βαρδαρίου έως την Εσωτερική Περιφερειακή οδό, αποχετεύεται μέσω συστήματος αντλιοστασίων εν σειρά, στον ΚΑΑ Θεσσαλονίκης στην οδό Πόντου.

Η Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων Θεσ/νίκης (ΕΕΛΘ) όπου καταλήγει ο ΚΑΑ, έχει κατασκευασθεί στην περιοχή της Σίνδου, σε απόσταση 12km από την Θεσ/νίκη και σε χώρο έκτασης 400 στρεμμάτων. Στην ΕΕΛΘ οδηγούνται τα λύματα και τα βοθρολύματα οικισμών του Δήμου Θεσσαλονίκης και της ευρύτερης περιοχής που καλύπτεται από τα δίκτυα ακαθάρτων της περιοχής δραστηριότητας της ΕΥΑΘ ΑΕ. Ο εξυπηρετούμενος πληθυσμός είναι 1,3 εκ., στην τελική φάση. Τα λύματα οδηγούνται στην ΕΕΛΘ μέσω δικτύου κεντρικών αποχετευτικών αγωγών (ΚΑΑ), που διέρχονται από νόμιμα υφιστάμενη οδοποιία, στο μεγαλύτερο μήκος τους κεντρικών αντλιοστασίων (ΚΑ) και συλλεκτήρων.

5.1.6. Κλιματικοί παράγοντες και κίνδυνοι φυσικών καταστροφών

Κλιματικά δεδομένα

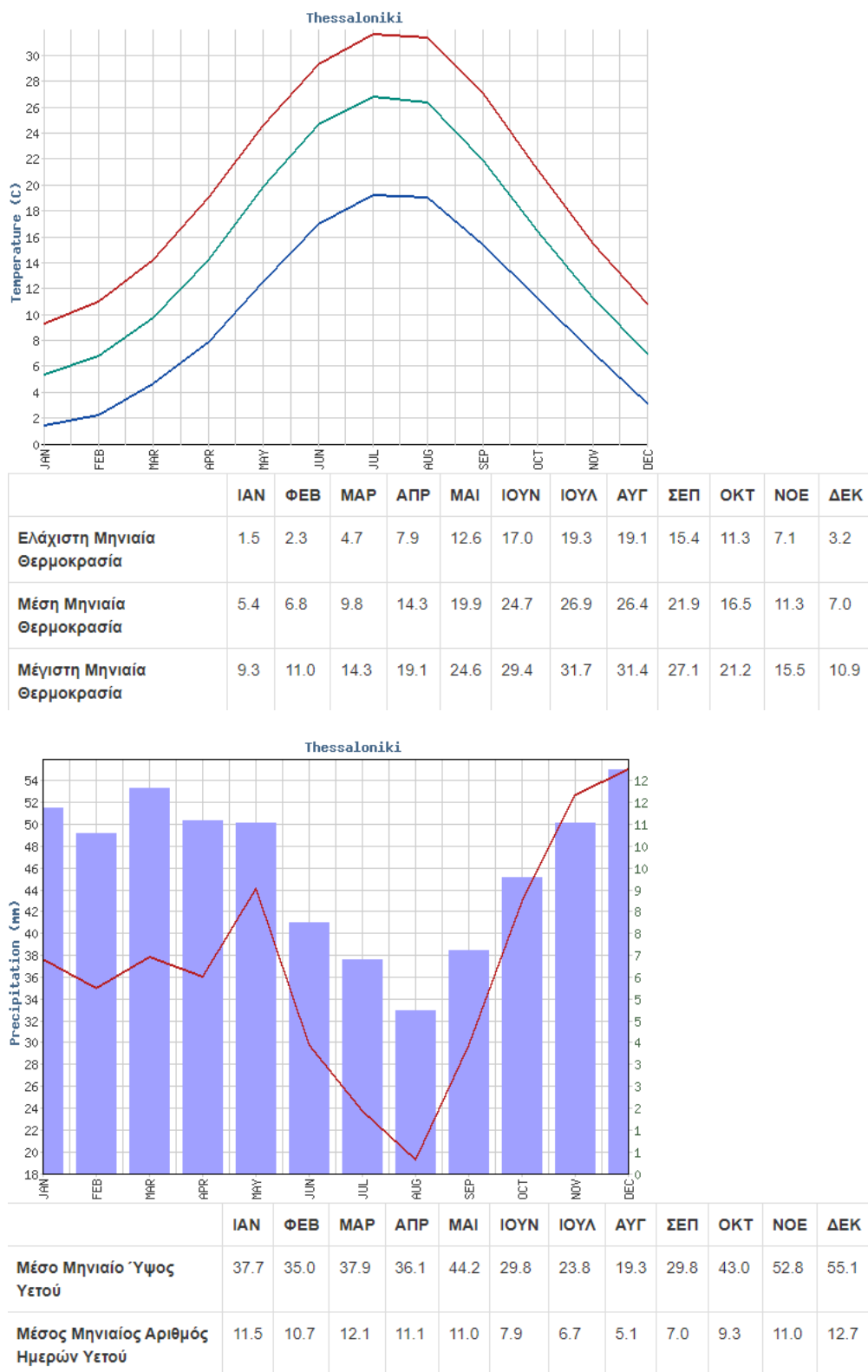
Ο πλησιέστερος Μετεωρολογικός Σταθμός της ΕΜΥ βρίσκεται στο Αεροδρόμιο Μακεδονίας σε υψόμετρο +5m. Σύμφωνα με τα κλιματολογικά στοιχεία, η μέση ελάχιστη θερμοκρασία κινήθηκε σε ανοδικά επίπεδα μεταξύ των ετών 1971 και 2000, καταγράφοντας το 1994 άνοδο μεγαλύτερη από 11 οC, καθώς και τα έτη μετά το 1998.

Η μέση μέγιστη θερμοκρασία κινήθηκε επίσης σε ανοδικά επίπεδα την ίδια περίοδο (με εξαίρεση τα έτη 1991 και 1996). Η υψηλότερη τιμή καταγράφηκε το 2000. Την ίδια περίοδο το ετήσιο ύψος υετού παρουσίασε σημαντικές διαφορές μεταξύ των ετών. Οι μέγιστες τιμές καταγράφηκαν το έτος 1987 (άνω των 50mm) και οι χαμηλότερες το 2000 (μικρότερη των 20mm).

Η μέση ετήσια ηλιοφάνεια μεταξύ των ετών 1977 – 2002 αν και παρουσίασε διακυμάνσεις, εμφανίζει γενικά αυξημένες τιμές μεταξύ των ετών 1988 – 2001 με εξαίρεση τα έτη 1991, 1992 και 1996. Η μέγιστη τιμή ξεπερνά τις 200 ώρες.

Στην ευρύτερη περιοχή κυριαρχούν οι ΒΔ, Β και ΒΑ άνεμοι.

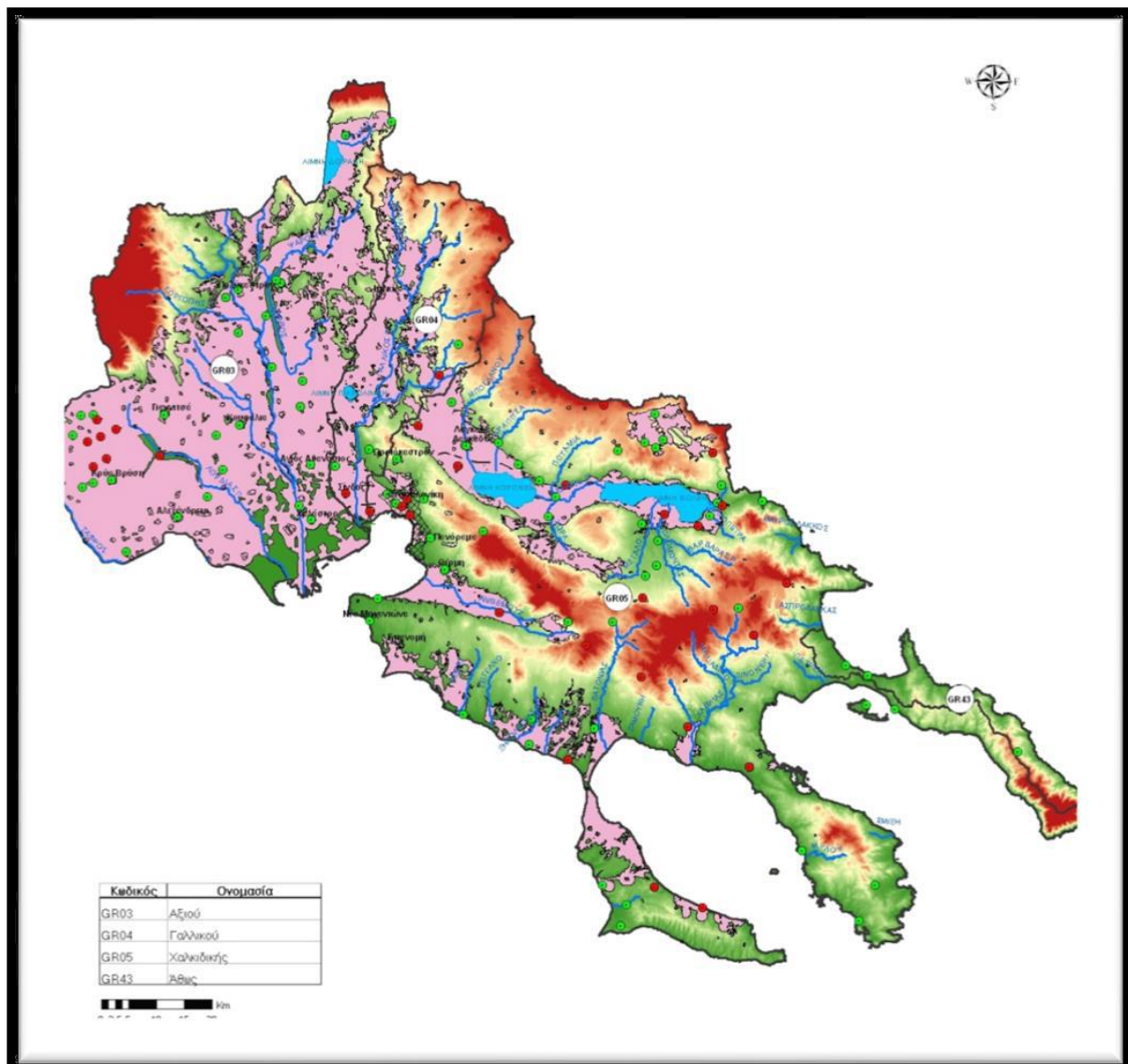
Εικόνα 16. Κλιματολογικά χαρακτηριστικά Θεσσαλονίκης (1959-2010)

Από πλευράς ακραίων καιρικών και κλιματολογικών φαινομένων, παρατηρήθηκε μεγάλος αριθμός ημερών παγετού. Στο ΜΣ του αεροδρομίου Μακεδονία, το 2017 καταγράφηκαν τουλάχιστον 16 ημέρες παγετού, από τις οποίες πέντε ήταν ημέρες ολικού παγετού ενώ ο μέσος αριθμός ημερών παγετού τον Ιανουάριο (με περίοδο αναφοράς 1971-2000) ήταν 11 ημέρες. Στον πρώτο καύσωνα του 2017 (μεταξύ 29/6 – 3/7/2017) καταγράφηκε την 2/7/2017 μέγιστη θερμοκρασία 40,2°C και ελάχιστη θερμοκρασία 21,8°C.

5.1.7. Περιοχές με κίνδυνο πλημμύρας και αντιπλημμυρική προστασία

Η περιοχή μελέτης περιλαμβάνεται στην εκτεταμένη **Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ)** «Χαμηλή ζώνη λεκανών περιφερειακής τάφρου Τ66, ποταμών Λουδία, Αξιού, συμπεριλαμβανομένης της περιοχής της πρώην λίμνης Αρτζάν, και Γαλλικού, παραλίμνιες εκτάσεις λίμνης Δοϊράνης, χαμηλή ζώνη λεκάνης λιμνών Κορώνειας-Βόλβης, χαμηλή ζώνη Πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης και ρέματος Ανθεμούνας (GR10RAK0008)». Η έκταση αυτής υπολογίζεται σε 3.297 km².

Εικόνα 17 Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας ΥΔ Κεντρικής Μακεδονίας (ΕΓΥ, 2012)

Ειδικότερα η περιοχή του ΠΣΘ περιλαμβάνεται στην «Υποζώνη Πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης» της παραπάνω ΣΔΥΚΠ. Βασικός αποδέκτης των ομβρίων υδάτων είναι ο Δενδροπόταμος

με τους κλάδους του. Αποδέκτες των ομβρίων είναι το σύνολο του συστήματος απορροής ομβρίων και παντορροϊκού που ανήκει στην αρμοδιότητα της ΕΥΑΘ, καθώς και τα έργα αποχέτευσης ομβρίων που κατασκευάζουν οι Δήμοι που συνορεύουν με το Πολεοδομικό Συγκρότημα και ανήκουν στην αρμοδιότητα Δήμων, της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και της ΕΥΔΕ Θεσσαλονίκης. Δημιουργούνται τρία βασικά συστήματα απορροής: Δενδροποτάμου, περιφερειακής τάφρου και κεντρικού τμήματος του Πολεοδομικού Συγκροτήματος. Στο τελευταίο τμήμα, η απορροή οδηγείται από μικρές αστικές υπολεκάνες, μέσω του συστήματος ομβρίων, προς το Θερμαϊκό. Άλλοι μικρότεροι χείμαρροι που υπήρχαν παλαιότερα στα κεντρικά και ανατολικά της Θεσσαλονίκης, έχουν διευθετηθεί και καλυφθεί σε σημαντικό μήκος της κοίτης. Από τα ρέματα αυτά, σήμερα άλλα απορρέουν στον Δενδροπόταμο και άλλα απορρέουν στον Θερμαϊκό μέσω κλειστών αγωγών.

Σημαντικότερη υποδομή αντιπλημμυρικής προστασίας της ευρύτερης περιοχής αποτελεί η Περιφερειακή Τάφρος. Κατασκευάστηκε τη δεκαετία του 1950, ως τεχνητός αποδέκτης των ομβρίων υδάτων όλων των ρεμάτων της νοτιοανατολικής ζώνης της Θεσσαλονίκης, για την εκτροπή τους εκτός των κατοικημένων (τότε) περιοχών, με σκοπό την αντιπλημμυρική προστασία. Εκτείνεται σε μήκος 9km περίπου, συνδέοντας το δάσος του Σείχ Σου με το Θερμαϊκό Κόλπο ενώ συντηρεί και ενδιαφέρον φυσικό οικοσύστημα. Τα ρέματα αυτά, σε μεγάλο ποσοστό έχουν καλυφθεί και λειτουργούν ως κεντρικοί αγωγοί αποχέτευσης ομβρίων, οι δε καλυμμένες κοίτες τους έχουν διατεθεί κατά την κρίση της ΕΥΑΘ, στην ιδιοκτησία της οποίας ανήκουν και επομένως έπαυσαν να αποτελούν φυσικά στοιχεία του αστικού περιβάλλοντος. Άλλα ρέματα της ευρύτερης περιοχής είναι :

- ο χείμαρρος ΥΦΑΝΕΤ.
- το ρέμα Κρυονερίου
- το ρέμα Ντεπώ
- το Μεγάλο Ρέμα (ή ρέμα Κυβερνείου).

Σύμφωνα με την έκθεση «Προκαταρκτική αξιολόγηση των κινδύνων πλημμύρας σύμφωνα με την Οδηγία 2007/60/ΕΚ» για το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, αποτυπώνεται η κατάσταση κινδύνων από πλημμύρες και καταγράφονται παλαιότερα συμβάντα σε όλα τα Υδατικά Διαμερίσματα της Χώρας. Σύμφωνα με την έκθεση, εντός του πολεοδομικού ιστού της Θεσσαλονίκης καταγράφονται από τους Δήμους του Πολεοδομικού Συγκροτήματος και από την ΕΥΑΘ διάφορα προβλήματα πλημμυρών. Τα προβλήματα σημειώνονται σε συνθήκες έντονων βροχοπτώσεων και οφείλονται κυρίως στην άναρχη αστικοποίηση των περιοχών και σε έλλειψη έργων αποχέτευσης ομβρίων.

Οι περιοχές της Ζώνης που σχετίζονται με την ευρύτερη περιοχή μελέτης του Ε.Π.Σ. και στην οποία έχουν σημειωθεί κατά το παρελθόν σημαντικές πλημμύρες είναι οι παράκτιες περιοχές του Π.Σ.Θ.. Τα αποτελέσματα διόδευσης πλημμύρας στην περιοχή μελέτης που σχετίζονται με τους μεγαλύτερους αποδέκτες που εκβάλουν στον Θερμαϊκό, είναι το Ρέμα Δενδροποτάμου και η Χαμηλή Ζώνη Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης.

Ρέμα Δενδροποτάμου

Με βάση αποτελέσματα μοντελοποίησης του Σχεδίου, προκύπτει πως για περίοδο T50 παρουσιάζονται πλημμυρικά φαινόμενα εκατέρωθεν του ρέματος χωρίς να δημιουργούνται όμως σημαντικά προβλήματα καθώς τα βάθη και οι ταχύτητες ροής κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα. Παρόμοια εικόνα παρατηρείται για το σενάριο T100, όπου παρουσιάζεται μικρή αύξηση, της τάξης του 6%, της πλημμυρικής επιφάνειας στο κατάντη ανατολικό τμήμα του ρέματος. Στο σενάριο T1000 τα πλημμυρικά φαινόμενα είναι λίγο πιο έντονα. Η επιφάνεια κατάκλυσης επεκτείνεται κατά 20% και τα βάθη και οι ταχύτητες ροής αυξάνονται.

Η πλημμύρα καλύπτει τα στρατόπεδα «Παπακυριαζή» και «Μεγάλου Αλεξάνδρου» και τις «Στρατιωτικές Αποθήκες Καυσίμων» που βρίσκονται στα κατάντη του ρέματος, στην έξοδο προς τη θάλασσα. Επιπλέον, αρκετά προβλήματα παρουσιάζονται στη Μενεμένη, τους Αμπελώνες, τη Σταυρούπολη, τον οικισμό Ομόνοιας, τους Ανθόκηπους και τη Νικόπολη.

Χαμηλή Ζώνη Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης

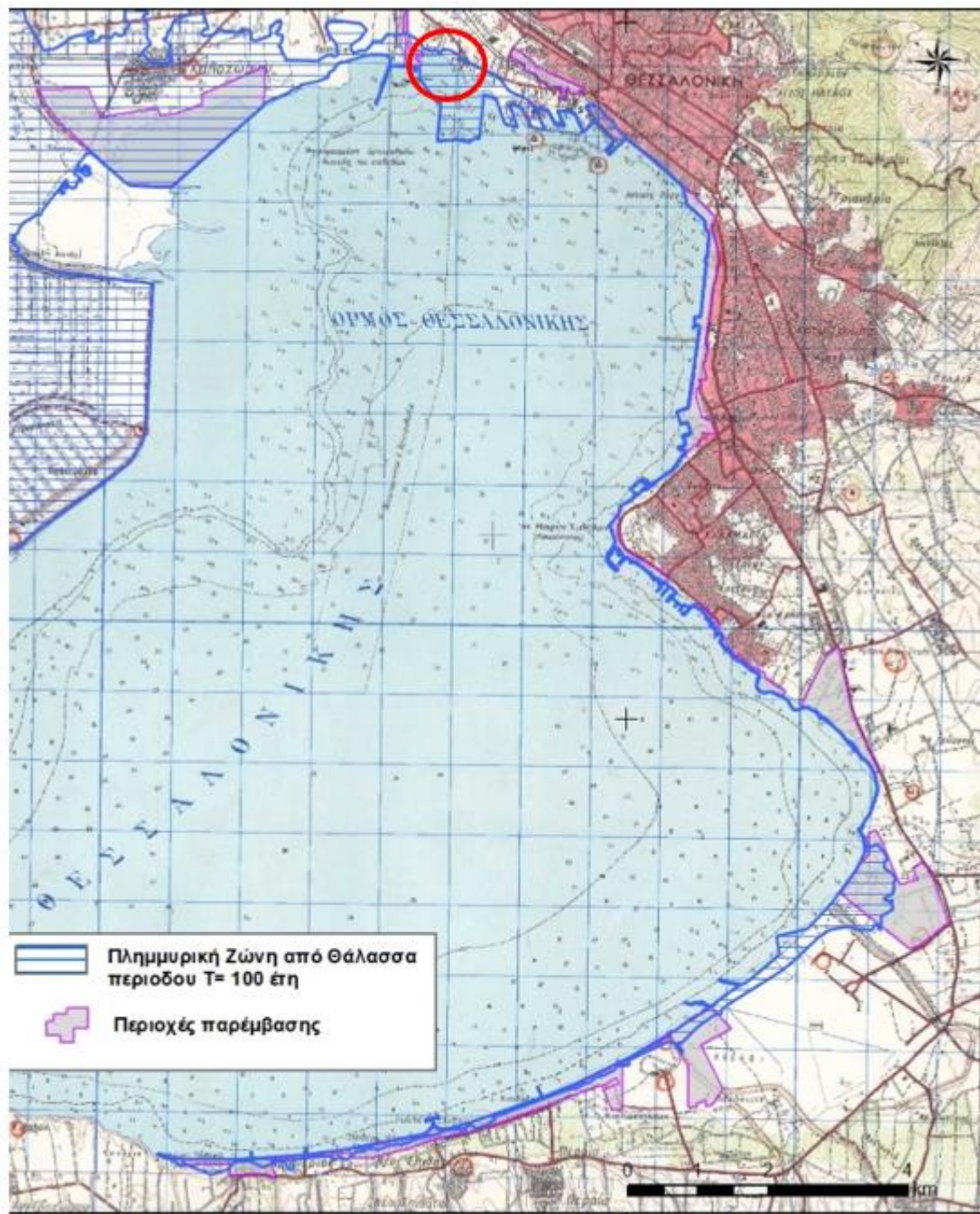
Η χαμηλή ζώνη του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης έχει αντιμετωπίσει διάφορα προβλήματα πλημμυρών, σύμφωνα με καταγραφές των Δήμων και της ΕΥΑΘ. Τα προβλήματα σημειώνονται σε συνθήκες έντονων βροχοπτώσεων και οφείλονται στην άναρχη αστικοποίηση και καταπάτηση των ρεμάτων και των παραρεμάτων περιοχών και στην έλλειψη έργων επαρκούς αποχέτευσης ομβρίων.

5.1.8. Κίνδυνοι από την ανύψωση στάθμης της θάλασσας

Οι παράγοντες στους οποίους οφείλονται οι θαλάσσιες πλημμύρες σχετίζονται με αστρονομικές και μετεωρολογικές παλίρροιες, ανύψωση της Μέσης Στάθμης της Θάλασσας (ΜΣΘ) λόγω κυματισμών, αναρρίχηση των κυμάτων στην ακτή και παλιρροιακά κύματα (tsunamis).

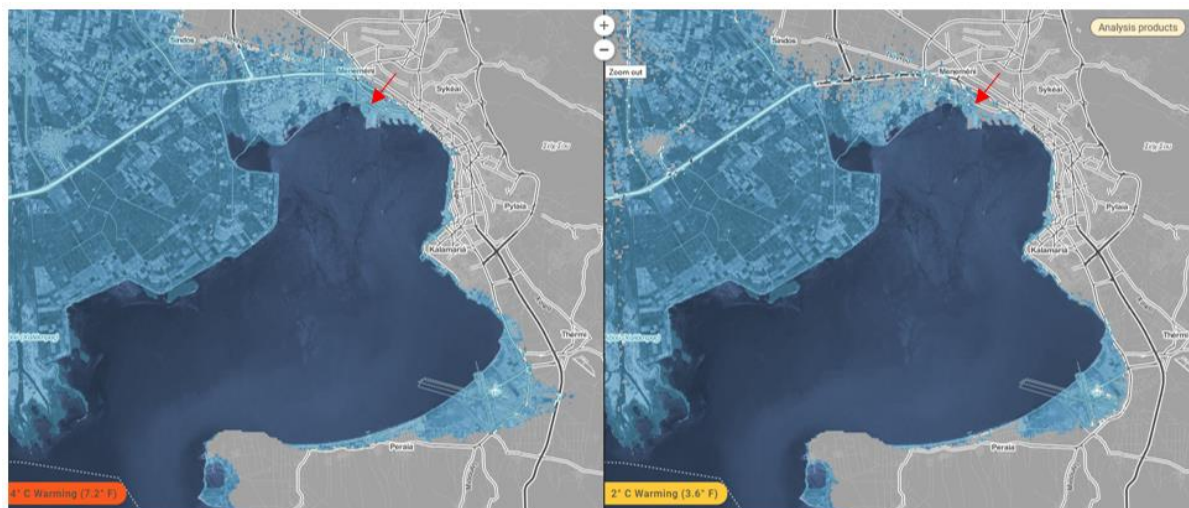
Στο Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας υπολογίστηκε η μέγιστη ανύψωση της ΜΣΘ, στην ακτογραμμή, από κυματισμούς απ' όλες τις διευθύνσεις. Η ανύψωση εκτιμήθηκε ως το 7% του ύψους κύματος ανοιχτού πελάγους, παρουσιάζεται στην εικόνα 11 και για την περιοχή μελέτης αναμένεται < 20 cm. Η πρόβλεψη αυτή δεν περιλαμβάνει την επίπτωση λόγω κλιματικής αλλαγής.

Εικόνα 18: Χάρτης κινδύνου θαλάσσια πλημμύρας για περίοδο επαναφοράς 100

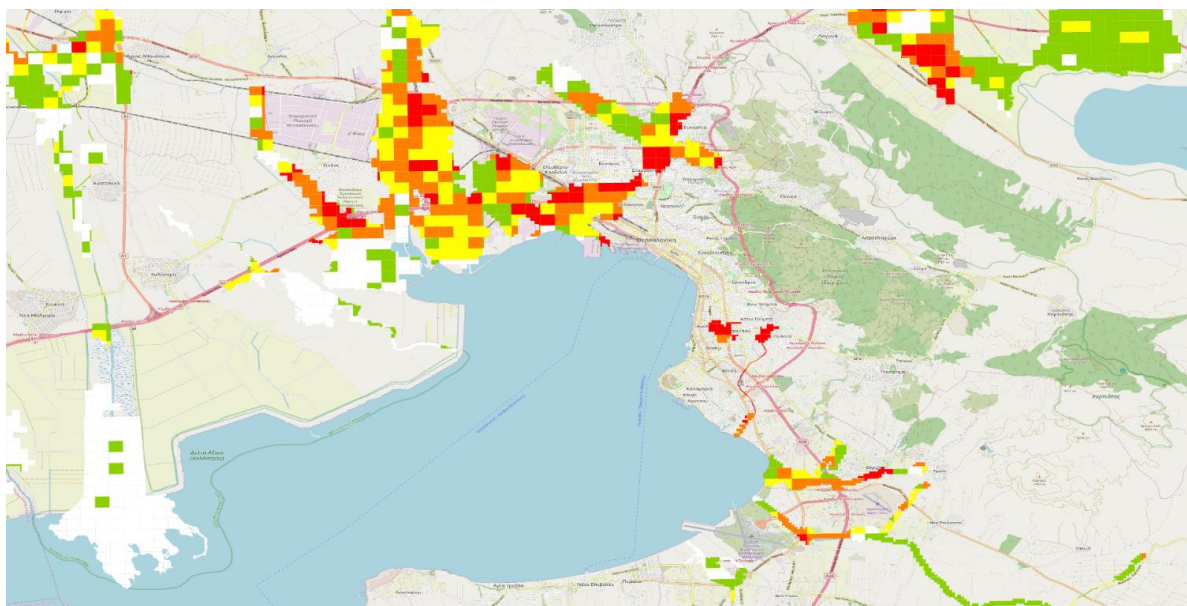
Αναφορικά με τον κίνδυνο της περιοχής μελέτης να πληγεί από τσουνάμι, ο Θερμαϊκός κόλπος, στο σύνολό του δεν έχει προσβληθεί κατά το παρελθόν και δεν περιλαμβάνεται στις επικίνδυνες περιοχές του Ελληνικού χώρου (Κορινθιακός και Μαλιακός κόλπος, Κυκλάδες, Κρήτη, Δωδεκάνησα, Χίος, δυτική Ελλάδα).

Η ανύψωση της στάθμης της θάλασσας λόγω των επιπτώσεων της Κλιματικής Αλλαγής είναι σημαντική απειλή για την περιοχή. Η εικόνα εμφανίζει την υψηλή τρωτότητα συνολικά της περιοχής. Στην παρακάτω εικόνα παρουσιάζεται η εκτίμηση βύθισης εδαφών σε δύο σενάρια κλιματικής αλλαγής για αύξηση της μέσης θερμοκρασίας της γης κατά 4 και 2 °C.

Εικόνα 19. Εκτίμηση βύθισης εδαφών σε δύο σενάρια κλιματικής αλλαγής

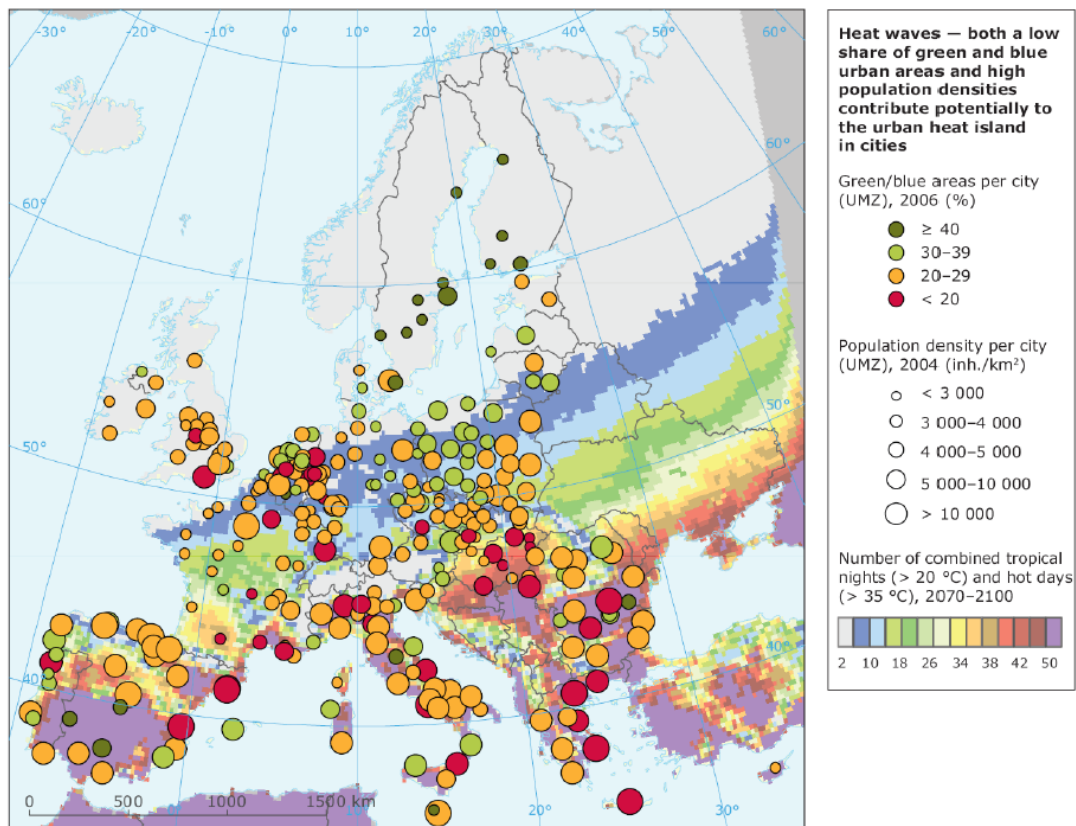
Σημαντική απειλή για την ποιότητα ζωής των κατοίκων της πόλης είναι και η αναμενόμενη επιδείνωση των κλιματικών και ατμοσφαιρικών συνθηκών στο δομημένο περιβάλλον. Η πόλη χαρακτηρίζεται ως "υψηλότερης ευαισθησίας" σε σχέση με την εκτίμηση της ευαισθησίας στις επιπτώσεις στην κλιματική αλλαγή.

Εικόνα 20. Χάρτης Πλημμυρικού Κινδύνου (πηγή ΕΓΥ, ΣΑΚΠ ΣΛΑΠ GR 10, 2018).

Η διαμόρφωση αρνητικών συνθηκών για τον πληθυσμό, όπως φαίνεται στην εικόνα που ακολουθεί, πέρα από την παρατηρούμενη αύξηση της μέσης θερμοκρασίας σε παγκόσμιο επίπεδο, επηρεάζεται από παράγοντες όπως η σχέση μεταξύ «πράσινων / μπλε» επιφανειών προς την έκταση του αστικού χώρου και η πληθυσμιακή πυκνότητα. Η συνέχιση του μοντέλου ανάπτυξης ενός συνεχούς αστικού ιστού (κυρίως από το ΠΣΘ προς την Περιαστική ζώνη), αναμένεται μακροπρόθεσμα να επιβαρύνει αρνητικά τις συνθήκες διαβίωσης στην ΠΚΜ και να έχει σημαντικές επιπτώσεις σε μεγάλο τμήμα του παραγωγικού της συστήματος που εξαρτάται από τις περιβαλλοντικές συνθήκες (τουρισμός, πρωτογενής τομέας κ.α.). Η αντιμετώπιση τέτοιων απειλών μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσα από την βελτίωση των πολεοδομικών χαρακτηριστικών.

Εικόνα 21: Καύσωνες και ο αντίκτυπος τους στις πόλεις μακροπρόθεσμα (προβλέψεις μοντέλων 2070) πηγή: Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Περιβάλλοντος 2012

5.1.9. Κίνδυνοι εδαφικής υποβάθμισης

Στοιχεία γεωλογίας της ευρύτερης περιοχής

Η περιοχή μελέτης, από γεωτεκτονικής πλευράς, εντάσσεται στην υποζώνη Παιονίας της Ζώνης Αξιού και εδράζεται πάνω σε Μετα-Μειοκαινικά και Πλειο-Τεταρτογενή αδιαίρετα ιζήματα και Ολοκαινικές αποθέσεις. Από γεωμορφολογικής πλευράς, το σύνολο της περιοχής μελέτης εντάσσεται στις «πεδινές περιοχές», χωρίς ανάγλυφο και με υπερθαλάσσιο ύψος $< 5\text{ m}$ και σε αρκετές από αυτές $< 2\text{ m}$. Γενικότερα η περιοχή δομείται από: α) Ολοκαινικά ιζήματα παράκτιων αποθέσεων άμμων και συναγμάτων, προσχώσεις πεδιάδων και αργιλικά ερυθροστρώματα με ασβεστιτικά συγκρίματα και β) μέλη της Νεογενούς Ψαμμιτομαργαϊκής Σειράς, αποτελούμενα από εύθρυπτους έως πολύ συμπαγείς ψαμμίτες που, τοπικά, εναλλάσσονται με μικροκροκαλοπαγή και αμμούχες μάργες.

Καθιζήσεις - Διογκώσεις

Φαινόμενα καθιζήσεων δεν έχουν σημειωθεί στην ευρύτερη περιοχή μελέτης. Καθιζήσεις εντοπίζονται στην περιοχή του Καλοχωρίου, σε ύψηση ή έχουν εξαφανιστεί, με παραμένοντα όμως και μη αναστρέψιμα αποτελέσματα.

Σεισμική Επικινδυνότητα

Οι επικρατούσες σεισμοτεκτονικές συνθήκες επιβεβαιώνονται από τα ρήγματα που εντοπίζονται στην ευρύτερη περιοχή μελέτης και έχουν γενική διεύθυνση ΒΔ-ΝΑ και δευτερευόντως Α-Δ. Από την ανάλυση της σύγχρονης τεκτονικής προκύπτει ότι η περιοχή εξακολουθεί να βρίσκεται υπό συνθήκες εφελκυστικού πεδίου τάσεων.

Η σεισμική ζώνη 21, στην οποία εντάσσεται η περιοχή μελέτης, αποτελεί μια διευρυμένη περιοχή της Σερβομακεδονικής γεωτεκτονικής ζώνης. Σ' αυτήν έχουν συμβεί αρκετοί σεισμοί που προκάλεσαν καταστροφές τόσο στην πόλη της Θεσσαλονίκης όσο και στην ευρύτερη περιοχή (700, 1759, 1902, 1978). Τα ρήγματα της σεισμικής ζώνης μπορούν να χωριστούν ανάλογα με το μήκος τους σε τρεις ομάδες με μήκη: L1≈23 km (ρήγματα Ανθεμούντα, Βόλβης), L2≈30 km (ρήγματα Στίβου, Σοχού) και L3≈50 km ρήγμα Ιερισσού στο οποίο είχε το επίκεντρό του ο μεγαλύτερος σεισμός της ζώνης, M= 7,0 το 1932.

Ο μεγαλύτερος σεισμός εντός της ζώνης των 50 Km, μετά το σεισμό της Ιερισσού το 1932, ήταν ο σεισμός της Θεσσαλονίκης, στην περιοχή των Λιμνών, μεγέθους Ms= 6,5 το 1978. Τον παρόντα αιώνα, ο σημαντικότερος από τους σεισμούς εκδηλώθηκε το 2003 με επίκεντρο εντός της κοίτης του Γαλλικού, στην περιοχή Ιωνίας - Νεοχωρούδας και μέγεθος 4,9 R.

Το σύνολο της περιοχής μελέτης κατατάσσεται στην Ιη Ζώνη Σεισμικής Επικινδυνότητας όπου η τιμή της σεισμικής επιτάχυνσης του εδάφους, σε όλους τους υπολογισμούς, λαμβάνεται, για μέση περίοδο επανάληψης 475 ετών (ή 10% πιθανότητα υπέρβασης σε διάστημα 50 ετών), ως $A=0,16 \cdot g$ (156,96 cm/sec²).

5.1.10. Ενεργειακοί πόροι και υποδομές

Ενεργειακά δίκτυα

Η ηλεκτροδότηση της ευρύτερης περιοχής πραγματοποιείται επαρκώς από το δίκτυο μέσης και χαμηλής τάσης της ΔΕΗ, χωρίς προβλήματα εξυπηρέτησης. Η κάλυψη της περιοχής από δίκτυα Μέσης και Χαμηλής Τάσης είναι πλήρης. Τα δίκτυα είναι υπογειοποιημένα σε ποσοστό περίπου 80% στο πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης. Στην ευρύτερη περιοχή μελέτης βρίσκονται τέσσερις Υποσταθμοί Υψηλής Τάσης (150V-400V):

- Υποσταθμός Δόξας (οδός Κυριακίδη 29 όπισθεν Καυτατζογλείου Σταδίου) που είναι ο πλησιέστερος στην άμεση περιοχή παρέμβασης.
- Υποσταθμός Αγ. Δημητρίου (Αγ. Δημητρίου – Φιλώτα 2)
- Υποσταθμός Μπότσαρη (οδός Καρακάση 70)
- Υποσταθμός της Νέας Ελβετίας (οδός Κ. Τσίρου 7 – Ψελλού)

Επιπλέον δεν προβλέπεται η κατασκευή νέων εναέριων γραμμών μεταφορά υψηλής τάσης εντός των ορίων του Δήμου Θεσσαλονίκης.

5.1.11. Στερεά απόβλητα

Διαχείριση στερεών αποβλήτων - ευρύτερης περιοχής

Στην ευρύτερη περιοχή μελέτης ο Δήμος Θεσσαλονίκης είναι υπεύθυνος για τη συλλογή και μεταφορά των στερεών αποβλήτων. Το σύνολο των σύμμεικτων απορριμμάτων μεταφέρονται στο ΣΜΑ Πυλαίας και στη συνέχεια στο ΧΥΤΑ Μαυροράχης, ο οποίος βρίσκεται υπό την εποπτεία και παρακολούθηση του Περιφερειακού Συνδέσμου Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Ο ΧΥΤΑ Μαυροράχης βρίσκεται βορειοδυτικά της πόλης της Θεσσαλονίκης και 51km από το ΣΜΑ Πυλαίας.

Σε ότι αφορά την ανακύκλωση, ο Δήμος Θεσσαλονίκης ξεκίνησε την ανάπτυξη Ολοκληρωμένου Προγράμματος Ανακύκλωσης Συσκευασιών το 2011, σε συνεργασία με το Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης-Ανακύκλωσης (ΣΣΕΔ) αποβλήτων συσκευασίας, της Ελληνικής Εταιρείας Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (ΕΕΑΑ ΑΕ). Επιπλέον ο Δήμος έχει αναπτύξει τη χωριστή συλλογή γυάλινης συσκευασίας σε χώρους εστίασης και στα νοικοκυριά στις Δ' και Ε' Δημοτικές Κοινότητες (μπλε κώδωνες) καθώς και συνεργασίες και με άλλα ΣΣΕΔ χωριστής συλλογής ρευμάτων αποβλήτων που είναι τα εξής:

- ΣΣΕΔ Αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού, «ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΣΥΣΚΕΥΩΝ Α.Ε.»
- ΣΣΕΔ Φορητών Ηλεκτρικών Στηλών ΑΦΗΣ
- ΣΣΕΔ Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (σε εξέλιξη).

Ειδικότερα το πρόγραμμα ανακύκλωσης αποβλήτων συσκευασίας (μπλε κάδος), ξεκίνησε το 2011 και τα Ανακυκλώσιμα Υλικά Συσκευασίας μετά την αποκομιδή, οδηγούνται στο ΚΔΑΥ Σίνδου. Τα ανακτώμενα υλικά περιλαμβάνουν, μετά τη διαδικασία διαλογής, ενδεικτικά τις εξής κατηγορίες: Χαρτοκιβώτια, Ανάμεικτο Χαρτί, Λευκό Χαρτί, Χάρτινη Συσκευασία Υγρών, PET φιάλες, PE φιάλες, PVC φιάλες, Ανάμεικτα πλαστικά συσκευασίας (PP και PS), PE φιλμ, Κουτιά αλουμινίου, Κουτιά σιδήρου, Γυάλινες συσκευασίες.

Συνολικά οι παραγόμενες ποσότητες σύμμεικτων απορριμμάτων (πράσινος κάδος) και οι ποσότητες των ανακυκλώσιμων υλικών συσκευασίας φαίνονται στον επόμενο πίνακα:

Πίνακας 4 Παραγόμενες ποσότητες σύμμεικτων απορριμμάτων και ανακυκλώσιμων υλικών στο Δήμο Θεσσαλονίκης (2011 – 2015)

Έτος	Σύνολο παραγόμενων σύμμεικτων απορριμμάτων*	Ποσότητες ανακυκλώσιμων υλικών και συσκευασίας (tn)			
		Εισερχόμενες Ποσότητες στο ΚΔΑΥ	Αξιοποιήσιμα Υλικά Συσκευασίας	Υπολείμματα ΚΔΑΥ	Μέσος Όρος Ποσοστού υπολείμματος
2011	121.193	5.569	4.404	1.164	21%
2012	112.891	13.041	9.548	4.494	32%
2013	110.298	16.451	10.526	5.925	37%
2014	107.607	16.451	10.526	5.925	37%
2015	105.816	16.760	11.182	5.577	33%

*Σύνολο ΑΣΑ από ΣΜΑ Πυλαίας προς ΧΥΤΑ Μαυροράχης

Πηγή: Δήμος Θεσσαλονίκης, 2016

Για τα ΑΕΚΚ/ογκώδη αφού παραληφθούν από την Αρμόδια Διεύθυνση του Δήμου, γίνεται προσωρινά η διάθεση σε ειδικά αδειοδοτημένο χώρο στην περιοχή Ωραιοκαστρου, όπου γίνεται προσωρινή αποθήκευση και διαλογή. Ένα μέρος των υλικών οδηγείται σε ανακύκλωση/επανάχρηση, ενώ τα υπόλοιπα οδηγούνται σε σπαστήρα που λειτουργεί στον χώρο και αφού μετατραπούν σε υλικό συγκεκριμένης

κοκκομετρίας, μεταφέρεται για απόθεση στον ΧΥΤΑ Μαυροράχης. Οι ποσότητες των ΑΕΚΚ και των ογκωδών απορριμμάτων που συλλέχθηκαν από το Δήμο στον χώρο αποκομιδής (περιοχή Ωραιοκάστρου), για το έτος 2015 ανήλθαν σε 7.914 τόνους.

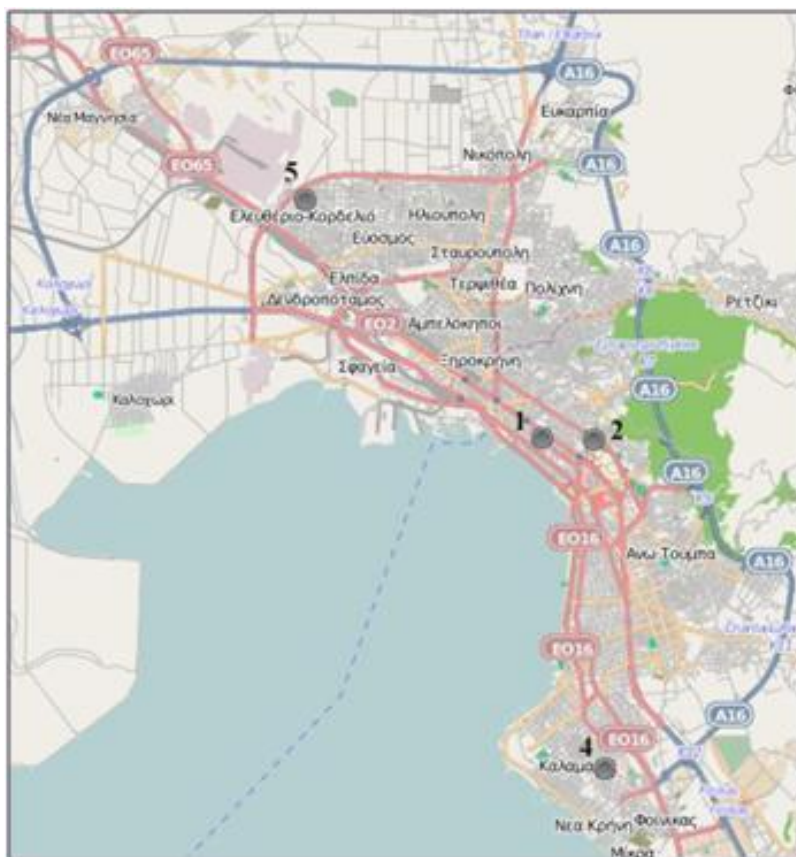
Σχετικά με τα πράσινα απόβλητα, ο Δήμος διαχειρίζεται περίπου 45.000 δέντρα που είναι φυτεμένα στις δεντροστοιχίες. Κάθε χρόνο κλαδεύονται μέσω αυτεπιστασίας από τα συνεργεία του Δήμου περίπου 2.500 δέντρα. Όταν υπάρχει εγκατεστημένος εργολάβος στο Δήμο που επιμελείται το κλάδεμα των δέντρων στις δεντροστοιχίες, κλαδεύονται άλλα 10.000 δέντρα περίπου. Επίσης υπολογίζεται ότι από ιδιωτικούς χώρους προκύπτουν υπολείμματα από κλαδέματα περίπου 500 δέντρα το χρόνο.

Σε ότι αφορά τον εξοπλισμό συλλογής και προσωρινής αποθήκευσης των σύμμεικτων αποβλήτων, οι εγκατεστημένοι πράσινοι κάδοι, ανέρχονται σε 6.863. Για τη συλλογή και προσωρινή αποθήκευση των αποβλήτων συσκευασίας, ο Δήμος διαθέτει 4.950 μπλε κάδους, για τη συλλογή χαρτινών, πλαστικών, μεταλλικών (αλουμίνιο και λευκοσίδηρος) και γυάλινων συσκευασιών. Επιπλέον διαθέτει 154 κώδωνες για τη συλλογή γυάλινων συσκευασιών, εξυπηρετώντας 590 επιχειρήσεις εστίασης και αναψυχής-κέντρα διασκέδασης στο κέντρο της πόλης.

5.1.12. Ποιότητα αέρα

Η παρακολούθηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης πραγματοποιείται με τη λειτουργία σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικών ρύπων στα πλαίσια του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (ΕΔΠΑΡ) που λειτουργεί από το 2000. Για τους σταθμούς μέτρησης που είναι εγκατεστημένοι στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης, αρμόδια Υπηρεσία είναι η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (Ν.3852/10). Επιπλέον, για την αντιμετώπιση των επεισοδίων ατμοσφαιρικής ρύπανσης στο Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης ισχύει η Απόφαση 9452/08 του Γενικού Γραμματέα ΠΚΜ (ΦΕΚ 1652/Β/2008) που τροποποιήθηκε από την ΚΥΑ ΗΠ 14122/549/Ε103.

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, λειτουργούν 7 σταθμοί μέτρησης ατμοσφαιρικών ρύπων, από τους οποίους ο πλησιέστερος στην περιοχή μελέτης είναι οι σταθμοί μέτρησης Αγ. Σοφία, ΑΠΘ, Κορδελιό

Εικόνα 22. Δίκτυο Παρακολούθησης Ποιότητας Ατμόσφαιρας Θεσσαλονίκης (1) Αγ. Σοφία, (2) ΑΠΘ, (4) Καλαμαριά, (5) Κορδελιό.

Σημαντικό πρόβλημα αποτελεί η υποβάθμιση της ποιότητας του αέρα εξαιτίας των αιωρούμενων σωματιδίων (AS_{10}) που εντοπίζεται κυρίως στο δυτικό τμήμα της περιοχής μελέτης¹. Ειδικότερα σύμφωνα την πρόσφατη ετήσια έκθεση για την ποιότητα της ατμόσφαιρας του ΥΠΕΝ, για το σταθμό μέτρησης «Κορδελιό (5)» συγκρίνοντας τις μέσες ετήσιες τιμές AS_{10} σε $\mu g/m^3$ ανά έτος με την οριακή τιμή παρατηρούνται υπερβάσεις των ορίων κατά την περίοδο 2001 – 2010 καθώς και τα έτη 2013, 2014. Μεγαλύτερες τιμές ($<60 \mu g/m^3$) παρατηρήθηκαν κατά την περίοδο 2001 – 2010. Επιπλέον ο αριθμός των ημερών για το 2018 με μέση ημερήσια τιμή AS_{10} μεγαλύτερη από $50 \mu g/m^3$ ανήλθε σε 53 ενώ η εκτιμώμενη συνεισφορά μεταφοράς σκόνης από απομακρυσμένες ξηρές περιοχές σε αριθμό ημερών, ανέρχεται σε 16.

Σύμφωνα με παλαιότερη έρευνα που επικεντρώνεται στη συνεισφορά των τοπικών βιομηχανικών πηγών², στα επίπεδα συγκεντρώσεων των AS_{10} στην Ευρύτερη Περιοχή της Θεσσαλονίκης και αφορά την περίοδο 2003 – 2007, διαπιστώθηκε ότι η μέση επιβάρυνση της ατμοσφαιρικής ποιότητας από αιωρούμενα σωματίδια που προέρχονται από βιομηχανικές δραστηριότητες κυμαίνεται περίπου στο 30% στα δυτικά προάστια (ως προς 7% στο ιστορικό κέντρο της πόλης). Οι υψηλές τιμές AS_{10} που εκτιμήθηκαν για τη συνεισφορά της βιομηχανίας, οφείλεται στην εγκατάσταση σημαντικών βιομηχανικών μονάδων στις περιοχές αυτές. Γενικά οι κύριες πηγές AS_{10} εντός της Ευρύτερης Περιοχής της Θεσσαλονίκης είναι τα οχήματα, οι οικιακές καύσεις και η βιομηχανία. Επιπλέον παρατηρήθηκε ότι οι συχνοί ασθενείς

¹ : ΥΠΕΝ, 2019

² Κακοσίμος Κ.Ε., Κατσαρού Α.Σ., Ασσαέλ Μ.Ι., 2011.

νοτιοδυτικοί άνεμοι προκαλούν υψηλότερες συγκεντρώσεις γενικά στις κατοικημένες περιοχές από ότι οι σπανιότεροι ισχυροί βορειοδυτικοί άνεμοι.

Ως προς τους υπόλοιπους ατμοσφαιρικούς ρύπους, σύμφωνα με την ετήσια έκθεση, στους σταθμούς μέτρησης στην περιοχή μελέτης δεν παρατηρούνται υπερβάσεις τιμών κατά την περίοδο 2001-2018. Ειδικότερα για το 2018 καταγράφηκαν τα εξής:

για το διοξείδιο του θείου δεν παρατηρήθηκαν υπερβάσεις των οριακών τιμών για τη μέση ωριαία τιμή ($350 \mu\text{g}/\text{m}^3$) και τη μέση ημερήσια τιμή ($125 \mu\text{g}/\text{m}^3$)

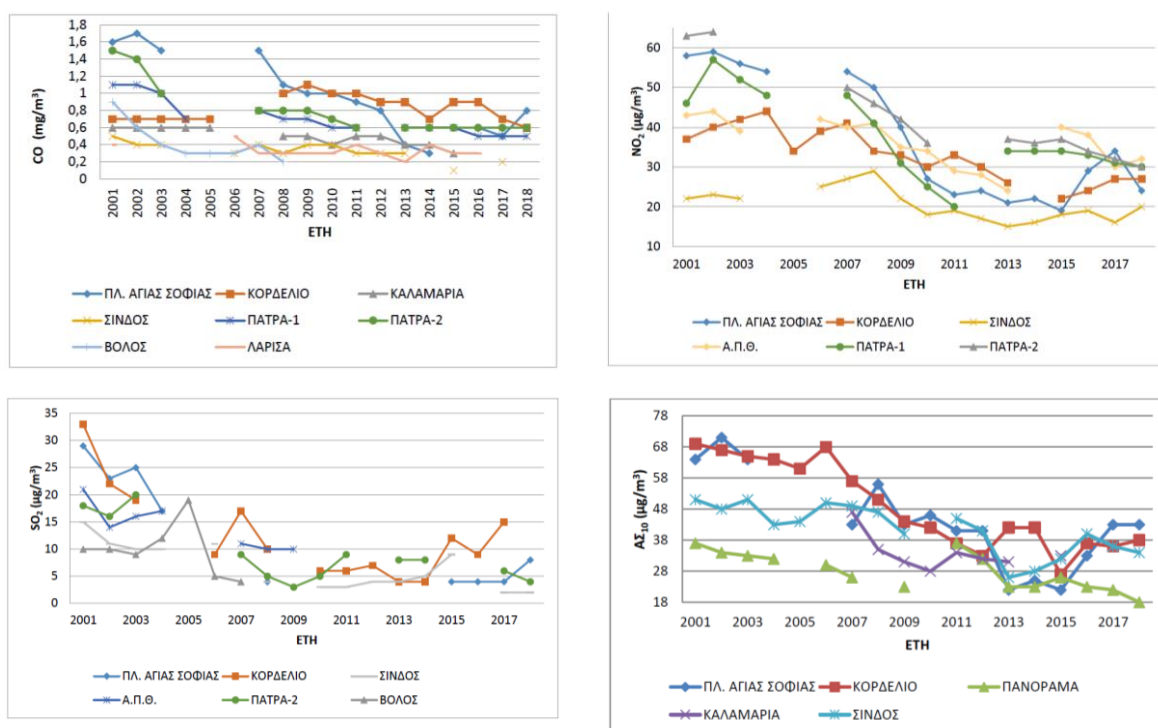
για το διοξείδιο του αζώτου δεν παρατηρήθηκαν υπερβάσεις των οριακών τιμών για τη μέση ετήσια τιμή ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$) και τη μέση ωριαία τιμή ($200 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

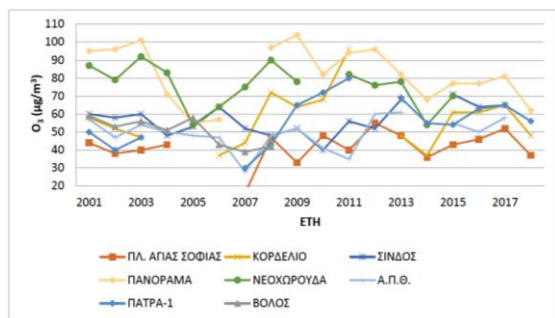
για το όζον δεν παρατηρήθηκαν υπερβάσεις του ορίου ενημέρωσης του κοινού ($180 \mu\text{g}/\text{m}^3$) του ορίου συναγερμού ($240 \mu\text{g}/\text{m}^3$) καθώς και υπερβάσεις του στόχου προστασίας της υγείας (μέγιστη μέση τιμή κυλιόμενου οκταώρου $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ως μέση τιμή τριών συνεχών ετών- για περισσότερες από 25 ημέρες)

για το μονοξείδιο του άνθρακα και το βενζόλιο δεν υπήρξαν υπερβάσεις των ορίων τιμών.

Στα παρακάτω σχήματα παρουσιάζονται οι διαχρονικές μεταβολές (περίοδος 2001-2018) των μέσων ετήσιων τιμών των συγκεντρώσεων των μετρούμενων ρύπων, για διάφορους σταθμούς μέτρησης συμπεριλαμβανομένου και των θέσεων που βρίσκονται στην περιοχή μελέτης. Η διαχρονική εξέλιξη των τιμών δείχνει ότι γενικά υπάρχει μια πτωτική τάση ή τάση σταθεροποίησης σε κάποιους σταθμούς ανάλογα με το ρύπο.

Εικόνα 23 Διαγράμματα χρονικών διακυμάνσεων τιμών συγκεντρώσεων των μετρούμενων ρύπων (ΥΠΙΕΝ 2019)

5.1.13. Θόρυβος

Η πόλη της Θεσσαλονίκης και ειδικότερα το κεντρικό της τμήμα έχει σημαντικότερο πρόβλημα ηχορύπανσης, ιδιαίτερα στους βασικούς οδικούς άξονες.

Ο «στρατηγικός χάρτης θορύβου» παρουσιάζει τον αριθμός ατόμων που θίγονται σε μια συγκεκριμένη περιοχή και ο αριθμός κατοικιών που εκτίθενται σε ορισμένες τιμές δεικτών θορύβου.

Συγκεντρωτικά αποτελέσματα καταγράφονται ως εξής:

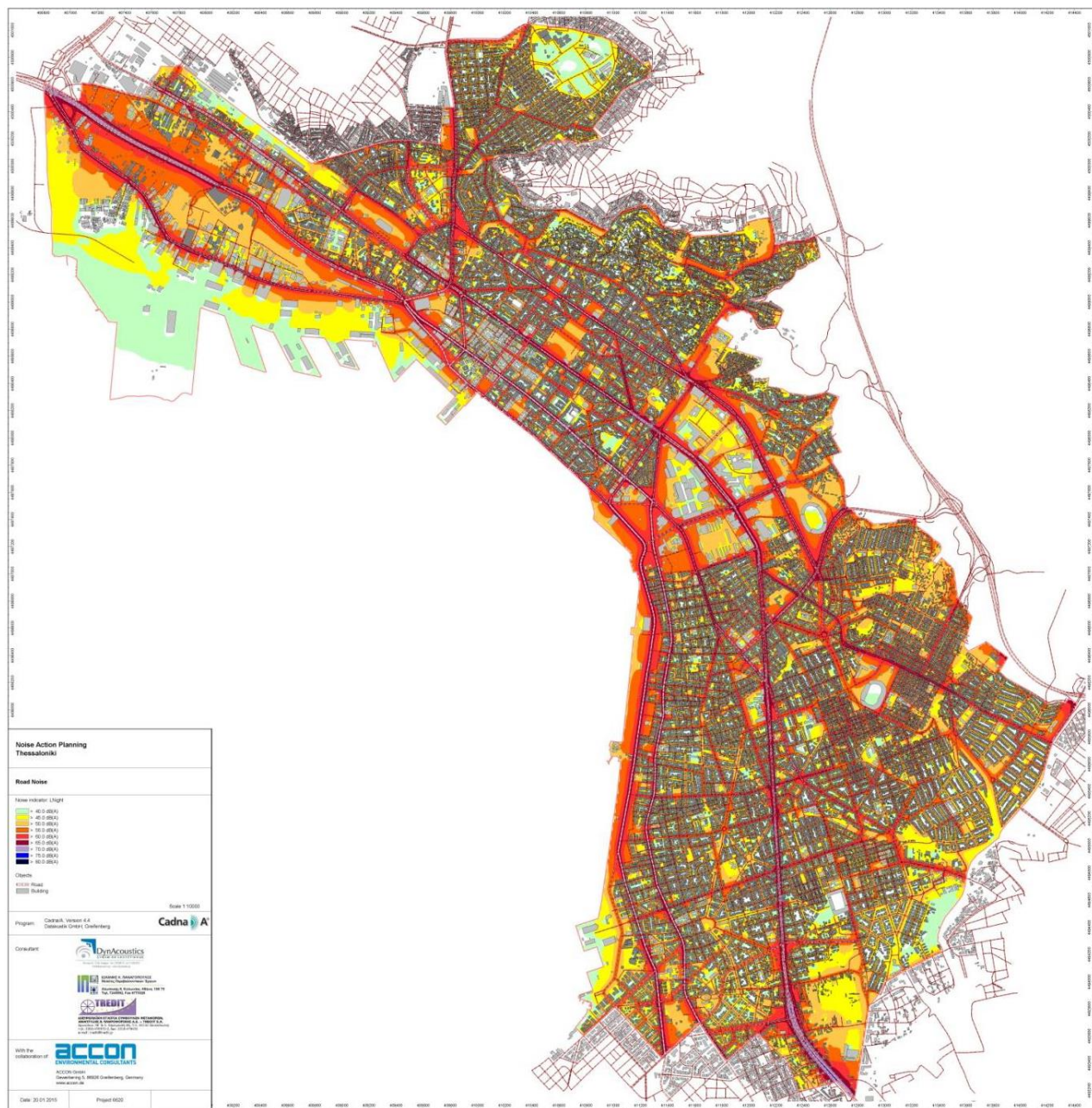
- Περίπου το 15% του πληθυσμού διαμένει σε ζώνες με L_{den} άνω του εθνικού ορίου των 70 dB
- Περίπου το 17% του πληθυσμού διαμένει σε ζώνες με L_{night} άνω του εθνικού ορίου των 60 dB.
- Μόνο το 4% του πληθυσμού κατοικεί σε ζώνες L_{den} κάτω του ορίου του 7ου Προγράμματος Δράσης της ΕΕ ($L_{den} < 55$ dB)
- Μόνο το 30% του πληθυσμού κατοικεί σε ζώνες L_{night} κάτω του ορίου του 7ου ΠΔ ΕΕ ($L_{night} < 50$ dB).
- Το ποσοστό του πληθυσμού σε ζώνες με επίπεδα L_{night} κάτω από την τιμή στόχο του ΠΟΥ των 40 dB εκτιμάται στο 3%.

Το συνολικό μέγεθος του πληθυσμού που κατοικεί σε ζώνες με υψηλό σχετικά θόρυβο είναι αρκετά μεγάλο με το πρόβλημα να εντοπίζεται κυρίως στις βραδινές ώρες.

Σημειώνεται ότι αν και τα συγκεντρωτικά στοιχεία αναφέρονται στα συνολικά επίπεδα θορύβου, ουσιαστικά αφορούν τον οδικό θόρυβο, που σε όλες τις περιπτώσεις ήταν η κύρια πηγή θορύβου.

Επίσης θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι επιπτώσεις στο θόρυβο που ενδεχομένως να προκαλούνται από προγραμματιζόμενες συγκοινωνιακές ή άλλες υποδομές, στην άμεση περιοχή μελέτης κατά την κατασκευή ή λειτουργία των έργων.

Εικόνα 24. Χάρτης θορύβου Θεσσαλονίκης - Νεάπολης

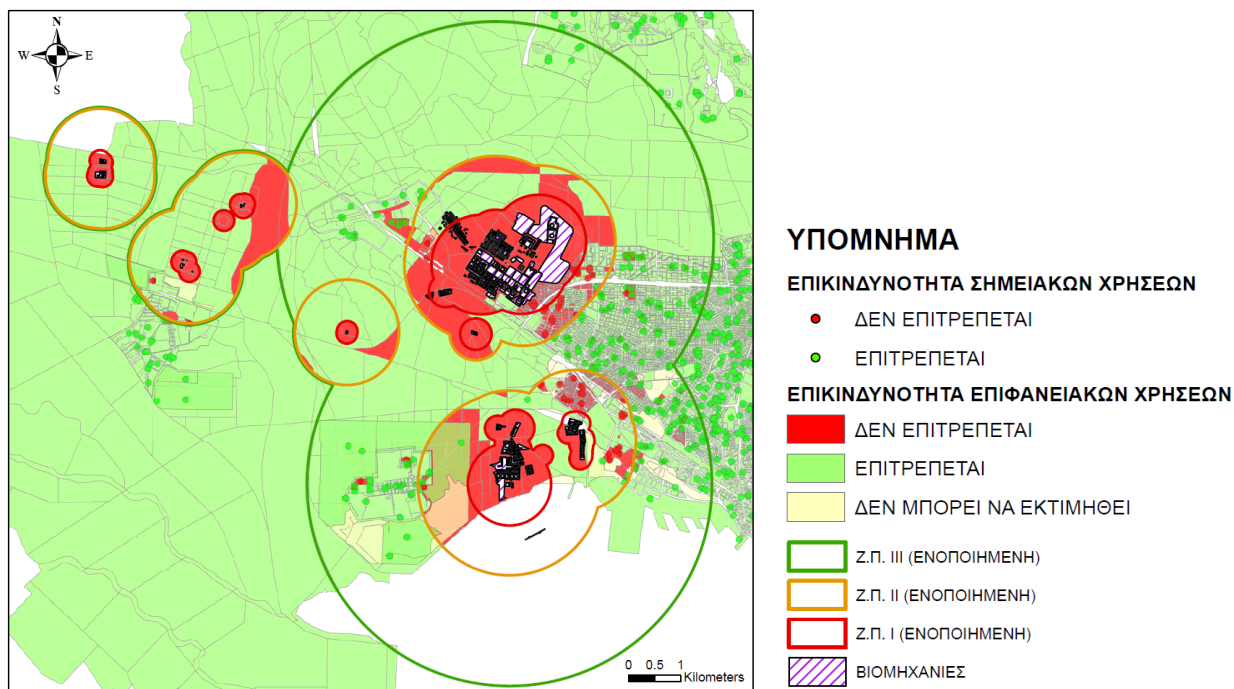

5.1.14. Τεχνολογικοί Κίνδυνοι

Ένα σημαντικό ζήτημα που αφορά την ανθρώπινη υγεία, αποτελεί η βιομηχανική επικινδυνότητα υπό την έννοια της σύγκρουσης των χρήσεων μεταξύ βιομηχανικής και οικιστικής χρήσης.

Ειδικότερα το Βιομηχανικό Ατύχημα Μεγάλης Έκτασης (BAME), το οποίο μπορεί να είναι η διάχυση, η πυρκαγιά ή η έκρηξη, έχει το χαρακτηριστικό της μεγάλης έκτασης και προκαλεί σοβαρό άμεσο ή έμμεσο κίνδυνο για τον άνθρωπο, στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό της εγκατάστασης ή / και για το περιβάλλον και σχετίζεται με τη χρήση μιας ή περισσότερων επικίνδυνων ουσιών, οι οποίες είναι συγκεκριμένες και ορίζονται στην Ευρωπαϊκή Νομοθεσία (Κοινοτική Οδηγία SEVESO).

Στην Κεντρική Μακεδονία, σύμφωνα με παλαιότερα στοιχεία του ΥΠΕΝ, υπάρχουν 84 μονάδες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας SEVESO, εκ των οποίων οι 74 βρίσκονται στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης και οι 71 στη Δυτική Θεσσαλονίκη, δηλαδή στην περιοχή που ορίζεται από το Βιομηχανικό Συγκρότημα Διαβατών και τις εκβολές του Δενδροπόταμου, την περιοχή του Καλοχωρίου, την Σίνδο και επί της Ε.Ο. Θεσσαλονίκης - Έδεσσας έως περίπου τον κόμβο του Αγ. Αθανασίου. Οι μονάδες που βρίσκονται στην περιοχή αυτή περιλαμβάνουν δραστηριότητες όπως η διύλιση και αποθήκευση καυσίμων, η κατασκευή χημικών ουσιών, λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων και εκρηκτικών.

Εικόνα 25. Βιομηχανική Επικινδυνότητα στην ευρύτερη περιοχή της Δυτικής Θεσσαλονίκης

Η περιοχή αυτή παρουσιάζει την υψηλότερη πυκνότητα υπόχρεων εγκαταστάσεων στην Ελλάδα, ενώ παράλληλα είναι σε άμεση γειτνίαση με οικιστικές περιοχές και αστικές χρήσεις. Στην περιοχή αυτή εκπονήθηκε παλαιότερα (2008), ερευνητικό πρόγραμμα με τίτλο «Βιομηχανική Επικινδυνότητα και Πολεοδομικές – Χωροταξικές Επεμβάσεις». Στο πλαίσιο του προγράμματος, πραγματοποιήθηκε συνθετική αποτίμηση των γενικών και ειδικών ΣΑΤΑΜΕ³, συνεκτίμηση των ζωνών διαβαθμισμένης επικινδυνότητας και ορίστηκε ο βαθμός ευπάθειας ανά κατηγορία χρήσης (σημειακής όπως π.χ. σχολείο, νοσοκομείο ή εκτατικής π.χ. γενική κατοικία). Τα αποτελέσματα, δείχνουν περιοχές με υψηλό επίπεδο ευπάθειας για τις οποίες ο βαθμός έκθεσης πληθυσμού σε κίνδυνο σε περίπτωση ατυχήματος είναι πάρα πολύ υψηλός.

Ως προς την ευρύτερη περιοχή μελέτης υπάρχουν εγκαταστάσεις, που διαχειρίζονται πετρελαιοειδή προϊόντα, υπάγονται στις διατάξεις της Οδηγίας και έχουν Ειδικά ΣΑΤΑΜΕ. Στην περιοχή αυτή έχει προκληθεί το μοναδικό Μεγάλης Έκτασης Βιομηχανικό Ατύχημα στην Κεντρική Μακεδονία. Πρόκειται για την πυρκαγιά σε εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών στη Jet Oil που εκδηλώθηκε τον Φεβρουάριο του 1986. Η πυρκαγιά είχε διάρκεια περίπου 8 ημέρες και θεωρήθηκε ιδιαίτερα επικίνδυνη για την πρόκληση φαινομένου domino λόγω τις γειτνίασης της με άλλες μονάδες υψηλής επικινδυνότητας, όπως παρακείμενες αποθήκες αμμωνίας.

³ Η Υπηρεσία Πολιτικής Προστασίας της Περιφερειακής Ενότητας που υπάγεται η εξεταζόμενη (SEVESO) εγκατάσταση, στο πλαίσιο εφαρμογής του Γενικού Σχεδίου Πολιτικής Προστασίας «Ξενοκράτης», μεριμνά για την κατάρτιση και εφαρμογή σχεδίου έκτακτης ανάγκης, που ονομάζεται ειδικό Σχέδιο Αντιμετώπισης Τεχνολογικών Ατυχημάτων Μεγάλης Έκτασης (Ειδικό ΣΑΤΑΜΕ), σύμφωνα με την καταχωρημένη μελέτη ασφάλειας και συνεκτιμώντας το ενδεχόμενο πολλαπλασιαστικών φαινομένων.

Οι περιοχές που επηρεάζονται από τα ενδεχόμενα σενάρια ατυχημάτων είναι οι εξής:

- Ο οικισμός Αγίας Βαρβάρας
- Μια ζώνη πλάτους 500 μέτρων δυτικά των εγκαταστάσεων που επηρεάζει οικιστικές και βιομηχανικές περιοχές του Καλοχωρίου
- **Το σύνολο των εγκαταστάσεων του Καλοχωρίου**
- **Βόρεια επηρεάζονται περιοχές του Δενδροποτάμου, καθώς επίσης και περιοχές της Μενεμένης (βόρεια και ανατολικά), ενώ νότια και ανατολικά επηρεάζονται περιοχές του Δήμου Θεσσαλονίκης χωρίς οικιστικές χρήσεις.**

Η περιοχή παρέμβασης εντοπίζεται εντός της Ζώνης Προστασίας Ι.

5.1.15. Πολιτιστική Κληρονομιά - Τοπίο

Πολιτιστική Κληρονομιά

Η Θεσσαλονίκη διαθέτει μια ιστορία είκοσι τριών αιώνων, η οποία αντανακλάται στα αμέτρητα αρχαία ελληνικά, ρωμαϊκά, βυζαντινά, οθωμανικά και σύγχρονα ελληνικά μνημεία. Υπήρξε πάντα μια κοσμοπολίτικη μητρόπολη με ισχυρή οικονομική και πολιτιστική δύναμη. Η πόλη βρίσκεται στη διασταύρωση τριών διαφορετικών ηπείρων (Ευρώπη, Ασία, Αφρική) και ως εκ τούτου κατέχει μια στρατηγική γεωγραφική και γεωπολιτική θέση. Η τοποθεσία της, η πλούσια ιστορία και ο σύγχρονος δυναμισμός της είναι οι τρεις παράγοντες που καθιστούν τη Θεσσαλονίκη προορισμό και τόπο διεξαγωγής σημαντικών εκδηλώσεων, αρκετών διεθνών, και παγκόσμιων συναντήσεων⁶³.

Η σύγχρονη πόλη διατηρεί πλούσιο απόθεμα υλικών μαρτυριών του αστικού παρελθόντος της και των προηγούμενων φάσεων ανθρώπινης παρουσίας στο χώρο της. Η μελέτη Αναθεώρησης ΓΠΣ του Δήμου Θεσσαλονίκης (Α' Στάδιο)⁶⁴ προχώρησε σε καταγραφή και παρουσίαση αυτών των μνημείων του παρελθόντος, συλλέγοντας σχετικά στοιχεία από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και της (τότε) Γενικής Γραμματείας Μακεδονίας Θράκης (του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας). Συγκεκριμένα καταγράφονται: 12 Μνημεία και Αρχαιολογικοί χώροι της Προϊστορικής – Κλασσικής – Ελληνιστικής – Ρωμαϊκής περιόδου, 40 Μνημεία και Αρχαιολογικοί χώροι της Βυζαντινής – Οθωμανικής περιόδου και 11 Νεώτερα Μνημεία.

Ειδική αναφορά γίνεται στα αρχαιολογικά ευρήματα από της εργασίες του Μετρό. Η αρχαιολογική έρευνα έδωσε σημαντικά αποτελέσματα που παρέχουν πλήθος νέων πληροφοριών για το οικιστικό και χωροταξικό παρελθόν της πόλης.

Στο σημαντικό ιστορικό-πολιτιστικό απόθεμα του Δήμου, συμπεριλαμβάνονται επίσης:

- Η «Άνω Πόλη» (παραδοσιακός οικισμός). Αποτελεί τμήμα της ιστορικής Θεσσαλονίκης, το οποίο εκτείνεται σε περιοχή με έντονες κλίσεις και συμβατικά οριοθετείται από την οδό Ολυμπιάδος και τα διατηρούμενα Τείχη της πόλης με την Ακρόπολη. Παρά την ανοικοδόμηση των τελευταίων δεκαετιών, η παραδοσιακή μορφή του οικισμού διατηρήθηκε σε σημαντικό βαθμό, όσον αφορά στην αρχιτεκτονική και στην πολεοδομική μορφολογία.
- Το «Ιστορικό Κέντρο Θεσσαλονίκης». Μεγάλο μέρος της «κάτω» περιοχής του περιτειχισμένου πυρήνα της πόλης, δηλαδή κατάντη της οδού Κασσάνδρου και σε όλο το μέτωπο από το φρούριο Βαρδαρίου/ Τοπ Χανέ (σήμερα Δικαστικό Μέγαρο) μέχρι το Λευκό Πύργο, κηρύχθηκε «Ιστορικός Τόπος» κατά την έννοια του ν.1469/1950. Στην περιοχή αυτή σώζονται διάσπαρτα αλλά σε διαδοχική διάταξη και άρρηκτα συνδεδεμένα μεταξύ της και με την ιστορία της πόλης, αξιόλογα

και ιστορικά κτίσματα, και μνημεία όλων των εποχών (μεμονωμένα αλλά και σε συγκροτήματα και ενότητες). Στο ιστορικό κέντρο περιλαμβάνονται (ενδεικτικά): α) βασικά στοιχεία της οχύρωσης της πόλης, ο Λευκός Πύργος και το Τοπ Χανέ, β) παραδοσιακές αγορές (Αιγυπτιακή Αγορά–Λαδάδικα), γ) νεώτερες αγορές τροφίμων και ενδυμάτων (Βλάχη-Βατικιώτη-Μπεζεστένι-Μοδιάνο), δ) βυζαντινά και οθωμανικά μνημεία (Μπεζεστένι – Χαμάμ Αγοράς – Ι.Ν. Αγ.Μηνά), ε) ο (ελεγχόμενης μορφολογίας) άξονας της οδού/ πλατείας Αριστοτέλους που περιλαμβάνει την «Παναγία Χαλκέων» και τα «Λουτρά Παράδεισος», στ) τμήματα από το συγκρότημα της ρωμαϊκής αγοράς και ο Ι.Ν. Αγ.Δημητρίου, ζ) νεότερα κτίσματα σημαντικών δημιουργών της όπως το Τελωνείο (έργο Ελι Μοδιάνο) και το Διοικητήριο (έργο Βιταλιάνο Ποζέλι), η) η «παλιά παραλία» ως παραδοσιακή ζώνη αναψυχής και περιπάτου, θ) το σύνολο του βυζαντινού Ι.Ν. Αγ.Σοφίας και των κτισμάτων εποχής του μεσοπολέμου που περιβάλλουν την πλατεία της.

- «Λαδάδικα». Πρόκειται για την περιοχή στο βορειοδυτικό άκρο του ιστορικού κέντρου της Θεσσαλονίκης (και σε άμεση επαφή με το σύγχρονο λιμάνι), που διέφυγε της καταστροφικής πυρκαγιάς του 1917 και αποτελεί σήμερα μια σχεδόν «άθικτη» ζώνη της αγοράς της πόλης (είχε διαμορφωθεί τον 19ο αιώνα), διατηρώντας ιδιαίτερη αρχιτεκτονική. Εντοπίζεται μεταξύ του λιμανιού και των οδών Ίωνος Δραγούμη, Ολυμπίου Διαμαντή, Τσιμισκή και Σαλαμίνας.
- «Πύργοι Εξοχών». Οι σποραδικά διατηρούμενες εκατέρωθεν της οδού Βασ. Γεωργίου-Βασ. Όλγας επαύλεις αποτελούν μικρό δείγμα του εξαιρετικά σημαντικού, γραμμικού, αρχιτεκτονικού συνόλου που είχε διαμορφωθεί μέχρι την πρώτη δεκαετία του 20ου αιώνα και διατηρούνταν σχεδόν στο ακέραιο μέχρι και τις αρχές της δεκαετίας του 1970.

Τοπίο

Για τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση του τοπίου της ευρύτερης περιοχής λαμβάνεται υπόψη η Ειδική Ενότητα για το τοπίο που εκπονήθηκε στο πλαίσιο της Αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ Κεντρικής Μακεδονίας. Από τη διαδικασία αυτή αναγνωρίστηκαν τέσσερις κατηγορίες ζωνών τοπίου:

1. Οι Ζώνες Τοπίου Διεθνούς Αξίας
2. Οι Ζώνες Τοπίου Εθνικής Αξίας
3. Οι Ζώνες Τοπίου Περιφερειακής Αξίας
4. Οι Ζώνες ιδιαίτερα υποβαθμισμένου Τοπίου.

Η ευρύτερη περιοχή μελέτης περιλαμβάνεται στις Ζώνες Τοπίων Περιφερειακής Αξίας και ειδικότερα στην κατηγορία «Αστικά, Πρωτοβιομηχανικά και Περιαστικά Τοπία της Μακεδονίας». Δεν πρόκειται για μια γεωγραφική ζώνη, άλλα περισσότερο για ένα εννοιολογικό σύνολο των υπολειμμάτων της ιστορίας και της πολιτιστικής διαδρομής του αστικού χώρου στην Κεντρική Μακεδονία και αυτή αποτυπώνεται στο κτιριακό απόθεμα, τα μνημεία και την πολεοδομία των πόλεων. Ο τύπος τοπίων που συναντώνται είναι «αστικό τοπίο με τεχνητούς σχηματισμούς πρασίνου». Κύρια χαρακτηριστικά για τη Θεσσαλονίκη, αποτελούν η «Πλατεία και ο Άξονας της Αριστοτέλους» και η σύνθεση του Παλατιού του Γαλερίου. Το τοπίο αυτό είναι σημαντικό ως προς την ιστορία και την ερμηνεία του αστικού χώρου, άλλα και ως προς την εικόνα και οικολογία του αστικού χώρου.

Το σημαντικότερο τοπόσημα της ευρύτερης περιοχής μελέτης, είναι

- ο τηλεπικοινωνιακός Πύργος του ΟΤΕ. ο Λευκός Πύργος
- η Αψίδα του Γαλερίου (Καμάρα) και η Ροτόντα
- η οδός και Πλατεία Αριστοτέλους.

Αξιόλογες θέσεις θέας στην ευρύτερη περιοχή αποτελούν:

- το σύνολο της παραλίας (από τον πρώτο προβλήτα του λιμανιού μέχρι το Μέγαρο Μουσικής) που παρέχει ευκαιρίες θέας,
- διάφορα υψηλά κτίσματα με ελεύθερη δημόσια πρόσβαση , π.χ. ο Λευκός Πύργος,
- διάφορες θέσεις στην Άνω Πόλη, π.χ. η Ιερά Μονή Βλατάδων και ο Πύργος του Τριγωνίου.

5.2. Περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά που ενδέχεται να επηρεαστούν σημαντικά

Δεδομένου ότι η δόμηση στο ακίνητο έχει ολοκληρωθεί, δεν αναμένεται να επηρεαστεί κάποιο περιβαλλοντικό χαρακτηριστικό στην άμεση ή ευρύτερη περιοχή επιρροής.

6. Εκτίμηση, αξιολόγηση και αντιμετώπιση των επιπτώσεων στο περιβάλλον του ΕΠΣ Παράκτιου Μετώπου Μητροπολιτικής Περιοχής Θεσσαλονίκης.

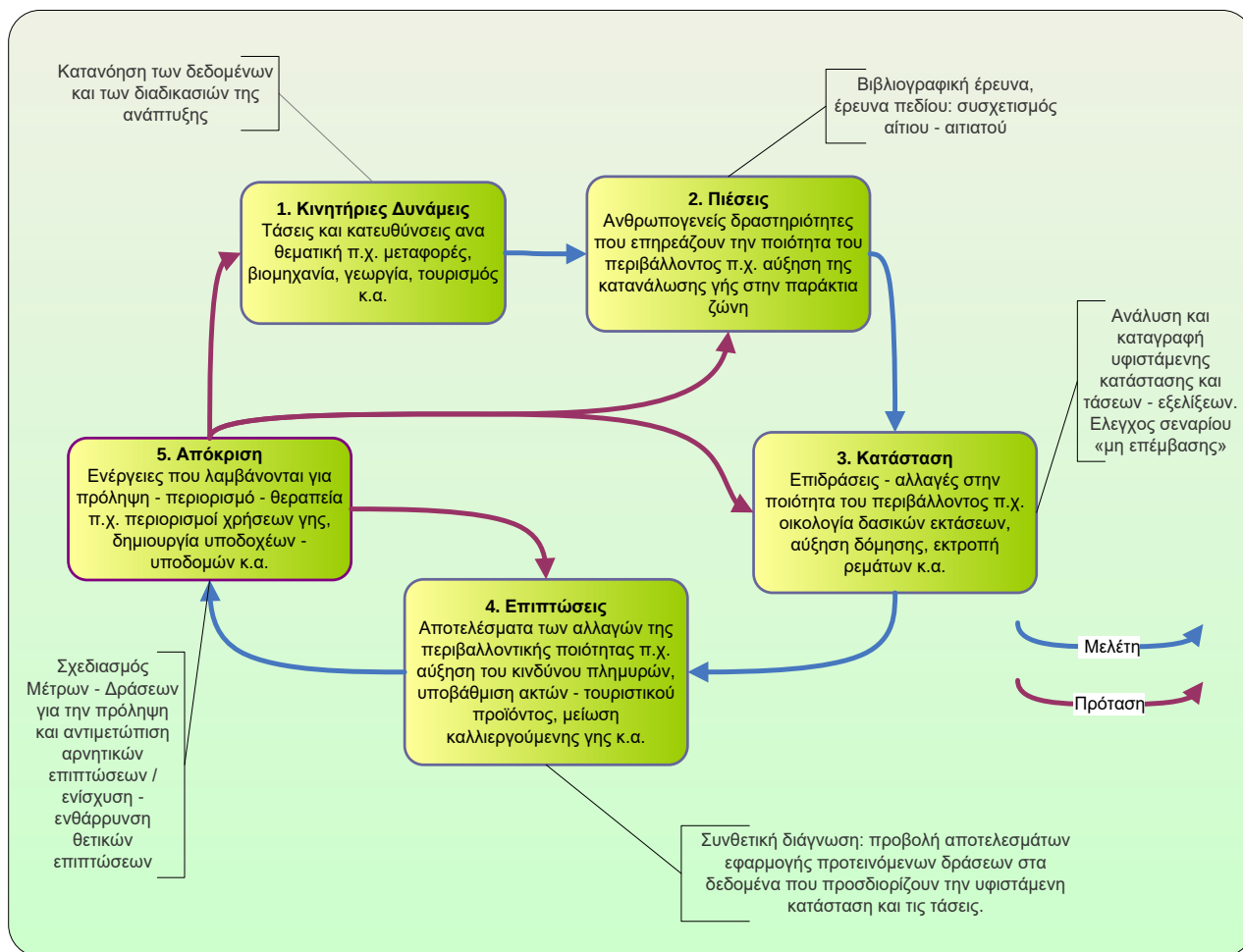
6.1. Σχεδιασμός του συστήματος αξιολόγησης

Η επιλογή του τρόπου αξιολόγησης σε μία ΣΜΠΕ καθορίζεται από τα χαρακτηριστικά του σχεδίου ή του προγράμματος. Αιτία για αυτό είναι ότι οι ΣΜΠΕ καλύπτουν ένα μεγάλο φάσμα αντικειμένων που διαφοροποιείται ως προς την πολυπλοκότητα, τα μέσα εφαρμογής, την λεπτομέρεια, την χωρική κλίμακα και τους τομείς παρέμβασης.

Σε κάθε περίπτωση η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων οφείλει να βασίζεται στην λογική ανάλυση, όπως αυτή που περιέχει το μεθοδολογικό πλαίσιο DPSIR (DPSIR: Driving force-Pressure-State-Impact-Response). Το πλαίσιο αυτό έχει αναπτυχθεί από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Περιβάλλοντος για την περιβαλλοντική αξιολόγηση και παρακολούθηση της εφαρμογής δράσεων και προγραμμάτων. Το DPSIR στηρίζεται σε μια διαδοχική εξέταση πέντε βημάτων συσχέτισης ενός λογικού πλαισίου αίτιου – αιτιατού. Η χρήση του εξειδικεύεται περαιτέρω με προσαρμογή στο περιεχόμενο της ΣΜΠΕ, όπως αυτό προσδιορίζεται από την ΚΥΑ α.π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/28.8.2006 και τις τεχνικές προδιαγραφές του παραρτήματος III (βλέπε σχήμα).

Στο μοντέλο προσδιορίζονται ως Κινητήριες Δυνάμεις (Driving Forces), δηλαδή δυνάμεις που θα προκαλέσουν κίνηση – αλλαγή και δεν είναι άλλες από τις προβλέψεις του σχεδίου που παρουσιάζονται στο Κεφ.4. Οι δυνάμεις αυτές θα δημιουργήσουν νέες ή ενδεχομένως θα μεταβάλουν υπάρχουσες Πιέσεις (Pressures) προς το περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους. Οι Πιέσεις αυτές με την σειρά τους θα επηρεάσουν τις υφιστάμενες περιβαλλοντικές συνθήκες της περιοχής (State - κεφάλαιο 6) δημιουργώντας αντίκτυπο (Impact). Στόχος της ΣΜΠΕ είναι η αξιολόγηση του αυτού αντίκτυπου (παρών κεφάλαιο) και η πρόταση μέσων απόκρισης (Response) για την πρόληψη, την αποφυγή ή των περιορισμό τους (Κεφάλαιο 8).

Η αξιολόγηση αυτή βασίζεται στους Περιβαλλοντικούς Στόχους, όπως αυτοί έχουν προσδιοριστεί στο Κεφάλαιο 3. Οι στόχοι αυτοί χρησιμοποιούνται προκειμένου να διερευνηθεί αν οι αλλαγές που θα προέλθουν στο περιβάλλον, τους πόρους, την κοινωνική ευημερία και την υγεία είναι αποδεκτές ή όχι, αλλά και ποιές θα είναι οι θετικές επιπτώσεις (συνέργειες).

Εικόνα 26. Μοντέλο DPSIR για την αξιολόγηση των επιπτώσεων σε στρατηγικό επίπεδο.

Σύμφωνα με το παραπάνω μεθοδολογικό πλαίσιο, τις ιδιαιτερότητες του σχεδίου και τις απαιτήσεις των προδιαγραφών της ΣΜΠΕ η εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον θα πραγματοποιηθεί σε δύο στάδια.

Κατά το πρώτο στάδιο θα αξιολογηθούν αναλυτικά οι επιπτώσεις των προτάσεων του σχεδιασμού, βάσει του μοντέλου DPSI(R). Η αξιολόγηση αυτή θα γίνει σε δύο επίπεδα προτάσεων:

- α) του Δομικού Πρότυπου Οργάνωσης (Στρατηγικό Επίπεδο σε έναν πίνακα)
- β) των ρυθμίσεων ανά ζώνη χρήσεων γης ή ομάδα χρήσεων γης.

Στη συνέχεια θα πραγματοποιηθεί συνθετική διάγνωση βάσει των ευρημάτων. Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων θα γίνει με τη χρήση Μήτρας Αξιολόγησης που θα περιλαμβάνει τους τομείς της αξιολόγησης όπως ορίζονται από τις προδιαγραφές των ΣΜΠΕ.

Αναλυτικά η Μήτρα Αξιολόγησης θα παρουσιάσει:

1. Πιθανότητα της Επίπτωσης: εκφράζει πόσο αναμενόμενη ή όχι είναι μία επίπτωση. Η εκτίμηση στηρίζεται κατά κύριο λόγο στην συνεκτίμηση α) των "τυπικών" επιπτώσεων που αναμένονται από έναν τύπο έργου ή μια δραστηριότητα, σύμφωνα με την ανάλυση των διεργασιών και την εμπειρία από επιπτώσεις παρόμοιων έργων και β) του χώρου ή των ειδικών συνθηκών που θα υλοποιηθεί όπως αυτά έχουν αναγνωριστεί στην υπάρχουσα κατάσταση.
2. Κλίμακα - Κατεύθυνση της Επίπτωσης: Η κάθε δράση μπορεί να έχει θετικές ή αρνητικές επιπτώσεις οι οποίες μπορεί να είναι ισχυρές ή ασθενείς ως προς την ένταση τους. Η διαφοροποίηση της έντασης σχετίζεται κύρια με την κλίμακα του έργου, την αντιληπτικότητα των μεταβολών που αναμένεται να επιφέρει σε κρίσιμους παράγοντες και την σπουδαιότητα της παραμέτρου που επηρεάζει τον τύπο περιοχής. Έτσι για παράδειγμα η αύξηση ενός ρύπου Χ, λόγω της δημιουργίας μιας αστικής αρτηρίας μπορεί να θεωρηθεί ισχυρή επίπτωση ως προς την ποιότητα της ατμόσφαιρας σε μια επιβαρυσμένη αστική περιοχή και ασθενής (ως επίπτωση) όταν η ίδια ποσότητα ρύπων εκπέμπεται σε έναν επαρχιακό δρόμο.

Επισημαίνεται ότι πέρα των αρνητικών ή θετικών επιπτώσεων, προσδιορίζονται και αμφίσημες ή μικτές επιπτώσεις. Τέτοιες χαρακτηρίζονται όσες διαθέτουν ένα ή και τα δύο παρακάτω χαρακτηριστικά:

- α) Επιδρούν θετικά σε μία παράμετρο ενός περιβαλλοντικού στόχου, άλλα αρνητικά σε μια άλλη. Η περίπτωση αυτή απαντάται συνήθως σε δράσεις που περιλαμβάνουν ξεχωριστές επιπτώσεις κατά την κατασκευή και την λειτουργία. Π.χ. Η αντικατάσταση ΤΠΕ σε μια υπηρεσία μπορεί να δημιουργήσει έναν "όγκο" αποβλήτων Η/Υ που θα απαξιωθούν, άλλα μετά την αναβάθμιση των υπηρεσιών θα μειωθεί σημαντικά ο όγκος χαρτιού.
 - β) Ο βαθμός και το πρόσημο της επίπτωσης εξαρτάται από ορισμένες προϋποθέσεις που κατά κύριο λόγο θα προσδιοριστούν κατά την εξειδίκευση των δράσεων. Σε αυτές τις περιπτώσεις πέρα από τον εντοπισμό των δράσεων θα διερευνηθούν και οι εν λόγω προϋποθέσεις, προκειμένου να προταθούν ως μέτρα βελτίωσης της περιβαλλοντικής επίδοσης του προγράμματος (κεφ.8)
3. Συχνότητα / διάρκεια: Αφορά τον χρόνο που θα διαρκέσει η επίπτωση. Στην γενική περίπτωση αφορά δράσεις που περιέχουν κατασκευή έργων κατά την διάρκεια των οποίων δημιουργούνται οχλήσεις, οι οποίες σταματούν ταυτόχρονα με την ολοκλήρωση της

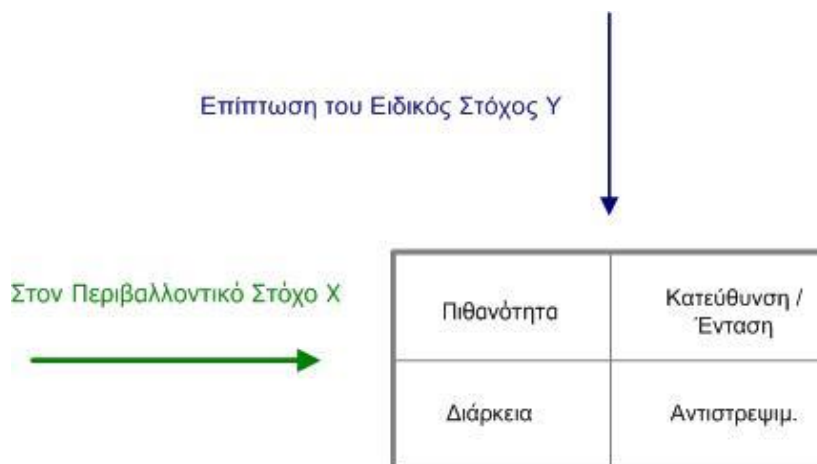
κατασκευής (π.χ. θόρυβος από μηχανήματα, σκόνη κ.α.). Οι επιπτώσεις από την λειτουργία έχουν περισσότερο μακροχρόνιο χαρακτήρα. Ως μεσοπρόθεσμες αναφέρονται επιπτώσεις που εκδηλώνονται μετά από την κρίσιμη συγκέντρωση ενός παράγοντα που δημιουργεί όχληση.

4. Αντιστρεψιμότητα: Εκφράζει είτε την δυνατότητα αποκατάστασης (τεχνίτης ή φυσικής) και επαναφοράς στην πρότερη κατάσταση του περιβαλλοντικού στόχου σε περίπτωση που η σχετιζόμενη δράση ολοκληρώνεται / παύει την λειτουργία της είτε την δυνατότητα πρόληψης, περιορισμού της επίπτωσης, με την ανάληψη συμπληρωματικών δράσεων, μέσων παρακολούθησης ή περιορισμού.
5. Διασυννοριακή διάσταση: προσδιορίζεται αν η επίπτωση θα επηρεάσει περιοχές εκτός ΠΚΜ. Σε αυτή την αξιολόγηση αναφέρονται και διαπεριφερειακές επιπτώσεις.
6. Αβεβαιότητα: Η αβεβαιότητα της αξιολόγησης είναι μια ποιοτική παράμετρος που μπορεί να σχετίζεται με οποιαδήποτε από τις παραπάνω ιδιότητες, επικεντρώνεται ωστόσο κυρίως στην πιθανότητα και την ένταση της επίπτωσης καθώς αυτές καθορίζουν πρωτογενώς την απόφαση για λήψη μέτρων αντιμετώπισης. Σε πολλές περιπτώσεις η αναφορά αβεβαιότητας σηματοδοτεί την ανάγκη εμβάθυνσης της ανάλυσης κατά το στάδιο ενεργοποίησης του σχεδιασμού, μέσα από μελλοντικές μελέτες και έρευνες που θα τεκμηριώσουν καλύτερες κρίσεις επί των συγκεκριμένων ζητημάτων.

Σύμφωνα με τις προδιαγραφές της ΣΜΠΕ η εκτίμηση των επιπτώσεων περιλαμβάνει και αυτή του συσσωρευτικού - αθροιστικού χαρακτήρα των επιπτώσεων. Αυτή πραγματοποιείται στο τέλος της διαδικασίας αξιολόγησης όταν, δηλαδή, ολοκληρωθεί η εξέταση κάθε ΕΣ και παρουσιάζεται στο κεφάλαιο 6.4.

Η παρουσίαση των προαναφερθέντων στις Μήτρες Αξιολόγησης γίνεται με τη χρήση των συμβόλων που φαίνονται στον παρακάτω πίνακα. Σημειώνεται ότι κάθε στήλη (Υ) της Μήτρας Αξιολόγησης αναφέρεται σε έναν Ειδικό Στόχο, ενώ κάθε γραμμή (Χ) σε έναν Περιβαλλοντικό Στόχο. Κάθε κελί ΧΥ χωρίζεται περαιτέρω σε τεταρτημόρια (βλ. Εικόνα 4), όπου με τη βοήθεια συμβόλων (Πίνακας 33) παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης για τις πρώτες τέσσερις παραπάνω αναφερόμενες μεταβλητές.

Εικόνα 27: Σχηματική παρουσίαση των επιπτώσεων ανά κελί του πίνακα αξιολόγησης

Πίνακας 5: Πίνακας Συμβόλων Αξιολόγησης ΣΜΠΕ

Παράμετρος	Σύμβολο	Επεξήγηση
Πιθανότητα Επίπτωσης	Π	Πολύ Πιθανό
	Λ	Λιγότερο Πιθανή
	Ο	Ελάχιστη ή μηδενική Πιθανότητα Επίπτωσης
Κλίμακα - Κατεύθυνση	-- , -	Ισχυρά Αρνητική , Ασθενής Αρνητική
	++ , +	Ισχυρά θετική , Ασθενής Θετική (συνέργεια)
	-/+	Μικτές επιπτώσεις ή επιπτώσεις που μπορεί να καθοριστούν αμφίδρομα από την εξειδίκευση της δράσης.
Συχνότητα/διάρκεια	Μ	Μακροχρόνια
	μ	Μεσοπρόθεσμη
	Β	Περιστασιακή - βραχυπρόθεσμη
Αντιστρεψιμότητα	U	Μη αναστρέψιμη - Μόνιμη
	A	Αναστρέψιμη
Διασυνοριακή διάσταση	↑	Πιθανή διασυνοριακή επίπτωση
Αβεβαιότητα	?	Υψηλή αβεβαιότητα εκτίμησης

6.2. Εξειδίκευση κριτηρίων περιβαλλοντικής Αξιολόγησης

Η περιβαλλοντική αξιολόγηση του Σχεδίου πολυπαραγοντικά σε διάφορους τομείς που περιλαμβάνουν: α) Την βιοποικιλότητας και την προστασία της άγριας πανίδας και χλωρίδας β) την ανθρώπινη υγεία και την ευημερία του τοπικού πληθυσμού, γ) την Κλιματική Αλλαγή, τις επιπτώσεις της και την δυνατότητα προσαρμογής σε αυτές, δ) τα υλικά και περιουσιακά στοιχεία, ε) την διαφύλαξη της Πολιτιστικής κληρονομιάς και του Τοπίου, στ) το κοινωνικό-οικονομικό περιβάλλον, ζ) την παραγωγή στερεών ή υγρών αποβλήτων, η) τα υδατικά συστήματα, θ) το ατμοσφαιρικό περιβάλλον και τον θόρυβο και ι) τους εδαφικούς πόρους.

Για κάθε τομέα προκύπτουν συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης, τα οποία εστιάζουν σε συγκεκριμένα ζητήματα που σχετίζονται με το Σχέδιο και τα χαρακτηριστικά του. Τα κριτήρια αυτά προκύπτουν βάσει του συνδυασμού και της σύνδεσης τριών παραγόντων:

Α) των στόχων και επιδιώξεων που προκύπτουν από την ανάλυση του θεσμικού πλαισίου, των προγραμμάτων και στρατηγικών περιβαλλοντικής προστασίας και ανάδειξης της περιοχής (κεφ. 3).

Β) των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών της περιοχής, όπως προσδιορίζονται από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης (κεφ. 6)

Γ) τον χαρακτήρα του υπο αξιολόγηση Σχεδίου, Προγράμματος ή της Πολιτικής που έχει παρουσιαστεί συνοπτικά στο Κεφάλαιο 4.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται ανά Τομέα τα κριτήρια αξιολόγησης

Πίνακας 6. Κριτήρια αξιολόγησης ανά τομέα

Τομέας	Κριτήρια αξιολόγησης
Βιοποικιλότητα / Χλωρίδα / Πανίδα	- Επίδραση στην αστική οικολογία - Επίδραση στην συνδεσιμότητα αστικών με περιαστικούς βιότοπους
Ανθρώπινη Υγεία / Πληθυσμός	- Επίδραση στην τρωτότητα ή την ευπάθεια της περιοχής σε τεχνολογικούς κινδύνους - Διαφοροποίηση του βιοτικού επιπέδου - Προαγωγή της Βιώσιμης Κινητικότητας
Κλιματική Αλλαγή	- Μείωση θερμικής άνεσης ευρύτερης περιοχής / Αύξηση έντασης αστικής νήσου θερμότητας. - Επίδραση της τρωτότητας ή ευπάθειας σε πλημμυρικό κίνδυνο - Επίδραση της τρωτότητας ή έκθεσης σε πυρκαγιές - Επίδραση στην κατανάλωση ενέργειας και τις ενεργειακές ανάγκες από θερμικές πηγές
Υλικά περιουσιακά στοιχεία	Φθορά ή απώλεια περιουσίας
Πολιτιστική Κληρονομία / Τοπίο	- Αλλοίωση πολιτιστικών στοιχείων (μνημεία / αρχαιολογικοί χώροι) - Αλλοίωση τοπίου
Κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον	- Επίδραση στην απασχόληση - Επίδραση στο τοπικό εισόδημα - Κοινωνικές Ανισότητες και κοινωνική Συνοχή περιοχής.
Απόβλητα (Στερεά / Υγρά)	- Αύξηση της παραγωγής στερεών ή υγρών αποβλήτων - Επίδραση στην κυκλική οικονομία.
Υδατα	Διαταραχή υπογείων ή επιφανειακών υδάτων
Ατμόσφαιρα/ Θόρυβος	- Αύξηση ατμοσφαιρικής ρύπανσης - Αύξηση του θορύβου
Έδαφος	Ποιότητα και παραγωγικότητα Εδαφικών πόρων

6.3. Εκτίμηση και ανάλυση επιπτώσεων ανά περιβαλλοντικό κριτήριο

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται οι πιθανές αρνητικές ή θετικές επιδράσεις των Προτάσεων του ΕΠΣ σε σχέση με τα περιβαλλοντικά κριτήρια αξιολόγησης που έχουν τεθεί. Για κάθε κριτήριο πέρα από την αξιολόγηση βάσει των παραμέτρων που παρουσιάστηκαν παραπάνω, δηλαδή της Πιθανότητας Εμφάνισης, της Κλίμακας και κατεύθυνσης, της Συχνότητας, αντιστρεψιμότητας και του βαθμού βεβαιότητας για την εκτίμηση, παρουσιάζεται η τεκμηρίωση της αξιολόγησης. Επισημαίνεται ότι στον πίνακα δεν περιλαμβάνεται η διασυνοριακή διάσταση καθώς δεν εμπίπτει στην κλίμακα του σχεδιασμού.

Πίνακας 7. Πιθανές αρνητικές ή θετικές επιδράσεις των Προτάσεων του ΕΠΣ σε σχέση με τα περιβαλλοντικά κριτήρια αξιολόγησης που έχουν τεθεί

Τομέας	/ Κριτήρια αξιολόγησης	Χωρικό Πρότυπο Προτεινόμενες Αλλαγές στις Χρήσεις Γης						Τεκμηρίωση / Παρατηρήσεις
		Πιθανότητα Επίπτωσης	Κλίμακα - Κατεύθυνση	Συχνότητα/ διάρκεια	Αντι/τητα	Διασυννοριακ ή διάσταση	Αβεβαιότητα	
Βιοποικιλότητα / Χλωρίδα / Πανίδα	Επίδραση στην αστική οικολογία	Λ	+					Οι χρήσεις γης που προτείνονται (υπηρεσίες – κεντρικές λειτουργίες) προκαλούν μικρότερες πιέσεις προς την Πανίδα και την Χλωρίδα από την κίνηση βαρέων οχημάτων και διαμετακόμισης. Ενδεχόμενη θετική συνέργεια η αποφυγή δημιουργίας εγκαταλελλημένων χώρων που ευνοούν την ανάπτυξη μη ωφέλιμων ζωικών ειδών, όπως οι αρουραίοι και τα παρασιτικά έντομα. Εμπορικές χρήσεις θα αυξήσουν την πιθανότητα καλής συντήρησης του πρασίνου του χώρου.
	Επίδραση στην συνδεσιμότητα αστικών με περιαστικών βióτοπων	Ο						Η περιοχή δεν βρίσκεται κατά μήκος ούτε συνδέεται με κάποιο διάδρομο πρασίνου. Η ευρύτερη περιοχή είναι δομημένη χωρίς ιδιαίτερους χώρους αστικού πρασίνου
Ανθρώπινη Υγεία / Πληθυσμός	Επίδραση στην τρωτότητα ή την ευπάθεια της περιοχής σε τεχνολογικούς κινδύνους	Ο						Η αλλαγή χρήσης δεν αναμένεται να επηρεάσει το επίπεδο τρωτότητας και ευπάθειας δεδομένου ότι και η υφιστάμενη θεσμοθετημένη χρήση περιλαμβάνει παρουσία υψηλού αριθμού ανθρώπων στην περιοχή.

Τομέας	/ Κριτήρια αξιολόγησης	Χωρικό Πρότυπο Προτεινόμενες Αλλαγές στις Χρήσεις Γης						Τεκμηρίωση / Παρατηρήσεις
		Πιθανότητα Επίπτωσης	Κλίμακα - Κατεύθυνση	Συχνότητα/ διάρκεια	Αντι/τητα	Διασυννοριακ ή διάσταση	Αβεβαιότητα	
	• Διαφοροποίηση του βιοτικού επιπέδου	Π	++	M	A			Αναμένεται να έχει πολλαπλά οφέλη καθώς οι νέες χρήσεις θα αναβαθμίσουν την ευρύτερη περιοχή, ενώ προβλέπεται η εγκατάσταση νέων κοινωνικών υπηρεσιών (ΚΔΑΠ) που θα είναι προσβάσιμες από τους κατοίκους της ευρύτερης περιοχής επιρροής.
	• Προαγωγή της Βιώσιμης Κινητικότητας	π	++	M				Το μεταφορικό δίκτυο σύνδεσης (26 ^{ης} Οκτωβρίου) διασφαλίζει επαρκεί μεταφορική ικανότητα. Η περιοχή εξυπηρετείται από γραμμές Τοπικών Λεωφορείων, Παράλληλα, αποκλείει (την άλλωστε μη υλοποιημένη υφιστάμενη χρήση) που θα επιβάρυνε το τοπικό σύστημα με υψηλή κυκλοφορία από Λεωφορεία. Οι ανάγκες για υποδομές Σταθμού Λεωφορείων καλύπτονται από τον σε λειτουργία σταθμό και η κατάργηση της θέσης δεν θα περιορίσει σε καμία περίπτωση της δυνατότητας υποστήριξης της χρήσης MMM στην πόλη
Κλιματική Αλλαγή	• Μείωση θερμικής άνεσης ευρύτερης περιοχής / Αύξηση έντασης αστικής νήσου θερμότητας.	Π	++	M				Οι Σταθμοί Λεωφορείων προκαλούν τοπικά υψηλή διαταραχή της θερμότητας καθώς λόγω της υψηλής κάλυψης με οδόστρωμα και της εκτεταμένης στατικής χρήσης των θερμικών μηχανών προκαλείται σημαντική εκπομπή θερμότητας. Οι νέες προτεινόμενες χρήσεις έχουν σαφώς καλύτερη ενεργειακή αποδοτικότητα.
	• Επίδραση της τρωτότητας ή ευπάθειας σε	Ο						Η περιοχή διαθέτει υποδομές, η αλλαγή χρήσεων δεν επηρεάζει τον πλημμυρικό κίνδυνο

Τομέας	/ Κριτήρια αξιολόγησης	Χωρικό Πρότυπο Προτεινόμενες Αλλαγές στις Χρήσεις Γης						Τεκμηρίωση / Παρατηρήσεις
		Πιθανότητα Επίπτωσης	Κλίμακα - Κατεύθυνση	Συχνότητα/ διάρκεια	Αντι/τητα	Διασυννοριακ ή διάσταση	Αβεβαιότητα	
	πλημμυρικό κίνδυνο							
	• Επίδραση της τρωτότητας ή έκθεσης σε πυρκαγιές	Π	++	M				Οι νέες χρήσεις είναι λιγότερο ευάλωτες σε πυρκαγιές που θα μπορούσαν να προκληθούν από ένα ατύχημα (π.χ. σύγκρουση οχημάτων)
	• Επίδραση στην κατανάλωση ενέργειας και τις ενεργειακές ανάγκες από θερμικές πηγές	π	++	M	A			Οι νέες χρήσεις θεωρούνται λιγότερο ενεργοβόρες, ιδιαίτερα αν η λειτουργία τους περιορίζεται χρονικά σε ωράρια λειτουργίας καταστημάτων – γραφείων. Σε κάθε περίπτωση όμως αυτή είναι για γενική διαπίστωση η οποία εξαρτάται από το συγκεκριμένο είδος των χρήσεων που θα εγκατασταθούν.
στοιχεία κά περιουσία Υλικά	• Φθορά η απώλεια περιουσίας	Π	++	M				Η μείωση της κυκλοφορίας των βαρέως τύπου οχημάτων θα μειώσει την φθορά του οδοστρώματος και το κόστος συντήρησης του.
Τοπίο Πολιτιστική Κληρονομιά /	• Αλλοίωση πολιτιστικών στοιχείων (μνημεία / αρχαιολογικοί χώροι)	Ο						Δεν υπάρχουν σημαντικοί πόροι . μνημεία

Τομέας	/ Κριτήρια αξιολόγησης	Χωρικό Πρότυπο Προτεινόμενες Αλλαγές στις Χρήσεις Γης						Τεκμηρίωση / Παρατηρήσεις
		Πιθανότητα Επίπτωσης	Κλίμακα - Κατεύθυνση	Συχνότητα/ διάρκεια	Αντι/τητα	Διασυννοριακ ή διάσταση	Αβεβαιότητα	
	• Αλλοίωση τοπίου	Ο						Το τοπίο της περιοχής δεν παρουσιάζει σημαντικά στοιχεία.
Κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον	• Επίδραση στην απασχόληση	Π	++	Μ	Α			Με τις νέες χρήσεις αναμένεται να δημιουργηθούν νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες και θέσεις εργασίας
	• Επίδραση στο τοπικό εισόδημα	Π	++	Μ	Α			ΜΕ τις νέες χρήσεις αναμένεται να δημιουργηθούν νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες και θέσεις εργασίας
	• Κοινωνικές Ανισότητες και κοινωνική Συνοχή περιοχής.	Π	++	Μ	Α			Οι νέες χρήσεις περιλαμβάνουν την ανάπτυξη κοινωνικών υποδομών που θα ενισχύσουν την ένταξη και την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών κυρίως προς ευπαθείς και ευάλωτες ομάδες πληθυσμού.
Υδάτα	• Αύξηση της παραγωγής στερεών ή υγρών αποβλήτων	Λ	-	μ	Α			Οι εμπορικές χρήσεις ή χρήσεις εστίασης μπορεί να αυξήσουν τις ποσότητες παραγωγής ΑΣΑ. Η επίπτωση είναι αντιμετωπίσιμη και αναστρέψιμη μέσω της εγκατάστασης – σύνδεσης με το τοπικό δίκτυο διαχείρισης απορριμμάτων. Στον τομέα των υγρών αποβλήτων, η περιοχή συνδέεται με σύστημα αποχέτευσης και επεξεργασίας (ΕΥΑΘ). Κατά συνέπεια οποιαδήποτε αύξηση θα απορροφήσει χωρίς αντίκτυπο.
	• Επίδραση στην κυκλική οικονομία.	Π	++	Μ	Α			Η προτεινόμενη χρήση γης δίνει καλύτερη δυνατότητα σχεδιασμού και οργάνωσης των υποδομών διαχείρισης των απορριμμάτων.

Τομέας	/ Κριτήρια αξιολόγησης	Χωρικό Πρότυπο Προτεινόμενες Αλλαγές στις Χρήσεις Γης						Τεκμηρίωση / Παρατηρήσεις
		Πιθανότητα Επίπτωσης	Κλίμακα - Κατεύθυνση	Συχνότητα/ διάρκεια	Αντι/τητα	Διασυννοριακ ή διάσταση	Αβεβαιότητα	
Απόβλητα (Στερεά / Υγρά)	Διαταραχή υπογείων ή επιφανειακών υδάτων	Ο						Δεν επηρεάζεται
Ατμόσφαιρα/ Θόρυβος	Αύξηση ατμοσφαιρικής ρύπανσης	Π	++	μ	A			Αποκλείει (την άλλωστε μη υλοποιημένη υφιστάμενη χρήση) που προέβλεπε την αύξηση της κίνησης Λεωφορείων που θα επιβάρυναν τοπικά την ατμοσφαιρική ρύπανση.
	Αύξηση του θορύβου	Π	++	μ	A			
Έδαφος	Ποιότητα και παραγωγικότητα Εδαφικών πόρων	Ο						Αποκλείει (την άλλωστε μη υλοποιημένη υφιστάμενη χρήση) που προέβλεπε την αύξηση της κίνησης Λεωφορείων που θα επιβάρυναν τοπικά την εκπομπή θορύβου.

Τομέας	/ Κριτήρια αξιολόγησης	Όροι Δόμησης και Πρόγραμμα Ενεργοποίησης.						Τεκμηρίωση / Παρατηρήσεις
		Πιθανότητα Επίπτωσης	Κλίμακα - Κατεύθυνση	Συχνότητα/ διάρκεια	Αντι/τητα	Διασυνοριακή διάσταση	Αβεβαιότητα	
Βιοποικιλότητα / Χλωρίδα / Πανίδα	• Επίδραση στην αστική οικολογία	Ο						Δεν προτείνονται αλλαγές στους ΣΔ, δεν προβλέπεται κατασκευή νέων κτηρίων. Οι προβλεπόμενες / εκτιμώμενες εργασίες ανακαίνισης δεν επιρεάζουν το αντικείμενο του κριτηρίου.
	• Επίδραση στην συνδεσιμότητα αστικών με περιαστικών βιότοπους	Ο						Δεν προτείνονται αλλαγές στους ΣΔ, δεν προβλέπεται κατασκευή νέων κτηρίων. Οι προβλεπόμενες / εκτιμώμενες εργασίες ανακαίνισης δεν επιρεάζουν το αντικείμενο του κριτηρίου.
Ανθρώπινη Υγεία / Πληθυσμός	• Επίδραση στην τρωτότητα ή την ευπάθεια της περιοχής σε τεχνολογικούς κινδύνους	Ο						Δεν προτείνονται αλλαγές στους ΣΔ, δεν προβλέπεται κατασκευή νέων κτηρίων. Οι προβλεπόμενες / εκτιμώμενες εργασίες ανακαίνισης δεν επιρεάζουν το αντικείμενο του κριτηρίου.
	• Διαφοροποίηση του βιοτικού επιπέδου	Ο						Δεν προτείνονται αλλαγές στους ΣΔ, δεν προβλέπεται κατασκευή νέων κτηρίων. Οι προβλεπόμενες / εκτιμώμενες εργασίες ανακαίνισης δεν επιρεάζουν το αντικείμενο του κριτηρίου.
	• Προαγωγή της Βιώσιμης Κινητικότητας	Ο						Δεν προτείνονται αλλαγές στους ΣΔ, δεν προβλέπεται κατασκευή νέων κτηρίων. Οι προβλεπόμενες / εκτιμώμενες εργασίες ανακαίνισης δεν επιρεάζουν το αντικείμενο του κριτηρίου.

Τομέας	/ Κριτήρια αξιολόγησης	Όροι Δόμησης και Πρόγραμμα Ενεργοποίησης.						Τεκμηρίωση / Παρατηρήσεις
		Πιθανότητα Επίπτωσης	Κλίμακα - Κατεύθυνση	Συχνότητα/ διάρκεια	Αντι/τητα	Διασυννοριακή διάσταση	Αβεβαιότητα	
Κλιματική Αλλαγή	Μείωση θερμικής άνεσης ευρύτερης περιοχής / Αύξηση έντασης αστικής νήσου θερμότητας.	Π	++	M				Ενσωματώνοντας τεχνικές και τεχνολογίες ενεργειακής αποδοτικότητας, εξοικονόμησης ενέργειας και βιοκλιματικού σχεδιασμού, οι εργασίες ανακαίνισης της υποδομής ενδέχεται να βελτιώσουν την απόδοση των εγκαταστάσεων και να περιορίσουν την ενεργειακή συσσώρευση και σπατάλη.
	Επίδραση της τρωτότητας ή ευπάθειας σε πλημμυρικό κίνδυνο	Ο						
	Επίδραση της τρωτότητας ή έκθεσης σε πυρκαγιές	Ο						Δεν προτείνονται αλλαγές στους ΣΔ, δεν προβλέπεται κατασκευή νέων κτηρίων. Οι προβλεπόμενες / εκτιμώμενες εργασίες ανακαίνισης δεν επιρεάζουν το αντικείμενο του κριτηρίου.
Υλικά περιουσία στοιχεία	Φθορά ή απώλεια περιουσίας	Ο						Δεν προτείνονται αλλαγές στους ΣΔ, δεν προβλέπεται κατασκευή νέων κτηρίων. Οι προβλεπόμενες / εκτιμώμενες εργασίες ανακαίνισης δεν επιρεάζουν το αντικείμενο του κριτηρίου.
Πολιτιστικά ή Κληρονομιά / Τοπίο	Αλλοίωση πολιτιστικών στοιχείων (μνημεία /	Ο						Δεν προτείνονται αλλαγές στους ΣΔ, δεν προβλέπεται κατασκευή νέων κτηρίων. Οι προβλεπόμενες / εκτιμώμενες εργασίες ανακαίνισης δεν επιρεάζουν το αντικείμενο του κριτηρίου.

Τομέας	/ Κριτήρια αξιολόγησης	Όροι Δόμησης και Πρόγραμμα Ενεργοποίησης.						Τεκμηρίωση / Παρατηρήσεις
		Πιθανότητα Επίπτωσης	Κλίμακα - Κατεύθυνση	Συχνότητα/ διάρκεια	Αντι/τητα	Διασυννοριακή διάσταση	Αβεβαιότητα	
	αρχαιολογικοί χώροι)							
	• Αλλοίωση τοπίου	O						Δεν προτείνονται αλλαγές στους ΣΔ, δεν προβλέπεται κατασκευή νέων κτηρίων. Οι προβλεπόμενες / εκτιμώμενες εργασίες ανακαίνισης δεν επηρεάζουν το αντικείμενο του κριτηρίου.
Κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον	• Επίδραση στην απασχόληση	Π	+	β	A			Οι εργασίες ανακαίνισης θα δημιουργήσουν απασχόληση κατά την διάρκεια υλοποίησής τους.
	• Επίδραση στο τοπικό εισόδημα	Π	+	β	A			Οι εργασίες ανακαίνισης θα δημιουργήσουν ζήτηση σε υλικά που θα προμηθευτούν από την τοπική αγορά (Θεσσαλονίκη)
	• Κοινωνικές Ανισότητες και κοινωνική Συνοχή περιοχής.	O						Δεν προτείνονται αλλαγές στους ΣΔ, δεν προβλέπεται κατασκευή νέων κτηρίων. Οι προβλεπόμενες / εκτιμώμενες εργασίες ανακαίνισης δεν επηρεάζουν το αντικείμενο του κριτηρίου.
Υδάτα	• Αύξηση της παραγωγής στερεών ή υγρών αποβλήτων	Λ	-	B	A			Κατά τις εργασίες ανακαίνισης θα δημιουργηθούν ΑΕΚΚ τα οποία ωστόσο λόγω της προσβασιμότητας της περιοχής είναι δυνατό να συλλεχθούν και μεταφερθούν ασφαλώς για διαχείριση. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να προβλεφθεί σε περίπτωση αποψίλωσης τυχών εγκαταστάσεων συντήρησης οχημάτων ή παλαιών κλιματιστικών και

Τομέας	/ Κριτήρια αξιολόγησης	Όροι Δόμησης και Πρόγραμμα Ενεργοποίησης.						Τεκμηρίωση / Παρατηρήσεις
		Πιθανότητα Επίπτωσης	Κλίμακα - Κατεύθυνση	Συχνότητα/ διάρκεια	Αντι/τητα	Διασυννοριακή διάσταση	Αβεβαιότητα	
								Η/Μ εγκαταστάσεων για την αποφυγή και τον έλεγχο τυχών διαρροών τοξικών ουσιών.
	Επίδραση στην κυκλική οικονομία.	O						Δεν προτείνονται αλλαγές στους ΣΔ, δεν προβλέπεται κατασκευή νέων κτηρίων. Οι προβλεπόμενες / εκτιμώμενες εργασίες ανακαίνισης δεν επηρεάζουν το αντικείμενο του κριτηρίου.
Απόβλητα (Στερεά / Υγρά)	Διαταραχή υπογείων ή επιφανειακών υδάτων	O						Δεν προτείνονται αλλαγές στους ΣΔ, δεν προβλέπεται κατασκευή νέων κτηρίων. Οι προβλεπόμενες / εκτιμώμενες εργασίες ανακαίνισης δεν επηρεάζουν το αντικείμενο του κριτηρίου.
Ατμόσφαιρα/ Θόρυβος	Αύξηση ατμοσφαιρικής ρύπανσης	A	-	B	A			Κατά τις εργασίες ανακαίνισης ενδέχεται να αυξηθεί τοπικά και βραχυπρόθεσμα, η παραγωγή αιωρούμενων σωματιδίων (σκόνη). Ο περιορισμός της παραγωγής και της διαφυγής της σκόνης μπορεί να ελεγχθεί με τεχνικά μέσα. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να προβλεφθεί σε περίπτωση αποψίλωσης τυχών εγκαταστάσεων συντήρησης οχημάτων ή παλαιών κλιματιστικών και

Τομέας	/ Κριτήρια αξιολόγησης	Όροι Δόμησης και Πρόγραμμα Ενεργοποίησης.						Τεκμηρίωση / Παρατηρήσεις
		Πιθανότητα Επίπτωσης	Κλίμακα - Κατεύθυνση	Συχνότητα/ διάρκεια	Αντι/τητα	Διασυννοριακή διάσταση	Αβεβαιότητα	
								Η/Μ εγκαταστάσεων για την αποφυγή και τον έλεγχο τυχών διαρροών αερίων GHG's (ψυκτικά υγρά)
	• Αύξηση του θορύβου	Λ	-	Β	Α			Κατά τις εργασίες ανακαίνισης ενδέχεται να αυξηθεί τοπικά και βραχυπρόθεσμα, η παραγωγή θορύβου, χωρίς ωστόσο να προκαλείται όχληση σε περιοχές ,ε ευαίσθητες χρήσεις (κατοικία, υγεία εκπαίδευση κ.α.)
Έδαφος	• Ποιότητα και παραγωγικότητα Εδαφικών πόρων	Ο						

Ανακεφαλαιώνοντας με τις επιλογές που προκύπτουν από την εφαρμογή του χωρικού προτύπου, τον (επανα)καθορισμό των χρήσεων γης εντός του ακινήτου προκύπτει ότι:

- Το Σχέδιο δεν προκαλεί σημαντικές αλλαγές και επιπτώσεις στο περιβάλλον και η επίδραση του (ως προς το θεωρητικό πλαίσιο λειτουργίας των χρήσεων ex ante και ex post) θα είναι στις περισσότερες περιπτώσεις θετική.
- Τόσο από την αλλαγή των χρήσεων γης, όσο και από την ενεργοποίηση του σχεδιασμού, κύρια πιθανή επίπτωση είναι η αύξηση της παραγωγής απορριμμάτων τα οποία περιλαμβάνουν κατά την φάση ανακαίνισης κτιριακών εγκαταστάσεων / μετατροπής των χρήσεων την παραγωγή ΑΕΚΚ και κατά την φάση λειτουργία ΑΣΑ. Και στις δύο περιπτώσεις η περιοχή διαθέτει εγκατεστημένα ικανά συστήματα διαχείρισης που μπορούν να απορροφήσουν τις πιέσεις.
- Το έργο είναι γενικά ουδέτερο ως προς τα κριτήρια της βιοποικιλότητας, της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, της διαφύλαξης των υδατικών και εδαφικών πόρων.
- Το σχέδιο θα επιδράσει θετικά στην τοπική οικονομία και την προαγωγή της κοινωνικής ευημερίας καθώς με τις προτάσεις του αναμένεται να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας άλλα και να αναπτυχθούν κοινωνικές υπηρεσίες που απευθύνονται σε ευαίσθητες και ευπαθείς ομάδες πληθυσμού.
- Η περιοχή συνδέεται με Μέσα Μαζικής Μεταφοράς κατά συνέπεια αξιολογείται ότι η αλλαγή χρήσεων δεν επηρεάζει αρνητικά την Αστική Κινητικότητα.
- Είναι σημαντικό ότι η αλλαγή χρήσεων δημιουργεί προϋποθέσεις ενεργειακής αναβάθμισης των εγκαταστάσεων που σήμερα έχουν μηδαμινή ενεργειακή αποδοτικότητα.

6.4. Σωρευτικά αποτελέσματα

Οι συσσωρευτικές επιπτώσεις προκύπτουν με το συνυπολογισμό των επιπτώσεων που ανιχνεύτηκαν παραπάνω ανά Π.Σ.

Ο έλεγχος των συσσωρευτικών επιπτώσεων αναφέρεται σε δύο παραμέτρους. Κατ' αρχάς, στον έλεγχο της συνισταμένης που προκύπτει από την εφαρμογή ποικίλων παρεμβάσεων που μπορεί να έχουν θετική, αρνητική ή ουδέτερη επίδραση στο περιβάλλον. Ο υπολογισμός αυτός είναι ποιοτικός, καθώς σε πολλές περιπτώσεις θετικές με αρνητικές επιπτώσεις δεν μπορούν να συμψηφιστούν, όπως για παράδειγμα όταν επιπτώσεις έχουν επίδραση σε διαφορετικά χαρακτηριστικά που καθορίζουν την ποιότητα ή την ποσότητα του κάθε περιβαλλοντικού παράγοντα. Σε αυτές τις περιπτώσεις, γίνεται προσπάθεια να καθοριστεί ο πλέον κρίσιμος παράγοντας και υιοθετείται η αρχή της πρόληψης για την αξιολόγηση των επιπτώσεων.

Η δεύτερη παράμετρος, που ελέγχεται, είναι αυτή της συνέργειας, καθώς σε πολλές περιπτώσεις η ταυτόχρονη δράση δυο αρνητικών ή θετικών παραγόντων μπορεί να πολλαπλασιάζει την ένταση της επίπτωσης σε σχέση με αυτή που θα προκαλούνταν αν οι παράγοντες αυτοί εκδηλωνόντουσαν διακριτά.

Συνολικά, από τον έλεγχο δεν προκύπτουν συσσωρευτικές επιπτώσεις.

6.5. Προτάσεις - κατευθύνσεις - μέτρα περιβαλλοντικής ένταξης των στρατηγικών κατευθύνσεων

Με βάση την αναγνώριση του είδους, της μορφής, της ένταξης και της σωρευτικότητας των επιπτώσεων όπως τεκμηριώθηκε ανωτέρω, μπορούν να εντοπιστούν κάποιες κρίσιμες επισημάνσεις για την ορθότερη περιβαλλοντική ένταξη των επιλογών χωρικής οργάνωσης του Σχεδίου, ακολουθώντας τους περιβαλλοντικούς στόχους που τέθηκαν. Αυτές παρουσιάζονται αναλυτικά στο Κεφάλαιο 7.

6.6. Σύστημα παρακολούθησης

Με βάση την αναγνώριση του είδους, της μορφής, της ένταξης και της σωρευτικότητας των επιπτώσεων όπως τεκμηριώθηκε ανωτέρω, μπορούν να εντοπιστούν κάποιες κρίσιμες επισημάνσεις για την ορθότερη περιβαλλοντική ένταξη των επιλογών χωρικής οργάνωσης του Σχεδίου, ακολουθώντας τους περιβαλλοντικούς στόχους που τέθηκαν. Αυτές παρουσιάζονται αναλυτικά στο Κεφάλαιο 7.

7. Στοιχεία κανονιστικής πράξης

Με βάση την αξιολόγηση των πιθανών επιπτώσεων και γνώμονα την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας εμφάνισης και τον περιορισμό της έντασης αρνητικών επιπτώσεων ή αντίστοιχα την μεγιστοποίηση της πιθανότητας και της έντασης θετικών επιπτώσεων προτείνονται μια σειρά από μέτρα και όρους που παρουσιάζονται παρακάτω.

7.1. Όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος που συνοδεύουν την έγκριση και υλοποίηση.

Οι προβλέψεις και οι προτεινόμενες χρήσεις γης, όροι και περιορισμοί δόμησης του ΕΠΣ THESSIS υπόκεινται στο σύνολο τους στην τήρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της χώρας, χωρίς παρεκκλίσεις και εξαιρέσεις. Για την μεγιστοποίηση των περιβαλλοντικών ωφελειών που μπορεί να περιλαμβάνουν μείωση των πιέσεων προς το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον επιπλέον των όρων της νομοθεσίας, άλλα θεωρούνται ότι είναι επιθυμητές τόσο για την βελτίωση της περιβαλλοντικής αλλά και της κοινωνικής και οικονομικής αποδοτικότητας του σχεδίου περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι όροι:

- Το σύνολο των ανακαινίσεων / οικοδομικών διαρρυθμίσεων θα πρέπει να περιλαμβάνει ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων, ενώ σε περίπτωση που αυτό δεν είναι οικονομικά εφικτό θα πρέπει να διατηρείται τουλάχιστον η υφιστάμενη ενεργειακή κατηγορία.
- Θα πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα τοποθέτησης φωτοβολταϊκών συστημάτων επί δομικών στοιχείων
- Ο φωτισμός στους κοινόχρηστους χώρους θα πρέπει να είναι επαρκής για την ασφάλεια των επισκεπτών, εργαζομένων και ενεργειακά αποδοτικός. Συγκεκριμένα να περιλαμβάνει λαμπτήρες χαμηλής κατανάλωσης και αισθητήρες αυτόματης ενεργοποίησης.
- Στους κοινόχρηστους χώρους θα πρέπει να υπάρχει υποδομή διακριτής συλλογής σύμφωνα με το ισχύον διαχωρισμό του φορέα συλλογής (Δήμος Θεσσαλονίκης)
- Εργασίες ανακαινίσεων / ανακατασκευών θα πρέπει να λαμβάνουν όλα τα προληπτικά μέτρα προστασίας για περιορισμό των εκπομπών σωματιδίων / θορύβου πέρα της περιοχής των εργασιών.
- Θα πρέπει να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη μετακίνηση ΑμΕΑ σε όλους τους εσωτερικούς και εξωτερικούς διαδρόμους επικοινωνίας, καθώς επίσης και εξυπηρέτησεις ΑμΕΑ.
- Στους κοινόχρηστους υπαίθριους χώρους, που σήμερα για την εξυπηρέτηση της χρήσης Σταθμού Μέσων Μεταφοράς θα πρέπει να προβλεφθεί δημιουργία πράσινων νησίδων που θα φιλοξενήσουν υψηλή βλάστηση με ενδημικά ή τοπικά είδη.
- Θα πρέπει να διατηρηθούν χώροι στάθμευσης ικανής έκτασης για την εξυπηρέτηση των επιδιωκόμενων δραστηριοτήτων.

7.2. Σύστημα παρακολούθησης

Η παρακολούθηση θα βασιστεί κύρια στη χρήση δεικτών που είτε παρακολουθούν παραμέτρους που δημιουργούν πιέσεις στο περιβάλλον είτε αναφέρονται στις κύριες περιβαλλοντικές μεταβολές που μπορεί να προκληθούν (είτε θετικά είτε αρνητικά). Οι δείκτες παρουσιάζονται στο παρακάτω πίνακα.

Δείκτης	Περιγραφή	Μονάδα Μέτρησης	Χρόνος Παρακολούθησης
Αριθμός Εγκατεστημένων επιχειρήσεων / Φορέων	Πλήθος Νομικών ή Φυσικών προσώπων που έχουν εγκατεστημένες δραστηριότητες εντός περιοχής παρέμβασης κατά την 31/12 έτους αναφοράς.	Αριθμός	Κάθε έτος
Κενή χώροι	% εκμεταλλεύσιμων χώρων (γραφείων – καταστημάτων) που παρέμειναν κλειστά για τουλάχιστον 9 μήνες κατά το έτος αναφοράς	Ποσοστό	Κάθε έτος
Απασχόληση	Άτομα που απασχολούνται σε εγκατεστημένες επιχειρήσεις – φορείς κατά τις 31 /12 έτους αναφοράς	Αριθμός ατόμων	Κάθε έτος
Ποσότητες στερεών αστικών αποβλήτων	Ποσότητες παραγόμενων στερεών αποβλήτων ανά ρεύμα και συνολικά αυτών που συλλέγονται	tn	Κάθε έτος
Κατανάλωση ενέργειας	Καταναλισκόμενη ηλεκτρική και θερμική ενέργεια	Kwh	Κάθε έτος
Ποσοστά συνολικής δομημένης έκτασης ανά ενεργειακή κλάση ΠΕΑ	Ποσοστό ανά κλάση, όπου έχουν εκδοθεί ΠΕΑ.	Ποσοστό	Κάθε έτος
Εγκατεστημένη Ισχύς ΑΠΕ	Εγκατεστημένη Ισχύς ΑΠΕ	Kw	Κάθε έτος

8. Δυσκολίες που ανέκυψαν κατά την εκπόνηση της ΣΜΠΕ

Δεν προέκυψαν ιδιαίτερα σημαντικές δυσκολίες κατά την εκπόνηση της ΣΜΠΕ. Η κλίμακα του σχεδίου και οι αλλαγές που προτείνονται είναι περιορισμένες, ενώ το γεγονός ότι βρίσκεται σε μία εντός σχεδίου περιοχή ενός μεγάλου αστικού κέντρου προσδιορίζει επάρκεια πληροφορίας για την εκπόνηση της ΣΜΠΕ.

9. Βασικές Μελέτες και Έρευνες

Προτεινόμενες μελέτες και έρευνες για την υλοποίηση των προτεινόμενων όρων περιλαμβάνουν:

- Μελέτης Σκοπιμότητας και Τεχνικής καταλληλότητας για την ανάπτυξη ΑΠΕ
- Μελέτη διαμόρφωσης εσωτερικών κοινόχρηστων χώρων. Η μελέτη θα περιλαμβάνει α) μελέτη κίνησης ΑμΕΑ, β) μελέτη ενεργειακής αναβάθμισης κοινόχρηστων χώρων, γ) πρόβλεψη θέσεων φύτευσης και τοποθέτησης κάδων για την ορθολογική συλλογή απορριμμάτων.